

ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА

4 КЛАС

ОБРАНІ Ісусом

Посібник для вчителів

РАКЕЛЬ РЕЙНЕРТ РЕЙС І КАРМЕН ДЕ СОУЗА

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Що лежить в основі цієї серії посібників	3
2. Структура освітнього процесу	4
3. Корисні ресурси	4
4. Оцінювання	5
5. Бібліографічні посилання	5
Розділ 1 – Божі вісники	6
Розділ 2 – Ісус – Великий Вісник	26
Розділ 3 – Ісус – Спаситель	45
Відповіді до завдань у підручнику для дітей	62

Християнська етика
Посібник для вчителів

Ракель Рейнерт Рейс,
Кармен де Соуза

Обрані Ісусом. –
К.: Джерело життя, 2023. – 64 с.
Цитування Біблії за
перекладом Р. Турконяка.

Усі права захищені.

© Casa Publicadora Brasileira

© 2023, видавництво
«Джерело життя»

ISBN 978-84-7208-477-3

Координатор проєкту: К. Кампен
Директор видавництва В. Джулай
Головний редактор Л. Качмар
Переклад А. Чепель
Редактор І. Джердж
Коректор І. Гунько
Дизайн, верстка Т. Романко
Відповідальна за друк Т. Грицюк

Формат 60х84/8.
Папір крейдований. Друк офсетний.
Підписано до друку 03.07.2023 р.
Гарнітура Akrobat.
Наклад 150 прим.
Свідоцтво: серія ДК № 787
від 28.01.2002 р.

Видавництво «Джерело життя»
04052, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
E-mail: dzherelo@ukr.net

ПОСІБНИК ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

ВСТУП

«Релігійна освіта – це потік, у який впадає християнство. Насправді це джерело всього важливого і значущого в християнській релігії» (Джон Сайзмор).

Релігійна освіта – це вивчення Божого Слова та роздуми над уроками, які можна використати для особистого та духовного зростання людини.

Еллен Уайт пише: «Старанний дослідник Біблії постійно зростатиме в пізнанні й ставатиме більш розсудливим» (Поради батькам, учителям та учням. С. 450). Тому християнська етика – це більше, ніж шкільний предмет; це час, коли учні можуть обговорити життєві питання, вивчити цінності та принципи, які слід враховувати, роблячи вибір, і дізнатися, як побудувати тісні стосунки з Богом і людьми.

Цілі цієї серії книг:

- Ознайомити дитину з Біблією та її вченням.
- Продемонструвати Божий характер, любов і доброту.
- Показати на біблійних прикладах, наскільки важливо довіряти Богові.
- Заохочувати роздумувати над життєвими цінностями, які ми самостійно обираємо.
- Формувати навички рефлексії щодо життя та цінностей, які ми обираємо за орієнтири.

Сподіваємося, що завдяки цій серії книг ви зможете наблизитися до нашого Творця й дізнатися про чудову любов Бога до Його дітей.

1. ЩО ЛЕЖИТЬ В ОСНОВІ ЦІЄЇ СЕРІЇ ПОСІБНИКІВ

Ісус Христос є Прикладом, Який ми повинні наслідувати, щоб ефективно навчати. Він викладав уроки через образи, з якими люди були знайомі. Слова Христа спонукали задуматися, Його мова була зрозумілою; Ісус заохочував учнів до участі й навчав того, як жив Сам.

Отже, підготовка до успішного уроку з християнської етики передбачає планування, знання учнів і матеріалу. Рекомендується дотримуватися методу та підходу Ісуса Христа.

Під керівництвом Лоуренса Річарда ми розробили п'ять рекомендацій щодо ефективного планування уроку:

- **Мотивація** – розпочинайте урок, стимулюючи інтерес до предмету, який викладається. Використовуйте історії, практичні вправи та запитання.
- **Інформація** – із захопленням розповідайте біблійну історію або презентуйте її у вигляді відео, інсценізації тощо.
- **Вербалізація** – дайте дітям можливість висловити свої враження за допомогою коментарів, малюнків, акторської гри тощо. Засвоєні знання вони зможуть продемонструвати, переказавши історію своїми словами.
- **Закріплення знань** – важливо пов'язати урок із чимось практичним. Тоді дитина визнає необхідність змін і духовно зростатиме.

• **Дія** – відразу після уроку приділіть час прийняттю рішення (наприклад, не обманювати, бути слухняним батькам тощо). Це можна зробити за допомогою карток, малюнків, нотаток тощо.

Вибір між різними стратегіями дасть дитині змогу поміркувати й висловити свою думку щодо досліджуваної теми. Можете використовувати біблійні та історичні дослідження, інсценізацію, розв'язання проблем, громадські проекти, інтерв'ю та пісні як вираження прославлення. Використання наочних посібників, таких як географічні карти, відео, фотографії та фланелеграф, допоможе дітям краще зрозуміти уроки.

«Учень слід спонукати розмірковувати самостійно, бачити силу істини... Недостатньо, щоб учень вірив в істину сам. Його потрібно мотивувати чітко висловити цю істину своїми словами, аби було зрозуміло: він усвідомлює зміст уроку і знає, як його застосувати» (Е. Уайт. Там само. С. 434).

2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Ця серія книг містить кілька розділів. Кожен з них висвітлює окрему тему, яка стосується життя дитини, а також цінностей і принципів, важливих для християнської віри.

Біблійні вірші зі Старого та Нового Завітів були використані, щоб учень зрозумів, як вони пов'язані між собою. Для кращого розуміння тексти Біблії цитуються за Сучасним українським перекладом Р. Турконяка.

Біблійне посилання вказано на початку кожного розділу, щоб учень і його сім'я могли вивчати програмовий матеріал удома.

Блоки кожного підрозділу:

- **Обмін думками.** Час, щоб вислухати думку учня щодо досліджуваної теми, сприяти розвитку усного мовлення і роздумам. Цінуйте й заохочуйте участь кожного.
- **Чи знаєш ти?** Подано інформацію та факти про предмет.
- **Інтерактивні завдання.** Час для учня, щоб висловити своє розуміння теми та застосувати її в повсякденному житті.
- **Поміркуй.** Спонукання до роздумів, аналізу та прийняття рішень.
- **Моя молитва.** Заохочення учнів до спілкування з Богом.

Інструкції для викладача структуровані так, щоб допомогти успішно викласти матеріал; теми можна адаптувати до конкретного середовища й реальності.

Кожен урок містить пам'ятний вірш. Усі вони наведені в підручнику для учнів, у розділі «Додаткові матеріали». Дітям пропонується вирізати кожну картку з пам'ятними віршами й приклеїти її у зошит. За бажанням можна використовувати блокнот у формі Біблії. Учень зможе вклеїти картку та відтворити пам'ятний вірш у малюнку чи тексті в цьому зошиті.

Ми представляємо основні **концепції для опрацювання**, а також **ціннісні орієнтири**, які слід заохочувати.

Перед вивченням теми дітям пропонуються інтерактивні завдання для **мотивації**.

Вступ до теми містить рекомендацію, як розповісти історію учням. Однак необхідно, щоб перше читання було безпосередньо з Біблії.

Щоб **дізнатися більше**, у посібнику подані факти та інформація на конкретну тему. Учитель може використовувати додатковий матеріал.

Окрім інтерактивних завдань, поданих у підручнику, ви знайдете **творчі та міжпредметні завдання**, які також можна запропонувати виконати.

Важливо, щоб учитель не завершував урок, не закріпивши з учнями матеріал та не давши їм можливість **діяти**. Це час для втілення християнських життєвих принципів.

3. КОРИСНІ РЕСУРСИ

- Удосконалюйте свої уроки, використовуючи різноманітні ресурси під час викладу біблійних історій і виконання завдань учнями.
- Ми живемо в час, коли багато високотехнологічних ресурсів доступні кожному. Дослідіть їх. Але пам'ятайте: ресурси мають відповідати тій чи іншій темі й запланованим завданням.
- Відтворіть тогочасне культурне середовище, використовуючи друковані або цифрові зображення, географічні карти, одяг, монети та предмети. Вони допоможуть у навчальному процесі.
- Співайте, коли це можливо. Спів далекосяжний, він зворушує душу й торкається серця.
- Складіть план читання Біблії разом зі своїми учнями. Ми запропонували систему пам'ятних віршів з картками (які є в Додаткових матеріалах) для перших двох класів. Використовуйте ілюстровану Біблію, починаючи з третього класу. У п'ятому класі учень може читати уривки із Сучасного українського перекладу Біблії Р. Турконяка, яка використовується в цій серії.

4. ОЦІНЮВАННЯ

Основна мета вчителя християнської етики полягає в тому, щоб допомогти учням застосувати засвоєні знання на практиці, особливо в моменти, які вимагають прийняття рішень, а також у їхніх стосунках з Богом і з людьми.

Ця серія книг пропонує кілька видів діяльності, які можна оцінити. Використовуйте різноманітні ресурси та постійно спостерігайте за активністю учнів, а не лише в ситуаціях, які потребують запам'ятовування. Використовуйте результати оцінювання як засіб самооцінки, а потім за необхідності вносьте зміни до свого планування.

Оцінювання можна проводити індивідуально або в групі. За можливості використовуйте обидва варіанти. Оцінювання індивідуальне здійснюється в процесі повсякденного вивчення результатів навчальної діяльності учнів, тоді як групове оцінювання навчить їх слухати, висловлювати свою думку та взаємодіяти з однокласниками.

Оцінюйте учнів постійно і в різний спосіб. Встановіть чіткі та визначені цілі, повідомте про них учнів, щоб вони знали про критерії оцінювання.

5. БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Сучасний український переклад Біблії Р. Турконяка.
- Е. Уайт. Дії апостолів.
- Е. Уайт. Патріархи і пророки.
- Е. Уайт. Поради батькам, учителям та учням.
- Е. Уайт. Християнське служіння.
- A. Maxwell. The Bible story (Hagerstown: Review & Herald).
- Bible Handbook. Dallas: Word Pub. 1989.
- Discover the Bible. Madrid: Safeliz. 2013.
- W. L. Coleman. Today's Handbook of Bible Times and Customs. 1991.

РОЗДІЛ 1

БОЖІ ВІСНИКИ

Концепції для опрацювання:

1. Бог покладався на співпрацю з багатьма людьми, які мали поширювати Його вістку.
2. Господь закликає тих, хто любить Його й виконує Його Заповіді, ділитися вісткою про спасіння.

ПРОЕКТ «Я – БОЖИЙ ВІСНИК»

Цілі

- Ідентифікувати себе як Божого вісника.
- Визнати, що всі ми – діти Бога, а отже, Його вісники.
- Визначити Божу вістку (Бог є любов) і виявляти бажання ділитися нею з іншими.
- Перелічити способи, як можна поділитися вісткою.

Пояснення

Бог любить кожну людину й бажає, щоб вона Його знала й любила; саме тому Він покладається на Своїх дітей, щоб вони ділилися цією вісткою.

Інформація

Біблія розповідає про різних людей, яких Бог обрав бути Його вісниками. Є також історичні записи, що підтверджують це.

Як Божі вісники, ми можемо звершувати служіння по-різному: бути місіонерами в далеких краях або ж у своїй країні, діяти, як Ісус, розповідати про Нього іншим людям.

Усі наші дії повинні свідчити про нашу любов до Бога.

Рекомендовані завдання

(а) Поділіть клас на групи. Нехай кожна з них вибере певне місце й людей (професію, вулицю, заклад), щоб поділитися вісткою про Божу любов. Можна зробити це за допомогою листа, вітальної листівки, виготовлених власноруч або роздрукованих на принтері. Важливо показати участь дітей, указавши їхні імена та адресу школи. Зверніться по допомогу до місцевого пастора й адміністрації школи. Ви можете прикріпити місіонерську брошуру або листівку з поясненням проекту.

(б) Підготуйте гарну пісню для виступу на шкільних євангельських зустрічах.

(в) Запросіть друга на шкільний захід «День друзів», де він зможе дізнатися про Ісуса. У цей день діти можуть інсценізувати біблійні історії, розповісти, чого вони навчилися, заспівати пісні тощо.

(г) Розкажіть учням про місцевих місіонерів, які перебувають в інших країнах. Надішліть їм листа з підбадьоренням і подякою за роботу, яку вони виконують.

ПІДРОЗДІЛ 1

ВІСТКА ВІД БОГА

Посилання: 2 Тим. 3:15, 16; Псал. 119:11; Псал. 105; Луки 24:45; Ісаї 40:8; Матв. 24:35.

Пам'ятний вірш: «Трава засихає, квітка в'яне, але слово нашого Бога залишається незмінним повіки!» (Ісаї 40:8).

Концепції для опрацювання:

1. Бог відкрив важливі вістки Своему народу. Вони містяться в Біблії.
2. Господь спілкується з нами через Святе Письмо, а ми можемо спілкуватися з Богом через молитву.

Історія

У 1947 році, доглядаючи за своїми козами в пустельних скелях Юдеї, пастух-бедуїн Мухаммед Ед-Діб помітив, що одна з кіз відбилася від стада. Він почав підніматися на скелі, щоб урятувати її. Хлопець помітив печеру й кинув у неї камінь. Він зупинився, щоб прислухатися до звуку, але замість звичайного стуку почув тріск. «Який дивний звук... – подумав пастух. – Таке враження, наче щось розбилося». Він спробував зазирнути в темну печеру, щоб побачити, що там усередині. З подивом юнак побачив різні великі та круглі предмети.

Прийшовши вночі додому, він розповів двоюрідному братові про свою знахідку. Наступного ранку вони пішли туди разом і знайшли глеки, у яких було сім сувоїв. Брати не знали, що це таке, і не могли прочитати, що на них було написано. Вирішили відвезти сувої до міста Вифлеєм і продати їх купцю. Купець продав чотири сувої монастирю Св. Марка в Єрусалимі. Інші три сувої були продані професорам єврейського університету. Там учені виявили, що сувої містять книгу Ісаї та інші дуже старі релігійні коментарі. Вони мали неоціненне значення.

Деякі з дослідників вирішили піти й оглянути ті печери. Зрештою вони знайшли інші сувої, залишені там. І найнеймовірніше: деякі із сувоїв були датовані сотнями років до нашої ери! Вони допомогли підтвердити, що Біблія – це не винахід людей, а справжній лист від Бога, який зберігався протягом століть.

Господь дав нам Біблію, збірку книг, написаних багатьма авторами, і вона має головну мету: розповісти людям історію цього світу, про любов Бога до нас і подарувати надію, що ми житимемо з Ним у вічності.

За всю історію людства багато людей хотіли знищити Біблію, спаливши її та заарештувавши тих, хто нею користувався, але це лише спонукало їх зберегти її вістку в глибині серця та активно поширювати її. Сьогодні важко знайти будинок, у якому не було б Біблії.

Святе Письмо, як зазначалося раніше, є збіркою різних книг: історичних, поетичних, пророцтв і послань. Біблія розповідає історію від створення світу до його кінця.

Розподіл Біблії:

1. П'ятикнижжя – книги, написані Мойсеєм. Вони мають таку назву, тому що містять п'ять книг (penta).

- Буття
- Вихід
- Левіти
- Числа
- Второзаконня

2. Історичні книги: розповідають історію народу Ізраїлю.

- Ісуса Навина
- Суддів
- Рут
- 1 і 2 Самуїла
- 1 і 2 Царів
- 1 і 2 Хронік
- Ездри
- Неємії
- Естер

3. Поетичні книги – це вірші, пісні та роздуми на різні теми, пов'язані з Богом і нашим способом життя.

- Йова
- Псалмів
- Притчі Соломона
- Еклезіаста
- Пісня Пісень

4. Пророчі книги Старого Завіту – одкровення Бога Його пророкам. Деякі про-

роцтва вже здійснилися; інші ще мають бути виконані.

Великі пророки

- Ісаї
- Єремії
- Плач Єремії
- Єзекїїля
- Даниїла

Малі пророки

- Осії
- Йоїла
- Амоса
- Авдія
- Йони
- Міхея
- Наума
- Аввакума
- Софонії
- Аггея
- Захарії
- Малахії

5. Євангелія – розповідають про життя, смерть і воскресіння Ісуса.

- Матвія
- Марка
- Луки
- Івана

6. Дії апостолів – ідеться про започаткування християнської церкви та працю апостолів.

7. Листи Павла – послання до багатьох церков його часу.

- Римлян
- 1 і 2 Коринтян
- Галатів
- Ефесян
- Филип'ян
- Колосян
- 1 і 2 Солунян
- 1 і 2 Тимофія
- Тита
- Филимона
- Євреїв

8. Інші листи – від інших апостолів.

- Якова
- 1 і 2 Петра
- 1, 2 і 3 Івана
- Юди

9. Книга пророцтв Нового Завіту –

Об'явлення Бога Івану про те, що станеться під час і наприкінці історії цього світу. Вона також пояснює, яким буде повернення Ісуса, Царя Всесвіту, і якою буде Нова Земля, наш вічний дім.

- Об'явлення

Примітка: це цікаві факти про Біблію. Не варто вимагати знання цього матеріалу від учнів. Важливо, щоб діти усвідомлювали: Біблія – це Слово Боже, тому вона зберігалася в усі часи й сьогодні є такою ж актуальною, як і в ті дні, коли була написана. Учні також повинні розуміти, що Бог організував передачу Своїх вісток багатьма способами (через історії, поезії та пророцтва), щоб привернути увагу кожної людини до Його слів.

Господь звертається до нас через натхненних авторів Біблії. Вони дозволили Святому Духу використати себе й написали своїми словами саме те, що Бог хотів нам передати. Завдяки натхненню Господа ми можемо довіряти Біблії.

Рухлива парасолька

Чи бачили ви коли-небудь рухливу парасольку? Це було саме те, що вдалося побачити мені. Вулицею поспішно йшла велика парасолька. Здавалося, у неї справжні ноги. Вона була дуже гарна, яскрава та різнокольорова.

Усі звертали увагу на парасольку. Багато людей – дорослі й діти – попрямували за нею. Незабаром вони дізналися, що маленькі ніжки належать хлопчику. Він швидко йшов, а група людей продовжувала прямувати за ним.

Нарешті вони підійшли до дерева, яке відкидало чудову тінь. Хлопчик поклав парасольку на землю й запитав: «Хто хоче почути історію про мою парасольку? Якщо так, сядьте на землю, і я вам її розповім».

Вказуючи на кольори парасольки, він сказав: «Ви бачите цей чорний колір? Він змушує нас задуматися про темряву та гріх. Кожен з нас колись припускався помилок. Часто ми грішимо, коли нікого немає поблизу, або в темряві, коли нас ніхто не бачить. Усі ці жахливі дії називаються гріхами».

Усі уважно слухали.

«Ви бачите цей золотий колір? Він нагадує нам Новий Єрусалим із золотими вулицями. Гріх не може туди увійти. Якби він там був, то знищив би все. Саме тому ніхто з нас не може потрапити на Небо, бо всі ми маємо гріх у своєму серці».

Люди засмутилися.

«Але подивіться на цей червоний колір. Він свідчить про те, що Ісус помер на хресті й пролив Свою дорогоцінну кров, щоб простити нас. Христос – Син Божий. Він узяв на Себе покарання, яке заслужили ми. Він прощає нас і змінює наші серця, роблячи їх чистими й безгрішними, як білу частину моєї парасольки. Але необхідно довіряти Ісусу. Ми повинні просити в Нього прощення й вірити, що Він – наш Спаситель. Тоді Ісус зробить так, що ми зможемо одного дня потрапити на Небо. Чи хотіли б ви запросити Ісуса жити у вашому серці?»

«Не вистачає кольору!» – сказав хтось із дітей.

«Саме так! Зелений відсутній. Ми повинні прийняти Ісуса в наші серця й бути готовими жити з Ним на Небі, але нам також потрібно зростати духовно. Зелений колір асоціюється в нас із тим, що росте, наприклад, із деревами й травою. Ви зростатимете духовно, лише якщо читатимете Біблію, молитиметеся Богу й виконуватимете те, що сказано в Біблії. Чи знаєте ви, що таке Біблія? Це Слово Боже, у якому ми можемо прочитати про Його любов до нас. Прочитайте Біблію, і ви зрозумієте: усе, що я сказав, – правда!»

Хлопець відкрив свою парасольку й продовжив свій шлях, привертаючи увагу інших людей, щоб розповісти їм про велику любов Бога.

Рекомендовані завдання

(а) Виготовте записник з улюбленими біблійними віршами (див. Додаткові матеріали, с. 3). Обкладинку виріжте з фоамірану (гумового паперу), так записник довше прослужить. Зробіть так, щоб він закривався на липучку.

(б) Складіть ілюстраційну панель книг Біблії. Розріжте частини книг (див. Додаткові матеріали, с. 5).

(в) Знайдіть відомі історії в Біблії. Виберіть одну з них, щоб проілюструвати чи підсумувати сказане.

(г) Знайдіть у Святому Письмі деякі з книг, зображених на полиці на с. 7 підручника для учнів.

(ґ) Організуйте гру, учасники якої на швидкість шукатимуть книги, розділи та вірші.

(д) Створіть «Біблію без слів». Використайте ламінований чорний, золотистий, червоний, білий і зелений папір, як в історії про рухливу парасольку.

(е) Зробіть панно «Вістки Біблії», на якому після кожного уроку розміщуйте підсумок вивченого, записаний на маленьких картках. Наприкінці навчального року учні побачать, скільки карток вони змогли заповнити. Класифікуйте теми за кольорами: червоний – любов до Бога, рожевий – любов до інших, синій – здоров'я тощо.

ПІДРОЗДІЛ 2 ОБРАНИЙ БОГОМ

Посилання: Євр. 11; Бут. 6-9; 12-22; Вих. 1-14; Патріархи і пророки, розділи «Потоп», «Після потопу».

Пам'ятний вірш: «Слухайтеся ваших наставників, підкоряйтеся їм, тому що вони дбають про ваші душі» (Євр. 13:17).

Концепції для опрацювання:

1. Бог обрав особливих людей, щоб піклуватися про наші духовні потреби та нести нам Його вістку.
2. Господь досі обирає людей, щоб ділитися цими вістками сьогодні з нами.
3. Вістки розкриваються в Біблії.

Історія

Після того як Адам і Єва залишили Едемський сад, людський рід розмножився й наповнив землю. Люди були розумні; вони будували будинки й села для проживання; уміли добувати скарби землі (золото, дорогоцінне каміння); вирощували зернові культури та розводили тварин.

Земля була дуже гарна, але гріх вплинув на людей, які жили на ній. Вони були жорстокими, злими, не любили й не слухалися Бога. Це дуже засмутило Його.

Господь випробував багато методів розв'язання цієї проблеми, але їх виявилось недостатньо, щоб люди покалися. В останній спробі Бог звернувся до Ноя. Він був розсудливим, чесним та енергійним, одним із наймудріших людей свого часу. Але особливим його робило те, що він любив і слухався Бога.

Господь обрав Ноя для виконання дуже важливого завдання: бути Його вісником. Вістка мала застерегти людей, спонукати їх покаятися у своїх гріхах, тому що буде потоп, який знищить усе на землі. Але Бог також запропонував рішення: Він указав Ноеві розміри великого судна для людей і тварин. Це був не просто човен, а великий корабель. Він був 170 метрів завдовжки, 28 метрів завширшки та 18 метрів заввишки. Судно було таке велике, як деякі із сучасних океанських лайнерів. Ковчег мав вікно, двері, кімнати і три поверхи.

Ной не ставив Богу зайвих запитань. Він почав будувати корабель і спонукати людей до покаяння. Вони не хотіли каятися і не вірили, що вода може падати з неба. Люди того часу не знали, що таке дощ, тому глузували з Ноя.

Упродовж 120 років Ной попереджав людей, які вже звикли до його історії та вважали його божевільним. Незважаючи на це, Ной наповнив ковчег їжею й був готовий виконувати вказівки Бога.

Одного дня сталося щось надзвичайне. До ковчега почало прямувати багато тварин. Вони йшли зусібіч, підіймалися по пандусу й заходили крізь відчинені двері, керовані невидимими руками. Люди були схвильовані. Нічого подібного ніколи не відбувалося.

Ной востаннє запросив людей, але ніхто не прийняв його запрошення. Потім він увійшов до ковчега зі своєю родиною, і Господь зачинив двері ззовні.

Усередині ковчега Ной і члени його сім'ї перебували в очікуванні. Протягом наступних семи днів вони чули сміх і жарти людей зовні. Але восьмого дня темні хмари вкрили небо, яке незабаром пронизали блискавки. Почали падати перші краплі дощу. Таке було вперше, люди були налякані. Ной мав рацію. Усі побігли до ковчега, але було надто пізно; двері вже були зачинені.

Річки розлилися, будинки затопило. 40 днів ішов дощ, і вода вкрила найвищі гори. Тільки ковчег плавав у величезному океані, який тоді утворився.

Через рік після входу в ковчег та сама рука, яка зачинила двері ковчега, відчинила їх для Ноя, його сім'ї та всіх тварин. Вони спустилися на тверду землю в горах Арарат.

Перше, що зробив Ной, – це побудував жертвник і приніс жертву подяки за Божу опіку. У відповідь Господь розмістив на небі прекрасну веселку, щоб показати: Він більше ніколи не знищить Землю водою.

Вістка, яку Ной передав людям, була знехтувана, це призвело до катастрофи. Бог і далі посилає нам ту ж саму вістку: якщо ми покаємося у своїх гріхах і повіримо в Нього, то будемо спасенні. Коли ми вибираємо інші шляхи, то зрештою пожинаємо плоди своїх рішень.

Ной був не єдиним вісником. Минали роки, і Бог шукав інших людей, щоб поділитися Його вісткою.

Цікаві факти

Як був побудований ковчег?

- Біблія говорить нам, що Ной використав дерево гофер. У ті часи лісопильних заводів не було, але, вочевидь, люди мали сокири та пилки, схожі на ті, якими колись користувалися лісоруби. Відсутність техніки компенсувалася силою гігантських людей, на зріст від трьох до п'яти метрів, і кількістю часу: для будівництва ковчега в них було 120 років.

Опишіть ковчег.

- Він був величезний. Ковчег був завдовжки приблизно 170 метрів, завширшки 28 метрів і заввишки 18 метрів. Він мав три поверхи. Більші тварини, імовірно, займали нижній поверх. Дах мав бути достатньо високим, щоб розмістити слонів, жирафів та інших високих тварин. Можливо, поруч із дахом були клітки, де містилися птахи та дрібні тварини. Також були проходи між стайнями, щоб Ной та його сім'я могли годувати тварин. Згідно з Бут. 6:16, ковчег мав вікно.

*(Harry J. Baerg. The World Had Been Better.
Michelson Borges. The Story of Life)*

Де зупинився ковчег?

- Згідно з оповіддю Буття, коли води великого потопу спали, ковчег зупинився на вершині гори Арарат. Ця вершина розташована в гірській місцевості, у Турецькій Республіці. Земля там надзвичайно хороша. Тому, коли Ной і його сім'я залишили ковчег, щоб продовжити життя на землі, вони знайшли багаті пасовища для своїх отар і родючий ґрунт для посівів. Бог привів їх туди, де починати заново було менш обтяжливо.

(The Great Bible – Question and Answer Book)

Рекомендовані завдання

- Відтворіть картину тогочасного потопу.
- Об'єднайте пару слонів (див. Додаткові матеріали, с. 7).
- Складіть список інших Божих вісників, як-от: Авраам, Ілля, Єлисей, Ісая, Даниїл, апостоли тощо.
- Розкажіть історію вісника, який вам подобається найбільше.
- Проаналізуйте життя синів Ноя (Бут. 7:13).
- Заспівайте пісню про Ноя.

(е) Обговоріть: яким би було ваше рішення? Заходити в ковчег чи ні? Що б ви відчували, якби провели майже рік у ковчегу з тваринами? Як ви вважаєте, чи була робота Ноя того варта? Що, на вашу думку, він відчував після потопу?

ПІДРОЗДІЛ 3 НАВЧИТИСЯ ПІДКОРЯТИСЯ

Посилання: книга Йони; Пророки і царі, розділ «Ніневія, велике місто».

Пам'ятний вірш: «Як діти послуху...» (1 Пет. 1:14).

Концепції для опрацювання:

1. Коли Бог закликає нас служити Йому, ми повинні слухатися.
2. Він зробить те, що забажає, з нашою допомогою чи без неї.
3. Бути вісником Бога або виконувати Його волю приносить радість тим, хто отримує вістку від Бога, і тим, хто її поширює.

Історія

Чи знаєте ви, що означає бути пророком? Пророк – це особа, покликана Богом передати Його вістку. У Старому Завіті пророки говорили про майбутнє, служили керівниками для людей і давали поради царям. Деякі з пророків, наприклад, Ілля та Єлісей, здійснювали чудеса. Інші, такі як Ісаїя, Даниїл і Самуїл, записали Божу вістку. Пророки не просто передавали слова Бога – вони їх виконували.

У часи Старого Завіту пророки були практично єдиним каналом, через який Бог передавав свої вістки. Сьогодні в нас є Біблія, і кожен з нас має привілей читати її.

У певний час був пророк, який боявся передати вістку від Бога. Його звали Йона.

Бог був незадоволений тим, як жили жителі Ніневії – столиці Ассирійської імперії. Це місто було відоме своїми злочинами та жорстокістю. Бог знав, що в Ніневії є люди, які скористаються нагодою пізнати Його, покаються і змінять спосіб життя. Бажаючи дати їм таку можливість, Господь покликав Йону стати Його знаряддям спасіння.

Бог звелів Йоні: «Іди до Ніневії й проповідуй там, бо злочини тих людей дійшли до Мене». Від цього наказу Йона злякався. Навіщо йому нести Божу вістку тим людям? Що вони зроблять, коли він туди прийде? Огорнутий сумнівами й хвилюючись за своє майбутнє, Йона вирушив якнайдалі від Ніневії. Він хотів піти туди, де Бог не зможе його знайти. Отож Йона сів на корабель до Таршішу (регіон, розташований на півдні Іспанії), прагнучи опинитися подалі від того місця, куди Господь направив його проповідувати.

Однак Йона не прибав до місця призначення. Ніхто не може втекти від присутності Бога. Доки Йона спав, здійнялася велика буря. Моряки боялися, що корабель потоне. Кожен кликав до своїх богів, але ніщо не могло вгамувати бурю. Звичайно, хтось на тому кораблі був причиною шторму. Вони кинули жереб, щоб довідатися, хто це, і той указав на Йону.

– Що маємо зробити з тобою, щоб море заспокоїлося? – запитали моряки.

– Візьміть та киньте мене в море, – відповів Йона.

Моряки налягли на весла, намагаючись дістатися берега, проте всі їхні зусилля були марними. Шторм посилювався. Зрештою вони кинули Йону в море, і буря вщухла.

Бідолашний Йона занурився в глибокі й темні води. Раптом у нього виникло відчуття, ніби його засмоктує величезна слизька труба. Пророк опинився в шлунку великої риби. Вдихаючи смердюче повітря, Йона покався та пообіцяв Богові: якщо Господь урятує його, він піде до Ніневії, щоб передати вістку попередження.

Через три дні риба виплюнула Йону біля пляжу.

Удруге Бог наказав Йоні піти до Ніневії, щоб передати вістку: через 40 днів місто буде знищене. Дивовижно, але всі повірили в це й покалися, від царя до найскромнішого слуги. Ніколи раніше в цьому місті не відбувалося нічого подібного; а Йона хотів утекти від цього завдання. Історія навчає нас, що ми повинні робити все, про що просить нас Бог.

Господь був щасливий, побачивши, що ніневітяни покинули свої злі шляхи, і не покарав їх. Бог не отримує задоволення від покарання людей. Якщо ми приходимо до Нього й каємося, Він готовий простити нас. Біблія говорить, що Бог прощає нас і забуває наші гріхи, коли ми каємося й визнаємо свої гріхи. Це як комп'ютерна кнопка «видалити».

Чи хотіли б ви також попросити прощення в Бога за щось погане, що вчинили?

Цікаві факти

- З усіх пророків Йона був найбільш непокірним. Він жив у північному царстві за часів Єлисея. Йона допоміг цареві Єровоаму повернути втрачені в битвах території. Як і кожен інший єврей, Йона не любив асирійців.

(International Children's Bible Handbook)

- За днів пророка Йони Ніневія була дуже важливим містом і достатньо великим, щоб його можна було обійти за три дні (див. Йони 1:2, 3:3). Його населення становило понад 120 тисяч. За стінами міста були не тільки будівлі, а й великі парки, поля й окремі будинки, як у Вавилоні.

(Buckland. Universal Biblical Dictionary)

Рекомендовані завдання

- (а) Перегляньте мультфільм про Йону.
- (б) Зробіть рибу-оригамі.
- (в) Візьміть інтерв'ю в Йони (роль пророка може грати учень або вчитель).
- (г) Складіть комікс, дописавши репліки на с. 10.
- (ґ) Виріжте рибу (див. Додаткові матеріали, с. 9) і приклейте її на с. 11 підручника для дітей.
- (д) Обговоріть: що вам не подобається робити, хоч ви знаєте, що це правильно? Як ми можемо дізнатися, що правильно, а що ні? Чого ми навчилися від Бога з історії про Йону?
- (е) Намалюйте Ніневію. Який, на вашу думку, вона мала вигляд?
- (є) Заспівайте пісню про послух.
- (ж) Інсценізуйте історію за допомогою ляльок.
- (з) Прочитайте вголос 4-й розділ книги Йони.
- (и) Обговоріть: що, на вашу думку, Йона думав про Бога, коли Він простив людей? Чи було Йоні шкода себе та рослину? Кого йому не було шкода? Чому Йона був такий засмучений через Боже прощення ніневітян? Чи засмучує вас, коли інші отримують благословення?

ПІДРОЗДІЛ 4 МУЖНІСТЬ У ВСІХ ВИПРОБУВАННЯХ

Посилання: 2 Цар. 22, 23; Матв. 21:28-32; Пророки і царі, розділ «Манасія та Йосія».

Пам'ятний вірш: «Потрібно більше слухатися Бога, ніж людей!» (Дії 5:29).

Концепції для опрацювання:

- Найцінніше, що ми можемо придбати, – це мудрість, яка походить від Бога. Якщо вона в нас буде, ми зробимо все інше.
- Можливо, не завжди легко виконувати вказівки Бога. У багатьох випадках для цього потрібна сміливість.
- Коли йдеться про послух, бажання недостатньо; необхідно діяти.

Історія

Чи можете ви уявити тронну залу вишуканого замку? У ній, мабуть, дорогий вовняний килим, що вкриває підлогу, кришталеві люстри, вітражі з гарними зображеннями, але найбільшу увагу привертає трон. На багатьох престолах були виліплені зображення тварин, птахів або державні емблеми. Інші були покриті золотом, щоб надати їм величності.

Багато царів запам'яталися своїм правлінням. Одні досягли влади силою й тиранією; інші – багатствами, які вони зібрали. Але був один молодий цар, який став відомий своєю любов'ю та послухом Богові.

Йосії було лише вісім років, коли він став царем. Мабуть, у нього були посвячені батьки, бо від самого початку він робив те, що було добре в очах Бога.

Коли хлопцю виповнилося 16 років, він віддав своє серце Богові. У віці 20 років він вирішив відновити храм, який був побудований Соломоном і занедбаний людьми. Під час реставрації священник знайшов сувої Закону й віддав їх Шафану, царському писареві, який відніс їх до Йосії. Після читання Йосія плакав від горя, дізнавшись, що всі забули про Бога та Його Заповіді. Тоді цар прийняв рішення: він закликав усіх людей покаятися у своїх гріхах і знову віддати свої серця Богові.

З радістю Йосія спостерігав за тим, як люди каялися, а потім разом з ним наводили лад у місті. Вони вигнали жерців Ваала та знищили їхніх ідолів та зображення, позбувшись усього, що суперечило поклонінню істинному Богу.

Очистивши місто від усіх ідолів і язичницьких жерців, Йосія вирішив святкувати Пасху, як у давні часи. Цього не робили з часів пророка Самуїла.

Бог благословив царство Йосії за те, що він був слухняним, привів людей до покаяння й ті віддали Йому свої серця. Для виконання Божих Заповідей немає вікових обмежень. І, навіть припускаючись помилок, ми можемо покаятися.

Справді, не завжди легко виконувати Божі вказівки. Йосія потребував мужності, щоб розпочати відновлення храму. Господь дасть нам мужність, якщо ми будемо виконувати Його Заповіді.

Ілюстрація

Ісус любив розповідати історії, щоб навчати людей. Одного разу Він розповів історію про чоловіка, який мав двох синів. Якось батько покликав старшого сина й попросив його піти у виноградник, щоб там продовжити роботу.

«Я не можу зараз піти, бо маю інші справи», – незадоволено відповів син. Він не любив працювати у винограднику. Подумавши про свою відмову батькові, юнак пошкодував, що вчинив так. Він знав, що в його батька багато роботи, і якщо той просив допомоги, то вона йому справді була потрібна. Син передумав і пішов працювати у виноградник.

Але батько, отримавши заперечну відповідь від старшого сина, пішов до другого сина й також попросив його піти у виноградник, щоб допомогти йому. «Звичайно, тату. Я вже йду», – сказав молодший син. Але дорогою туди він знайшов інші справи й забув про те, що обіцяв. Насправді хлопець не був зацікавлений у виконанні того, що обіцяв батькові, тому незабаром забув, що сказав.

Потім Ісус запитав: «Хто з цих двох юнаків виконав волю батька?» «Старший син», – відповіли люди, які слухали Його.

Якби ваша мама попросила вас застелити ліжко, ви б ремствували й усе одно послухалися б, чи відповіли б «так» і залишили б його незастеленим?

Ісус хотів навчити нас, що недостатньо лише бажання виконувати волю Божу – ми повинні її виконувати, діяти, навіть якщо це щось важке чи не дуже приємне. Можливо, ви сказали Богові: «Я не робитиму цього» або «Я не виконуватиму Твоїх Заповідей». Але так само, як Він простив народу Ніневії та народу Ізраїлю те, що вони забули Його Заповіді, Він прощає кожного з нас.

Рекомендовані завдання

(а) Інсценізуйте історію про двох синів.

(б) Складіть список інших учинків, які вимагають від нас мужності, щоб слухатися Бога.

(в) Обговоріть: які наслідки того, що ви не зробили чогось необхідного (наприклад, не почистили зуби після їди, не помили руки перед їдою, самостійно не застелили ліжко, не накривали на стіл перед прийомом їжі, не вимикали телевізор і не лягали вчасно спати тощо)? Які ідоли заважають вам краще пізнати Бога? (Хобі, телебачення, Інтернет).

(г) Заспівайте пісню про послух.

(ґ) Зробіть із дітьми вітальну листівку для батьків, де учні пообіцяють бути більш слухняними.

(д) Поставте учням запитання для самооцінки, як-от: чи тримаєте ви в порядку свої речі? Чи сумлінні ви в навчанні? Ви виконуєте завдання вчасно чи забуваєте й намагаєтеся зробити все в останню мить? Чи є у вас певний час для навчання, або ж ви займаєтеся ним, коли у вас немає іншої діяльності? Що б ви змінили у своєму розпорядку дня, щоб стати кращим учнем?

ПІДРОЗДІЛ 5 ГОЛОС У ПУСТЕЛІ

Посилання: Луки 1:5-25, 57-66; Матв. 3:1-12; Марка 6:14-29; Бажання віків, розділи «Голос у пустині», «Хрещення».

Пам'ятний вірш: «Усе це я роблю задля Радісної Звістки, щоб стати її співучасником» (1 Кор. 9:23).

Концепції для опрацювання:

1. Іван Хреститель знав, як свідчити про Ісуса, тому що він пам'ятав обітницю про Прихід Спасителя.
2. Іван Хреститель прийняв свою місію бути Його вісником.
3. Місія Івана Хрестителя була фундаментальною для успіху служіння Ісуса.

Історія

Найважливіші обітниці й пророцтва Старого Завіту стосуються Приходу Спасителя, Який приїде викупити людей від гріха. Багато років євреї вірили в цю обітницю і з нетерпінням чекали Приходу Месії. Вони зазнали стількох труднощів: провели багато років у Єгипті як раби; вели багато битв, щоб завоювати землі; були взяті в полон до Вавилону; відбудовували свої міста.

Але тепер євреї перебували під владою Риму. Вони так сильно прагнули Спасителя, Котрий звільнив би їх від тиранії та експлуатації.

У той час почувся голос у пустелі: «Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне». Це був Іван Хреститель. Він був сином Захарії і двоюрідним братом Ісуса. Бог обрав його ще до його народження, щоб оголосити Прихід Ісуса як Месії. Він мав розбудити в людях цікавість не до політики, а до духовності, і привести їх до покаяння у гріхах.

У вас є якісь прізвиська? Люди зазвичай отримують прізвисько через те, що вони говорять або роблять. Івана назвали Хрестителем, тому що він хрестив людей, які покалися й вирішили змінити своє життя.

Іван змалку знав про свій обов'язок звіщати про Спасителя. Він вивчав Святе Письмо, молився Богу й жив у пустелі, подалі від проблем і фальшивої радості міста. Він був дуже сміливим, тому що докоряв людям (незалежно від того, чи були вони впливовими) за їхні гріхи, і закликав їх покаятися.

Одного разу, проповідуючи на березі річки Йордан, Іван побачив, що наближається чоловік. Це був молодий галилеєць, якому було близько 30 років. Іван побачив у ньому Месію. Коли Ісус попросив Його охрестити, Іван відмовився. Він не почувався гідним охрестити Його. «Так має бути, щоб виконати те, чого хоче Бог», – сказав Ісус Іванові.

В Ісуса не було гріхів, які потрібно було б очистити хрещенням, але Він хотів показати досконалий приклад. Іван погодився й обережно занурив Ісуса у води Йордану. Коли Ісус вийшов з води, сталося щось дивовижне. Небо відкрилося, Дух Божий зійшов на Нього у вигляді голуба, і почувся голос із неба: «Це є Син Мій Улюблений, Якого Я вподобав».

Слова Івана сприяли тому, що в нього з'явилося багато друзів і ворогів. Серед його ворогів були Ірод і його дружина. У них визрів план арешту, а згодом і вбивства Івана Хрестителя. Його було реалізовано.

Ісус, дізнавшись про жорстоку смерть Івана, дуже засмутився. Ісус визнав важливість служіння Івана, сказавши, що «не було між народженими від жінок більшого за Івана Хрестителя». Чому Ісус так сказав? Тому що Іван Хреститель мав важливу місію підготувати шлях для Ісуса.

Іван Хреститель вірно виконував поставлене перед ним завдання. Коли Ісус почав Своє служіння, Іван визнав, що тепер Ісус має бути найважливішим. Іван був скромним, компетентним і добрим.

Як було б чудово, якби ми знаходили таких людей, як Іван!

Цікаві факти

Ким був Іван Хреститель?

- Іван був двоюрідним братом Ісуса. Ще до народження Івана його батьки знали, що він обраний Богом для особливої місії.

Коли Іван виріс, він захотів жити в пустелі. Єдиною його їжею були сарана та мед. Він сам пошив собі одяг із верблюжої шерсті, як і пророк Ілля. Це було нелегке життя, але Бог дав Івану дуже важливу вістку.

(The Great Bible – Question and Answer Book)

Чи знали один одного Іван та Ісус?

- Ісус та Іван Хреститель були кузенами, тісно пов'язаними обставинами свого народження; однак особисто не були знайомі один з одним. Життя Ісуса минало в Назареті, у Галилеї, а Іванове – у Юдейській пустелі. Вони жили в різному оточенні віддалік від суспільства й жодного разу не зустрічалися один з одним. Такою була воля Провидіння. Не мало бути жодного приводу думати, що вони заздалегідь домовилися підтримувати один одного.

(Е. Уайт. Бажання віків)

Скільки років минуло між Старим і Новим Завітами?

- Минуло чотириста років. У цей період ізраїльський народ був не таким, як раніше. Краєм заволоділи сильніші вороги. Народ ізраїльський втратив свободу.

(The Great Bible)

Рекомендовані завдання

- (а) Перегляньте мультфільм про Івана та хрещення Ісуса.
- (б) Складіть список якостей Івана.
- (в) Обговоріть: які риси характеру, притаманні Іванові, ви хотіли б мати? Як ви можете проповідувати про Ісуса іншим людям?
- (г) Чи знаєте ви інших людей, які стали відомими завдяки своїй допомозі іншим (наприклад, Анна Нері, Флоренс Найтінгейл, Девід Лівінгстон, Мати Тереза)? Знайдіть про них інформацію.
- (ґ) Виготовте об'ємну ілюстрацію до історії про хрещення Ісуса (див. Додаткові матеріали, с. 11).
- (д) Заспівайте пісню про Ісуса.

ПІДРОЗДІЛ 6 ВІД УЧНІВ ДО ВЧИТЕЛІВ

Посилання: Марка 6:6-13; Дії 8:26-40; Дії апостолів, розділ «Євангеліє в Самарії».

Пам'ятний вірш: «Ідіть по цілому світі й усьому творінню проповідуйте Євангеліє» (Марка 16:15).

Концепції для опрацювання:

1. Учні зробили те, чого від них очікував Ісус: проголошували Добру вістку.
2. Ми також учні Ісуса.

Історія

На початку Свого служіння Ісус навчав і зціляв серед Свого народу – євреїв. Навчившись від Христа, учні також були послані навчати тих, хто чекав Приходу Месії. Потім Ісус послав їх до язичників у сусідні країни. Учням також потрібно було дізнатися, що Він прийшов спасти не лише народ Ізраїлю, а й тих, хто нічого не знав про Бога.

Коли Ісус і Його учні подорожували землями язичників, до них приводили хворих і кривих, і всі вони були зцілені Ісусом. Незважаючи на те, що ці люди поклонялися ідолам, вони прославляли Бога Небесного. Там Ісус здійснив друге чудо – примноження хліба та риби, давши кожному не лише їжу для тіла, а й хліб життя для душі.

Протягом трьох років Ісус був зі Своїми учнями, навчаючи їх ділитися вісткою спасіння та жити згідно з нею. Після Його смерті вони продовжили роботу, проповідуючи багатьом людям у різних країнах.

Одного разу, коли Пилип був у Самарії та розповідав про Ісуса, Бог доручив йому особливе завдання. «Іди дорогою, що веде від міста Єрусалим до міста Газа», – звелів Він.

Пилип не сумнівався в повелінні, хоч ця дорога була менш людною. Коли він ішов, то почув шум колісниць. Підвівши очі, чоловік побачив ефіопського вельможу і впізнав у ньому скарбника цариці Ефіопії. Цей чоловік відвідав Єрусалим, щоб поклонитися Богові, і повертався до своєї землі.

Підкоряючись голосу Духа Святого, Пилип підійшов до колісниць і побачив, що він читає книгу пророка Ісаї.

«Чи ти розумієш те, що читаєш?» – запитав Пилип. «Як же я можу розуміти, коли ніхто не ставить мене?» – відповів ефіоп і запросив Пилипа поїхати з ним.

Пилип увійшов у колісницю й почав розповідати про Ісуса та Його любов до кожної людини. Ефіоп повірив словам Пилипа, і коли вони проїжджали біля води, він попросив охрестити його.

Коли вони вийшли з води, Господній Дух відніс Пилипа в інше місто, і ефіоп продовжив свій шлях, радіючи, що зможе розповісти цариці та своєму народу прекрасну історію про Ісуса.

Багато інших людей, подібно до Пилипа, присвятили своє життя тому, щоб поширювати у світі вістку любові та спасіння.

Рекомендовані завдання

- (а) Складіть список заходів, які допоможуть іншим людям пізнати Ісуса.
- (б) Зробіть оголошення про Добру вістку в шкільній газеті.
- (в) Складіть список учнів Ісуса. Як їх звали? Що вони робили? Чого ми можемо в них навчитися? Перегляньте підручник для третього класу.
- (г) Заспівайте пісню про учнів.
- (ґ) Обговоріть: чи легко було учням залишити все, щоб піти за Ісусом? Яким, на вашу думку, був розпорядок дня учнів з Ісусом? Чого вони навчали? Чому ви думаєте, що поширення ними Доброї вістки було того варте? Якби вас запросили стати учнями Ісуса, чи погодилися б ви?

ПІДРОЗДІЛ 7 ВІД ВОРОГА ДО ЗАХИСНИКА

Посилання: Дії 8; 9; Дії апостолів, розділ «Із гонителя – в учні».

Пам'ятний вірш: «Бог – моє спасіння! Надіюся на Нього і не боятимусь» (Ісаї 12:2).

Концепції для опрацювання:

- 1. Життя Павла є прикладом мужності, праці та довіри Богу.
- 2. Усе, що ми робимо – для Бога чи для людей, – має бути зроблено від щирого серця і якнайкраще.

Історія

Савло любив Бога й вивчав Його Слово. Він був упевнений, що друзі Ісуса говорять неправду. Савло не вірив, що Ісус був Сином Божим, і хотів змусити тих людей припинити розповідати про Нього. Він був настільки розлючений, що хотів убити всіх, хто вірить в Ісуса Христа.

Савло об'єднався з ворогами Ісуса, і разом вони почали переслідувати тих, хто називав себе християнами. Заручившись допомогою багатьох воїнів, він почав ходити від міста до міста, заарештовуючи послідовників Христа.

Одного разу Савло прямував до міста Дамаск. Раптом яскраве світло засліпило йому очі, і він упав на землю. Тоді чоловік почув голос:

– Савле, Савле, чому ти Мене переслідуєш?

– Хто Ти, Господи? – запитав він.

– Я Ісус, Якого ти переслідуєш. Встань, увійди до міста. Там тобі скажуть, що робити.

Підвівшись, Савло зрозумів, що осліп. Друзі допомогли йому дістатися до Дамаска. Дорогою туди він думав про те, що з ним сталося, і молився Богу, щоб Він допоміг йому зрозуміти, що відбувається. Чи міг він так сильно помилятися?

Три дні Савло був сліпий і нічого не їв, бо зрозумів, що воював із Самим Сином Божим.

Ісус послав одного зі Своїх послідовників на ім'я Ананій допомогти Савлу. Ананій не хотів іти, бо знав, що Савло був ворогом, але Ісус сказав: «Іди, тому що Я обрав Савла для дуже важливого завдання». Ананій сказав Савлу, що Ісус послав його повернути йому зір. Після відновлення

зору Савло прийняв хрещення і залишився в Дамаску ще кілька днів, навчаючи й розповідаючи про Ісуса.

Люди були вражені, побачивши, що чоловік, який був таким запеклим ворогом Ісуса, тепер говорить про Його любов і страждає від такого ж переслідування, яке колись очолював.

Життя Савла стало важчим. З гонителя він став гнаним. Незважаючи на всі проблеми, з якими Савло зіткнувся, він поширював Божу вістку в багатьох країнах, де її змогло почути чимало людей. Як відважний воїн, він вів звитяжний бій і переміг вірою.

Людина, яка була великим ворогом християнства, стала найбільшим місіонером. Життя Савла повністю змінилося. Навіть ім'я йому змінили: його почали називати не Савло, а Павло.

Бог хоче, щоб кожен з нас був місіонером. Деякі мають більше обов'язків, ніж інші, але всі вони важливі в Його очах.

Ілюстрація

Павло зазнав багатьох труднощів незабаром після того, як прийняв християнство; його переслідували, як і будь-якого іншого християнина. Люди були вражені, бо він стверджував, що Ісус справді був Сином Божим. Його давні друзі були розлючені й задумали його вбити.

Одного дня, коли Павло хотів покинути Дамаск, вороги чекали його біля воріт міста. Християни дізналися про змову й серед ночі посадили Павла у великий кошик і спустили його зі стін міста, урятувавши йому життя.

Багато разів Павло опинявся в складних ситуаціях. Одного разу Павла та його друга Силу ув'язнили за те, що вони розповідали про Ісуса. Тюремник скував їм ноги, але вони не злякалися, а, навпаки, співали гімни й молилися Богу. Інші в'язні слухали Павла та Силу й були вражені тим, що вони не бояться того, що з ними може статися.

Опівночі земля здригнулася, і всі тюремні камери відчинилися. Коли тюремник зрозумів, що відбувається, то подумав, що всі в'язні втекли, і в розпачі вирішив скоїти самогубство, щоб не зазнати покарання за втрату в'язнів. Тоді Павло крикнув: «Не вбивай себе. Ми досі тут».

Побачивши це, тюремник був настільки приголомшений поведінкою Павла та Сили, що захотів дізнатися більше про «цього Ісуса», про Якого він чув.

Тюремник і вся його родина прислухалися до слів Павла, повірили, що Ісус справді Син Божий, і вирішили слідувати за Ним.

Цікаві факти

Ким був Павло?

- Павло був сином фарисея. Він виріс у місті Тарс (Кілікія). У молодому віці Павло приїхав до Єрусалима, щоб навчатися у відомого професора Гамаліїла. Він став одним з найбільш ревних людей храму. Імовірно, володів багатьма маєтками. Павло був впливовим, могутнім, поважним; юрист, суддя і філософ. Як римський громадянин за походженням, він міг безперешкодно подорожувати з місця на місце. Павло мав гарний будинок, одяг і вдосталь їжі, а також був відомим членом суспільства. Хоч він був дуже розумним, але мав доволі непримітну зовнішність. Кажуть, що він був невисокий на зріст, лисий, трохи сутулий і мав криві ноги. Але Павло був «мега мозком»! Володів івритом, арамейською, грецькою та латинською мовами. Ім'я Павло означає «маленький».

Як подорожували місіонери?

- Громадяни Римської імперії могли безпечно подорожувати. Вони мандрували дорогами, вимощеними камінням, або кораблями, що плавали по узбережжю Середземного моря. Кораблі за днів Павла були комерційними й перевозили вантажі з міста в місто. Деякі з них могли перевозити сотні пасажирів, крім кількох тонн вантажу. Там не було безпечно під час шторму.

(International Children's Bible Handbook)

Рекомендовані завдання

- Інсценізуйте те, що вам найбільше сподобалося в історії Павла.
- Перегляньте мультфільм про Павла.
- Проведіть гру, щоб дізнатися, хто знає більше про життя Павла.

- (г) Нанесіть на карту маршрути подорожей Павла.
- (ґ) Складіть список історій про інших людей та їхній порятунок (Вих. 2:3; І. Нав. 2:15; Єрем. 38:12, 13).
- (д) Знайдіть у Біблії деякі важливі вістки, які Павло залишив для нас (1 Кор. 13:1-7; 1 Кор. 9:24, 25; Ефес. 6:10-18).
- (е) Заспівайте пісню про віру, любов до Бога та Його турботу.
- (є) Обговоріть: якби ви були християнином у ті дні, чи повірили б ви в навернення Савла? Що спонукало людей повірити, що Савло став іншою людиною? Чому Бог обрав Своїм вісником того, хто переслідував Його народ? Як ви думаєте, що враховує Бог, обираючи вісника?
- (ж) Порівняйте фізичне життя (фізична активність, спорт тощо) і духовне.

ПІДРОЗДІЛ 8 УСІ МИ РІЗНІ

Посилання: Дії 10; Дії апостолів, розділ «Шукач істини».

Пам'ятний вірш: «Справді розумію, що не на обличчя дивиться Бог, але в кожному народі є той, хто прийнятний для Нього, хто боїться Його і чинить праведне» (Дії 10:34, 35).

Концепції для опрацювання:

1. Бог не виділяє окремих людей. Він усіх нас вважає Своїми дітьми.
2. Ісус прийшов, щоб спасти кожну людину.
3. Дискримінація відштовхує людей від нас так само, як вона відштовхує нас від інших.
4. Люди різні, але до них потрібно ставитися з повагою, щоб вони почувалися добре, перебуваючи поряд з нами.

Історія

Учні не просто передавали вістку, якої навчав Ісус. Вони також отримували нові Божі вістки, які мали передати іншим. Одного дня Петро отримав важливу вістку. Він був на терасі дому Симона, молячись Богу, коли побачив у видінні велику скатертину з багатьма нечистими тваринами, що спускалася з неба. Петро був голодний, і голос звелів: «Заколи і їж». «Я не можу», – сказав Петро. Але Господь сказав: «Що Бог очистив, ти не вважай за нечисте».

Євреї не їли тварин, заборонених Богом, таких як змії, свині, жаби та ін. Господь тричі повторив наказ Петру, але той відмовився. «Які Божі наміри щодо цього? Чого я маю навчитися?» – запитав Петро.

Раптом у двері постукали якісь люди. Це були троє чоловіків, посланих Корнилієм. Корнилій був римлянином. Він любив Бога, але нічого не знав про Ісуса. Бог сказав йому, що він повинен знайти Петра, який був у місті Йопії в домі Симона, тому що учень скаже йому щось дуже важливе. Корнилій послушався й послав трьох слуг, які тепер були перед Петром, з місією відвести його до свого пана. Бог сказав Петру: «Іди з ними, бо Я привів їх сюди».

У ті часи у євреїв не було прийнято дружити з людьми з інших націй або запрошувати їх у свій дім. Саме тоді Петро зрозумів видіння: кожна людина рівна перед Богом. Так, вістку Ісуса мав почути кожен у Юдеї, але вона також повинна досягти людей в інших країнах і етнічних групах.

Петро пішов з ними й розповів їм про Ісуса. Корнилій і його родина повірили в Бога й охрестилися. Відтоді вісники Ісуса краще зрозуміли повеління Вчителя: «Ідіть по всьому світу та звіщайте Євангеліє кожному».

Ілюстрація

Багато людей прийняло Ісуса як Спасителя через вістку, поширену Петром. Через це Ірод посилив гоніння на християн, багатьох з них убив і заарештував. Помітивши, що після цього його авторитет серед євреїв зріс, він також наказав арештувати Петра. Петра посадили в камеру під наглядом чотирьох груп вартових, у кожній з яких по чотири солдати.

Була Пасха, і наступного дня Ірод представив Петра людям. Можливо, він хотів зробити з Петром те, що й з Ісусом: дозволити людям просити його смерті. Але Бог втрутився. Ще не

настав час для Петра завершувати свою місію. Петро спав у камері, коли до нього прийшов ангел, розбудив його і сказав: «Вставай швидше! Узуй сандалі, одягни плащ і йди зі мною!»

Коли це сталося, ланцюги впали, і Петро покинув в'язницю слідом за ангелом. Петро думав, що це, мабуть, видіння, оскільки один за одним вони проходили повз кожного з охоронців, і жоден з них не поворухнувся. Великі залізні ворота, що вели до міста, відчинилися самі собою.

Вони йшли вулицею, і раптом Петро помітив, що ангела вже немає з ним. Петро почав усвідомлювати, що все це було насправді. Бог послав ангела, щоб визволити його з в'язниці!

Петро побіг до дому Марії, матері Івана-Марка. Там було багато людей, які молилися Богу. Він постукав у двері. Дівчина Рода пішла подивитися, хто стоїть за дверима. Коли вона впізнала голос Петра, була така щаслива, що замість того, щоб відчинити двері, побігла сказати іншим, хто надворі. «Цього не може бути!» – відповіли інші.

А Петро тим часом продовжував стукати. Тоді вони відчинили двері й, побачивши, що це справді Петро, були приголомшені. Петро заспокоїв їх і попросив повідомити Якова та інших учнів про те, що Божий ангел звільнив його. Тоді він пішов.

Наступного дня солдати були вкрай розгублені. Як Петро міг утекти? Ніхто нічого не бачив! Ірод був дуже розгніваний. Незважаючи на всі труднощі, вістку Божу проголошували всюди.

Цікаві факти

Ким був Петро?

- Петро завжди був активною людиною. Ісус зустрів його та його брата Андрія (ім'я Андрій означає «мужній» або «працьовитий») та закликав їх бути ловцями людей. Андрій і Петро, не вагаючись, пішли за Христом. Андрій був тихішим за Петра; але він, без сумніву, був тим, хто завойовував душі для Бога. У той час як Петро непокоївся через натовп, Андрій мав здатність знаходити в натовпі людей. Саме Андрій знайшов хлопчика з кошиком, у якому були хліб і риба. Петру подобалося бути активною, впливовою людиною, він виявляв лідерський дух, був сповнений мужності та сили, мав організаторські здібності. Петро завжди хотів бути попереду, часом наражаючи себе на небезпеку! Ім'я Петро означає «камінь» або «скеля».

(Moyses Nigri. Walking with God Every Day)

Піклування про харчування

- Коли Бог створював людей, Він передбачив для них рослинну їжу. Господь не хотів, щоб вони їли м'ясо. Та були певні часи, коли людям для виживання необхідно було його їсти. Однак перед цим Бог дав вказівки щодо видів тварин, яких люди могли їсти. За днів Ісуса люди чітко дотримувалися правил, особливо щодо їжі. Видіння, яке Бог послав Петру, не звільняє нас від настанови уникати деякої їжі. Господь просто хотів проілюструвати, що кожна людина важлива для Бога, незалежно від національності, кольору шкіри, релігії, соціального статусу чи будь-якої іншої наявної відмінності. Тварини, яких Бог назвав нечистими або непридатними для споживання, залишаються нечистими. Науково доведено, що вживання нечистого м'яса може завдати шкоди здоров'ю.

Рекомендовані завдання

(а) Інсценізуйте історію з ляльками.

(б) Обговоріть: які типи дискримінації можна побачити сьогодні? Що б ви відчували, якби до вас упереджено ставилися? Що ми можемо зробити, щоб допомогти людям, які страждають від такого ставлення? Які негативні явища, на вашу думку, необхідно викоринити у світі?

(в) Прочитайте Лев. 11 і дайте відповідь на запитання: які види тварин було заборонено їсти?

(г) Складіть список корисних продуктів, які ми можемо використовувати у своєму раціоні.

(ґ) Заспівайте пісню про любов до Бога або про здоров'я.

(д) Складіть список людей із вашої школи, вулиці чи району, які страждають від упередженого ставлення. Виявляючи повагу, подаруйте їм вітальну листівку, лист від класу чи підготуйте для них пісню. Зробіть це з особливої нагоди.

(е) Виберіть однокласника або іншого школяра, з яким ви мало спілкуєтеся, і спробуйте потоваришувати.

(є) Обговоріть: є багато способів, як допомогти іншим. Як ви можете допомогти відчути себе потрібною в колективі людині з фізичними вадами (втрата слуху) і психічними вадами (синдром Дауна, аутизм), представнику іншого соціального класу чи іншої культури тощо?

(ж) Повісьте плакат із зображенням дна океану з рибами різної форми, кольору та розміру. На кожній рибиці напишіть ім'я учня. Підпишіть: «Ми різні, але пливемо разом».

ПІДРОЗДІЛ 9 ПРОПОВІДУВАТИ, НЕЗВАЖАЮЧИ НА ПЕРЕШКОДИ

Посилання: 1 Пет. 1; 2.

Пам'ятний вірш: «Від плоду своїх уст людина насичується добром, – вона отримує заслужене згідно з працею своїх рук» (Прип. 12:14).

Концепції для опрацювання:

1. Ми всі покликані розповідати людям, що Ісус – наш Спаситель.
2. Багато вісників віддали своє життя, щоб інші дізналися про Ісуса.

Історія

Протягом багатьох років учні поширювали вістку Ісуса по всьому світу. Та оскільки деяким людям не подобалися вістки Ісуса, то їм не подобалося й те, що учні заохочували їх вести інший спосіб життя (притаманний послідовникам Христа) і спонукали змінити їхні звички. Як і Павло до свого навернення, багато людей почали переслідувати, арештовувати й навіть убивати послідовників Ісуса Христа.

Ця релігійна боротьба тривала роками й навіть століттями. Попри труднощі, з якими зіткнулися християни, вістка й далі поширювалася. І, неймовірно, що більше труднощів вони долали, то більше людей дізнавалося про Бога та Його любов.

Серед сміливих людей того часу був П'єр Вальдо. Він був щирим і відважним християнином. Послідовників його вчення називали вальденсами. Вони жили в Італії. На них безліч разів нападали солдати, і багато з них були вбиті за віру в Ісуса. Вальденсів почали називати «Церквою віри», тому що вони дотримувалися заповідей Бога й намагалися поділитися вісткою з якомога більшою кількістю людей.

Незважаючи на всі труднощі, вальденси не переставали поклонятися Богу. Ті, що виживали, утікали з дому, ховалися в горах і жили в печерах. Вони мали лише невеликі ділянки землі для збору врожаю, які були для них засобом для існування. Проте вальденси й далі молилися Богу та вивчали Біблію. Вони співчували людям, які завдавали їм стільки зла, бо не знали Слова Божого.

Вальденси завжди мали приховані частини Біблії, які ретельно переписували. У той час у світі було не так багато Біблій. Коли вальденси приходили в будинки, щоб продати свої вироби, то аналізували поведінку людей. Якщо вони бачили, що людина не хоче чути про Біблію, то навіть не намагалися говорити про це; але коли хтось виявляв зацікавленість, вони брали маленький переписаний фрагмент Біблії й вивчали його з ними.

Багато разів Бог захищав вальденсів, посилаючи густі тумани, щоб солдати не могли побачити їхні місця укриттів і вбити їх. Проте не завжди вони мали змогу врятуватися. Багато вальденсів померло, намагаючись поділитися Словом Божим, словом любові та спасіння з іншими людьми.

Ще одним захисником Слова Божого – одним з найбільших – був Мартін Лютер (1483-1546). Він народився в Айслебені, у Саксонії (Німеччина); він був нащадком родини хліборобів. Чотири роки Лютер вивчав право, а потім пішов у монастир августинців, аби стати ченцем. Це дуже засмутило його батька, тому що він хотів, щоб його син став видатним юристом.

Мартін Лютер хотів бути спасенним Ісусом і вірив, що, вибравши релігійне життя, так і стане. Проте він не бачив жодних змін у своєму житті в монастирі. Лютер багато постив, не спав і бичував себе, і навіть тоді не знаходив спокою.

Католицька Церква відійшла від вчення Біблії, і священники навчали людських традицій. Наприклад, у той час люди вірили, що отримують прощення, купуючи індульгенції. Лютер був проти такої діяльності церкви, і це спричинило в його житті багато проблем.

Люди почули його тезу про спасіння і прощення, які може дати тільки Бог, і зацікавилися. Зрештою в Лютера з'явилося багато друзів і прихильників. Почався релігійний рух під назвою Реформація. Ідеї Лютера захищали та поширювали по всій Німеччині та сусідніх країнах.

Але чому люди відійшли від істини Слова Божого? Тому що в них не було змоги читати Біблії, як сьогодні. Такий привілей мали лише священники, а меси (богослужіння) відправляли латиною – мовою, яку мало хто знав. Як тоді люди могли довести, мають рацію священники чи ні?

Лютер був заарештований і засуджений до спалення, але його співвітчизники не допустили цього варварства. Він помер від хвороби у віці 62 років. Протягом майже 30 років він був лідером одного з найбільших релігійних рухів в історії. Лютер переклав Біблію німецькою мовою, щоб люди могли читати її. Він складав гімни, зокрема відомий усім «Могутня фортеця – наш Бог», який був натхненням для багатьох людей, що підтримували цей релігійний рух і проголошували істину. Лютеру ми завдячуємо ідеєю будівництва церковних шкіл. Він прагнув, щоб кожна дитина навчилася читати, щоб знати Біблію.

Не всі мали таку долю, як Лютер. Багатьох із його однодумців спалили на вогнищі за виступ проти тогочасної церкви. Ці люди віддали свої життя, щоб багато інших могли дізнатися про Божественні плани щодо людства.

І досі є багато людей, які не знають про любов Ісуса. Бог бажає, щоб кожен з нас став Його вісником, виконуючи Його Заповіді та дотримуючись вчення.

Рекомендовані завдання

(а) Дослідіть життя видатних вісників історії: ким вони були? Що вони зробили? Оформіть про них плакат. Пропозиції: Я. Гус, Д. Уїкліф і Ж. Кальвін.

(б) Перегляньте фільм про життя одного з «героїв віри» або про Лютера.

(в) Обговоріть: з якими труднощами ми стикаємося сьогодні, коли ділимося вісткою Ісуса з іншими людьми? Якою вісткою ми можемо поділитися з ними? (Мир, здоров'я, спасіння).

(г) Заспівайте пісню про вістку Ісуса, Божих вісників або про віру.

(г) Зробіть вітальну листівку з Божою обітницею й подаруйте її члену сім'ї чи сусідові.

(д) Змодельуйте інтерв'ю з Лютером (перевдягнений учитель).

(е) Заспівайте пісню «Могутня фортеця – наш Бог».

(є) Принесіть скриньку, у яку кожен учень покладе папірець з описом своїх побоювань і переживань під час місії поширення вістки Ісуса.

(ж) Дайте визначення поняттям «місія» та «наполегливість».

(з) Розкажіть історію про дівчину, яка заховала Біблію в хлібне тісто, щоб солдати не знищили її. Після того як хліб спікся, вона помітила, що Біблія не зазнала пошкоджень і не згоріла.

ПІДРОЗДІЛ 10

«Я ЗРОБЛЮ ЦЕ, ГОСПОДИ!»

Посилання: Adventist History (Mervyn Maxwell); Founders of the Message (Dick Everett).

Пам'ятний вірш: «А ви – рід вибраний, царське священство, святий народ, придбаний, аби звіщати чесноти Того, Хто вас покликав із темряви до дивного Його світла» (1 Пет. 2:9).

Концепції для опрацювання:

1. Ми всі – Божі вісники через наше свідчення.
2. Господь обирає вісників, щоб допомогти людям зрозуміти Його вістку.

Історія

Якби Бог обрав вас бути Його вісником, як Йону, Мойсея чи Павла, що б ви зробили? Чи боялися б ви або ж узяли б на себе відповідальність? Чи легко вам було б говорити по радіо, виступати з вісткою на телебаченні чи навіть написати книгу? Тепер уявіть, що ви з якоїсь причини не змогли закінчити школу, не відвідували жодного університету чи коледжу, але навіть за таких умов Бог кличе вас. Чи відгукнулися б ви? Якою була б ваша відповідь?

Одного разу Бог звернувся до молодої дівчини. Він мав передати важливу вістку, але деякі люди боялися її прийняти. Наш Отець не наполягає; Він просить. І ця молода дівчина відгукнулася. Її звали Еллен Гулд Гармон.

Еллен народилася 26 листопада 1827 року в штаті Мен, США. Вона завжди була щасливою та життєрадісною. Її майбутнє здавалося перспективним. Але коли дівчинці було дев'ять років, з нею трапився нещасний випадок. Одній з її подружок не сподобалося те, що вона сказала, і вона жбурнула камінь, який влучив Еллен у ніс. Дівчинка впала на землю, втративши свідомість, і залишалася у важкому стані три тижні. Її стан був критичним.

У той час ще не було тих медичних знань, якими володіють лікарі сьогодні, тому всі думали, що Еллен не виживе. Після того як криза минула, вона багато тижнів лежала в ліжку. Дівчинка відчувала сильну слабкість, її обличчя було спотворене. Через це вона соромилася й проводила багато часу на самоті.

Через ослаблене здоров'я Еллен пропустила багато уроків і мала труднощі з навчанням. Її рука так тремтіла, що вона не могла втримати олівець. Незважаючи на всі труднощі, Еллен вивчала Біблію й підтримувала тісні стосунки зі своїм Другом – Ісусом.

Роки минали, а її фізичне здоров'я майже не поліпшувалося. Коли дівчинці було 17 років, Бог показав їй, яким буде повернення Ісуса з Небес. Вона перебувала вдома у своєї подруги, молилася, коли Господь показав їй ті видіння. Еллен була здивована, але зрозуміла, що Бог обрав її бути Його вісником. Спочатку вона боялася. Хтось називав її божевільною, а багато хто їй не вірив. Дівчина непокоїлася, що її здоров'я недостатньо міцне, щоб здійснювати поїздки містами та читати лекції.

Це були важкі часи для молодого Еллен, але вона, не задумуючись, віддала себе в руки Бога, і Він говорив через неї багато-багато років. Тендітна дівчина, сором'язлива і хвора, прожила 88 років, пишучи і проповідуючи людям Божі вістки.

Господь відкрив Еллен:

- яким буде повернення Ісуса;
- якою буде Нова Земля і хто зможе туди потрапити;
- як вести здоровий спосіб життя;
- необхідність будувати школи, які прививатимуть любов до Бога;
- як батькам виховувати дітей;
- пояснення про історію цього світу;
- пояснення до Біблії;
- якого служіння Бог очікує від нас.

Отже, як Господь вибрав молоду дівчину, яка, очевидно, не мала жодної кваліфікації для виконання великого завдання, а лише любов до Ісуса, так Бог може вибрати кожного з нас, щоб поділитися Його вісткою із сусідом, другом, тим, хто йде вулицею, людьми в нашій школі чи навіть у церкві.

Чи хотіли б ви також бути вісником Ісуса?

Вістка про Небо

Коли Бог показує щось пророку, це називають видінням. Господь очікує, що пророк опише видіння тим, кому адресована вістка. Іноді пророк отримує видіння, пов'язане з людиною, сім'єю чи групою людей. В інших випадках це може стосуватися певної церкви або ж усього народу Божого.

Коли Еллен Гармон, яка згодом стала Еллен Уайт, проводила сімейне служіння з іншими жінками, Бог послав їй видіння. Здавалося, що її підняли на Небо й оточили яскравим світлом. Коли Еллен подивилася вниз, вона не побачила Божого народу. «Поглянь ще раз, – сказав ангел. – Подивися вгору!»

Вона зробила, як їй було сказано, і побачила вузьку дорогу, що вела на Небо, до міста Божого. Цією дорогою йшов народ Божий. Попереду було прекрасне місто, а за ним сяяло яскраве світло. Люди, які не дивилися на Ісуса, спотикалися й сходили зі шляху. Ісус вів Своїх людей, і коли вони втомлювалися, заохочував їх продовжувати шлях. Ісус і далі їх вів, доки вони не увійшли в місто.

Ангел показав Еллен красу міста. Вулиці були вимощені золотом. Місто оточувала дуже висока стіна з дорогоцінного каміння. Там був престол Божий, від якого витікала ріка життя. Було також дерево життя, яке мало дві головні гілки – по одній з кожного боку річки, – які з'єднувалися на вершині. На дереві дозрівали дванадцять різних видів плодів, по одному виду на кожен місяць.

Після споглядання міста Еллен відчула, ніби повертається на землю. Незабаром після цього вона побачила своїх чотирьох подруг, які були з нею під час служіння. Ангел зник, а з ним і те яскраве світло. Після побаченого все навколо Еллен здавалося тьманим.

Еллен розповіла подругам, що їй показав ангел. Вони повірили, що Бог обрав її Своїм особливим вісником. Ангел звелів їй розповісти видіння іншим людям, що вона і зробила.

Рекомендовані завдання

(а) Дослідіть біографію Еллен Уайт. Скільки книжок вона написала? Порівняйте кількість із наявною в шкільній бібліотеці.

(б) Розкажіть історію інших вісників, таких як Лео Холлівелл, Анна Шталь, Людвіг Конрад, Джон Андрюс, Германо Стрейтхорст та інших місіонерів.

(в) Щоб дізнатися більше про те, як діє церква, хто її лідери, як відбуваються богослужіння, які є вістки, що відбувається сьогодні, коли люди приймають Ісуса тощо, візьміть інтерв'ю в пастора церкви, яку ви відвідуєте. (Працюйте відкрито. Не дискримінуйте різні релігії, представлені у класі).

(г) Заспівайте пісню про вістку Ісуса.

(ґ) Поставте пастору церкви такі запитання: як ви відчули покликання Бога? Чи легко було його прийняти? З якими труднощами ви зіткнулися? Яке ваше життя зараз? Чи воно того варте? Яка ваша мрія? Як ми можемо вам допомогти?

(д) Зробіть закладку з фразою «Я – вісник Бога». Зверніться по допомогу та запросіть до співпраці вчителів інформатики та мистецтва.

(е) Нагадайте учням, що багато Божих вісників починали свідчити про Христа в юному віці: Еллен Уайт, Джеймс Уайт, Дж. Н. Андрюс, Флоренс Найтінгейл та інші.

ПІДРОЗДІЛ 11 НАСІННЯ, ПОСІЯНЕ В СЕРЦІ

Посилання: Матв. 13:1-23, 34, 35; Луки 8:4-15; Наочні уроки Христа, розділ «Вийшов сіяч сіяти».

Пам'ятний вірш: «Блаженна людина, яка мене слухається» (Прип. 8:34).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус дарує Свою любов кожній людині. Ми самі вирішуємо, прийняти її чи ні.
2. Якщо ми підготуємо наші серця до Слова Божого, то матимемо щедрий урожай чистих думок і добрих дій.

Історія

Ісус був великим Учителем. Він розказував багатьом людям про Бога та Його любов до нас. Ісус мав особливий метод навчання. Він розповідав історії з повсякденного життя, і це допомагало Його слухачам легше зрозуміти Його уроки. Одного разу Ісус розповів історію про ґрунт і насіння.

«Якось, – сказав Христос, – один хлібороб вийшов сіяти й кинув насіння на землю. Частина зерна впала вздовж дороги, і його з'їли птахи. Інше насіння впало на кам'янистий ґрунт, де було мало землі. Незабаром воно зійшло, та оскільки не мало коріння, засохло. Інша частина насіння впала в терня, яке виросло й заглушило його. Решта насіння впала на добру землю й дала плід.

«Про що ця історія і чого Ти прагнеш навчити?» – запитали учні свого Вчителя наодинці, і Ісус пояснив їм.

Слово Боже подібне до насіння, яке хлібороб розсіяв по землі. Деякі чують вістку, але не розуміють. Вони подібні до насіння, що впало при дорозі: приходить сатана й викрадає посіяне в їхньому серці.

Насіння, що впало на кам'янистий ґрунт, – це коли людина чує вістку й приймає її з радістю. Але довго не тримається віри, бо не має ні кореня, ні вологи. Коли через віру в Христа вона наражається на страждання та переслідування, то швидко здається.

Інші подібні до насіння, що впало в тернях: вони чують вістку, але клопоти цього віку та омана багатства заглушають те слово, і вони не приносять плоду.

А як щодо зерна, посіяного в добру землю? Це ті, хто чує вістку й приносить багато плодів.

Хоч історія була простою, не всі зрозуміли її зміст. Ісус пояснював уроки так, щоб вістка могла впасти на родючий ґрунт їхніх сердець і принести багато плодів.

Ілюстрація

Два способи показати свою віру іншим

Дві родини жили по сусідству й дружили між собою. Вони вважали себе друзями Ісуса й любили дбати про благополуччя інших людей.

Одного разу Анна відчинила свої двері дуже бідній жінці. «Пані, чи не могли б ви знайти мені щось поїсти? Мій чоловік хворий, а дітей годувати нічим».

Анна пожаліла жінку. Пішла на кухню, узяла два банани, буханець хліба з маслом і очищений апельсин. Жебрачка подякувала їй, і Анна дуже зраділа, що зробила добру справу. Зустрівшись із друзями, розповіла, як допомогла жінці.

Але жебрачка постукала й до Віри, і вона визирнула у вікно. «Чи можу я вам допомогти?» – запитала Віра з вікна. Жебрачка все пояснила. Віра уважно її вислухала, попросила трохи почекати та пішла до хати. Повернувшись, жінка пішла до воріт, але не з їжею в руках, а з аркушем паперу та олівцем. «Скажіть мені, пані, яка ваша адреса й ваше ім'я?» Жебрачка відповіла, і та пообіцяла провідати її.

Наступного вечора, як і обіцяла, Віра пішла до жебрачки. Зайшовши в оселю, вона побачила там хворобу, нещастя та голод. Жінка довго розмовляла з родиною, молилася з ними, а перед тим, як вийти з дому, залишила кошик, наповнений їжею.

Щотижня Віра відвідувала дім тієї бідної родини. Вона привезла туди лікаря, харчі, засоби для прибирання, теплий одяг... і Ісуса. Ці люди незабаром знову усміхалися. Вони відчували, що Бог не забув про них. Їм було цікаво вивчати Біблію. У їхній оселі знову запанувало щастя.

На вашу думку, хто з цих сусідів дозволив зерну віри прорости у своєму серці й принести плід? Чи потрібно докладати зусиль, щоб давати плоди? Хто сказав, що бути справжнім християнином легко?

(Noelene Johnsson. In Touch With the Father)

Цікаві факти

Що таке притча?

- Притча – це невелика оповідь алегорично – повчального змісту. Біблійна притча несе вістку з Небес. Ісус часто навчав притчами, тому що вони привертали увагу слухачів. Навіть релігійні люди могли послухати притчу й навчитися з неї. Іноді важко було зрозуміти зміст притчі, тому люди витрачали багато часу на те, щоб розтлумачити її.

(The Great Bible – Question and Answer Book)

Рекомендовані завдання

- Інсценізуйте історію.
- Проілюструйте її (комікси, плакат тощо).
- Оформіть плакат, відтворивши на ньому значення притчі.
- Проведіть експеримент: посадіть насіння, яке легко проростає, у м'який ґрунт, серед камінчиків і колючок, з невеликим поливом і недостатнім сонячним світлом. Якщо ви не можете використати землю, візьміть вату. Понаблюдайте за зростанням насіння, запишіть, що відбувається з кожним, і підготуйте доповідь про результати.
- Обговоріть: що ми можемо зробити, щоб мати серце, завжди готове почути вістку Бога? Як ми можемо допомогти іншим людям розпізнати Божу вістку? Що ви плануєте робити з істинами, які вам відкрив Господь?
- Принесіть у клас різні сорти насіння й назвіть їх.
- Зробіть вітальну листівку «Насіння в доброму ґрунті». Покладіть трохи насіння в маленький тюлевий або поліетиленовий пакет. Прикріпіть насіння до лицьового боку листівки. У середині напишіть про важливість для вас Божої вістки. Зберігайте її в спеціальному місці (у Біблії, у своїй кімнаті).
- Заохочуйте учнів читати біблійні вірші та пом'якшувати ґрунт у серці для Божої вістки. Якщо можливо, переписіть або роздрукуйте вірш і прикріпіть його на стіні.

ПОВТОРЕННЯ

(а) Обговоріть: яке значення мають Божі вісники в нашому житті? Які ще способи міг використати Господь, щоб передати Свою вістку? Чому вісники проходять через труднощі? Чи стикаються з труднощами сучасні вісники? Чому? (Наголосіть, що Бог міг просто послати ангелів, але Він хоче, щоб ми брали участь у Його плані проголошення Доброї вістки).

(б) Розділіть клас на групи. Кожна з них нехай обере вісника для презентації своїм однокласникам (можна вибирати серед тих, кого вивчали в цьому розділі, або інших, наприклад, Даниїла, Іллі, Івана, П'єра Вальдо, Мартіна Лютера, Анну Шталь, Лео Холлівелла, Людвіга Конраді, Джона Андрюса). Щоб підготуватися до презентації, дослідіть, ким вони були, де жили, яким було їхнє життя, чому їхня вістка була важливою в той час тощо.

(в) Створіть тематичну гру.

(г) Виконайте завдання на с. 28 дитячого підручника.

(ґ) Гра: Мінне поле.

Необхідні матеріали: картки з балами та зображенням міні, картки із запитаннями по темі.

Підготовка: напишіть різноманітні запитання за темою уроку. Підготуйте картки з балами (1-10) і картку із зображенням міні (їх може бути кілька). Намалюйте на плакаті квадрат у формі поля, а всередині зобразіть менші квадратики. На кожен квадратик покладіть картку лицьовим боком донизу.

Правила гри

- Поділіть клас на дві групи.
- Попросіть кожну з них вибрати квадратик, перевернути картку й відповісти на запитання. Якщо на картці вказано 1, 2 або 3, учні повинні відповісти на просте запитання. Якщо на картці 4, 5, 6 або 7, діти мають відповісти на складніше запитання. Якщо картка пронумерована від 8 до 10, необхідно дати відповідь на найскладніші запитання.
- Якщо група дає правильну відповідь, вона отримує бали. Якщо в них немає правильної відповіді, інша група матиме можливість відповісти та набрати бали.
- Якщо група натрапить на «міну», їм не потрібно буде відповідати на запитання, але й балів вони не отримують.

РОЗДІЛ 2

ІСУС – ВЕЛИКИЙ ВІСНИК

Концепції для опрацювання:

1. Ми можемо пізнати характер Бога та Його любов через історії, які ми знаходимо в Біблії.
2. Господь хоче, щоб ми зрозуміли й прийняли Його вістки.
3. Ісус був найважливішим Вісником, тому що Він – Син Божий. Ісус знає Отця й розповідав нам про Нього та Небо.

ПІДРОЗДІЛ 1 «КЛУБ ЩАСТЯ»

Посилання: Матв. 5:1-12; Бажання віків, розділ «Нагірна проповідь»; Небесні принципи щасливого життя, розділ «Блаженства».

Пам'ятний вірш: «Хто покладається на Господа, той щасливий» (Прип. 16:20, остання частина).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус прийшов, щоб навчити нас бути щасливими.
2. Щастя приходить у наші серця, коли ми дозволяємо Ісусу жити в нас.

Історія

Чи були ви членом якогось клубу? Люди створюють клуб задля спільної мети: займатися спортом, колекціонувати марки, вивчати астрономію або просто зустрічатися та обмінюватися ідеями. Деякі клуби створені з метою допомагати людям, а також розважатися. Багато людей платять чималі гроші, щоб стати членом цих клубів.

Ісус прийшов на Землю, щоб створити Свій клуб, який назвав «Царством Небесним». Метою цього клубу є опанування та застосування різних навиків. Але насамперед це клуб сприяння щастю. Ісус сказав у Своїй Нагірній проповіді, що кожен має бути щасливим. Бог дав нам здатність сміятися й відчувати щастя. Ми створені, щоб отримувати задоволення від життя, живучи в гармонії з Ним.

Але десь по дорозі люди втратили секрет щастя. І що більше вони шукали, то важче було його знайти. Деякі шукали щастя в грошах; інші – у впливових друзях; а хтось – у сигаретах, алкоголі та наркотиках.

Андрій пройшов через це, коли йому було 11 років, саме тоді він почав курити й пити. Хлопець думав, що це принесе йому щастя. Однак почувався нещасним, як ніколи. Сьогодні життя Андрія інше: він дізнався секрет щастя. «Це так просто, – сказав хлопець. – Щастя є результатом послуху». Тому Бог встановив Своє Царство в серцях людей. Чи вступили ви до цього клубу?

За днів Ісуса люди також шукали щастя. Вони були занепокоєні становищем країни. У них було багато проблем, і це їх засмучувало. Ісус хотів допомогти цим людям, але щастя, якого вони так бажали, залежало і від них.

Одного дня Ісус піднявся на гору, і великий натовп пішов за Ним, щоб послухати Його. Христос почав говорити про Своє майбутнє Царство, яке буде щасливим місцем, де всі любитимуть одне одного й ніхто не робитиме нічого поганого. Кожен охочий міг стати членом цього царського клубу, якщо він вірив в Ісуса й дотримувався Його вчення:

- Блаженні (щасливі) ті, хто знає, що вони вбогі духом, бо їхнє Царство Небесне. Горді люди не відчують потреби відкривати свої серця Богові. Вони вважають себе багатими, не бачать потреби в Ісусі, Який може дати повне щастя. Убогі духом – це ті, хто знає, що потребує любові Христа та Його прощення. Ісус вважає цих людей щасливими; Царство належить їм.
- Блаженні ті, хто плаче, бо їх Бог потішить. Тут ідеться про сльози від щирого смутку за гріх. Господь не хоче бачити нас сумними. Він бажає, щоб ми дивилися вгору й споглядали

Його сповнене любові обличчя. Бог хоче взяти нас за руки й провести в безпечне місце.

- Блаженні лагідні, бо вони отримають те, що Бог їм обіцяв. Євреї не вирізнялися добротою й терпеливістю. Але лагідність і смиренність потрібні, щоб ми могли успадкувати Царство. Наш спокій руйнує самолюбство. Лагідність не викликає суперечок, не дає різких відповідей. Вона заспокоює роздратований характер і поширює любов.
- Блаженні голодні та спрагли виконувати волю Божу, вони наситяться. Ми уподібнюємося до Бога й отримуємо спасіння не завдяки нашим зусиллям; ми отримуємо його безкоштовно. Тільки Ісус може задовольнити потреби наших душ. Лише тоді, коли Христос живе в наших серцях, ми можемо бути перетворені на Його подобу.
- Блаженні ті, хто милосердний до інших, адже Бог буде милосердний і до них. Серце людини холодне й егоїстичне за своєю природою. Кожен учинок доброти здійснюється під впливом Святого Духа. Милосердні – це ті, хто виявляє співчуття до бідних, страждених і пригноблених.
- Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать. Євреї були порядними зовні, але не помічали плями егоїзму у своїх серцях. Ті, хто з Богом, мають серце смиренне, добре, схоже на серце дитини.
- Блаженні ті, хто працює задля миру між людьми, бо вони дітьми Божими названі будуть. Христос – Князь миру, і Його місія полягає у відновленні миру на землі й на Небі. Дух миру є свідченням нашого зв'язку з Небом. Ті, хто не в мирі з Богом і зі своїми братами та сестрами, не можуть бути щасливими. Ненависть і заздрість не житимуть у серці, яке має мир з Богом.
- Блаженні ті, кого переслідують за виконання волі Божої, бо їхнє Царство Небесне. Слава Божа буде явлена Його вибраним – стражденим і переслідуваним. Людина, яка постраждала за віру в Христа, стане співучасником Його слави.
- Блаженні ви, коли люди ображають вас, переслідують і говорять будь-яку неправду про вас, через те що ви Божі послідовники. Будьте щасливі й радійте, бо на вас чекає велика нагорода на Небі. Христос знає про будь-яку неправду та наклеп. Навіть якщо доведеться зазнавати страждань, ми повинні дивитися вгору й вірити в обітницю Ісуса.

У цих чудових словах Ісус відкрив секрет справжнього щастя. Наше щастя залежить від того, як ми живемо перед Богом. Якщо ми всім серцем бажаємо чинити правильно, дотримуючись Божих заповідей, Він благословить наше життя. Якщо ми засмутимося, зробивши щось не так, Він підтримає нас Своїм прощенням. Якщо ми виявлятимемо доброту й милосердя до інших, то будемо щасливі, а вони будуть добрими до нас.

Якщо люди не розуміють нас, через те що ми намагаємося діяти правильно, нам не потрібно бентежитися. Зрештою все буде гаразд. Як Його діти, ми повинні дотримуватися Його вчення тут, на землі, щоб ми могли жити з Ним на Небі. Приймаючи Христа вірою, ми хочемо слухатися Його з любов'ю.

Ми можемо бути щасливими, навіть коли інші намагаються заподіяти нам шкоду. Не має значення, наскільки деякі люди можуть бути злими; ми повинні й надалі мати вдячні серця, тому що Бог винагородить нас за все вчинене проти нас зло, якого нам, можливо, доведеться зазнати.

За днів Ісуса від євреїв вимагали підкорятися наказам римлян. Якщо євреї ішов до свого робочого місця, а римлянин наказував йому щось нести, той мав підкоритися й нести це одну милю (приблизно 1,5 км). Це був його обов'язок; але Ісус виклав інший урок, який здивував усіх. Він сказав: «Якщо хтось попросить вас пройти з ним одну милю, ви не повинні ремствувати, скаржитися чи дозволяти смутку заповнити ваше серце. Ви повинні зробити все можливе і пройти дві милі з ним. Якщо хтось сперечатиметься з вами і вдарить вас по щоці, підставте й другу щоку».

Ці вчення вразили людей. Дозволити іншим бити їх по обличчю й водночас просити ще? Це було дуже дивно. Вони звикли давати відсіч і протистояти труднощам. Як можна було так відреагувати?

Ісус хотів навчити нас, що нам необхідно зберігати спокій у складних ситуаціях і що ми не повинні мстити. Коли хтось неодноразово ображає нас, краще мовчки перечекати, доки гнів не мине, дозволяючи Богу говорити до нашого сумління, показуючи, маємо ми рацію чи ні. Коли ми реагуємо, не подумавши, то можемо легко зруйнувати дружбу й принести смутку у наші серця та серця інших.

Кожне правило, якого навчив нас Ісус, зрештою призначене для нашого щастя. Він знав, що ми проходимо через важкі часи в цьому житті – наша віра в Нього зазнаватиме випробування – і тому попередив: якщо нам здаватиметься, що щось не так, потрібно підняти голову, не опускати руки, бо ми матимемо нагороду на Небі.

Рекомендовані завдання

- (а) Прочитайте Матв. 5 і прокоментуйте значення кожного благословення.
- (б) Обговоріть: що ми можемо зробити для щастя інших? Які з даних Ісусом правил потрібно виконувати, аби бути щасливими? Які з них найскладніші?
- (в) Запитайте лідера Клубу слідопитів про правила їхньої організації.
- (г) Створіть у класі «Клуб щастя».
- (ґ) Напишіть правила клубу, щоб сприяти спілкуванню, дружбі та повазі серед однокласників.
- (д) Створіть картку члена «Клубу щастя». Заламініуйте її, якщо можливо. Зверніться по допомогу до вчителя інформатики.
- (е) Поділіть клас на дев'ять груп. Нехай кожна з них вибере та інсценізує, яке благословення вони мають у своєму житті (школі, громаді, церкві).
- (є) Заспівайте пісню про щастя, радість, любов тощо.

ПІДРОЗДІЛ 2 ІСУС – ДОБРИЙ ПАСТИР

Посилання: Луки 15:1-7; Івана 10:7-21; Бажання віків, розділ «Божественний Пастир».

Пам'ятний вірш: «Господь – мій Пастир. Я не матиму недостатку» (Псал. 23:1).

Концепції для опрацювання:

1. Бог дбає про нас, як дбайливий пастир про вівці.
2. Так само, як неслухняну вівцю було прощено, Бог прощає наші провини.

Історія

Ісуса завжди супроводжував натовп. Були серед тих людей і добрі, і злі, і злодії, і нероби, і бунтарі. Багато з них хотіли змінити своє життя, але не знали як. Саме тому вони шукали Ісуса, щоб почути слова надії та віти.

Фарисеї та інші люди, які вважали себе «поважними», не вважали правильним те, що Ісус спілкувався з такими людьми. Щоб пояснити їм, що кожен заслуговує на можливість належати до Божої сім'ї, Ісус розповів таку історію:

«Прокинувся чоловік рано-вранці й незабаром пішов до кошари, щоб забрати своїх овець і вивести їх на пасовище. Він відчинив ворота, і одна за одною вівці проходили повз пастуха, який уважно оглядав кожну з них і рахував, щоб побачити, чи не бракує якоїсь.

Оскільки кількість повністю збігалася з тією, що була напередодні, пастух пішов, ведучи за собою отару. Він повів цих маленьких істот на зелені пасовиська, відводячи їх від небезпечних стежок, доки вони не прийшли до його улюбленого місця зі струмком прісної та чистої води. Так, тепер пастух міг відпочивати й грати на своїх музичних інструментах, доки вівці паслися.

Попри те, що пастух тримав у руках інструмент, він не відводив погляду від тих, хто був під його захистом. Він звертав увагу на будь-які дивні рухи, побоюючись, що хтось може напасти на овець або відігнати їх. Пастух любив їх, отож із задоволенням піклувався про кожну з них.

Повертаючись до загону наприкінці дня, пастух помітив скупчення темних хмар, що вказувало на наближення грози. Він підштовхував овець, щоб вони поспішали, і незабаром вони були біля воріт кошари. Тепер тварини були в безпеці. Пастух почав рахувати, але... однієї не вистачало. Чи міг він помилитися? Мабуть, через поспіх він помилився під час підрахунку. Пастух знову почав рахувати: один, два, три... однієї не вистачало. Так, тепер він знав, якої саме з них бракує. Це була та, яка любила пригоди, відкривала нові пасовища й потребувала особливої уваги. Коли вони поверталися до загону, вона пішла іншим шляхом. Бажаючи втекти від грози, пастух не помітив її зникнення.

Негайно він завів отару в безпечне місце, узяв свою палицю й пішов по загублену вівцю, яка могла потрапити в негоду.

Пастух оглядав кожну стежку, кликав вівцю на ім'я, але не знаходив її. Де вона могла бути? Почався сильний дощ, і йти було важко. Раптом він почув звук: беее... беее... Він долинав зі скель. Як вона наважилася піти в таке небезпечне місце? Прислухаючись до мекання бідолашної вівці, пастух біг якнайшвидше, доки не знайшов її серед колючок, біля урвища.

З великою любов'ю він узяв її на руки й відніс до загону. Прийшовши туди, пастух обробив її рани, нагодував і поклав біля багаття спати в теплому місці. Тепер, коли тварина була в безпеці, він покликав своїх друзів, щоб вони розділили його радість. Так, його вівця була врятована.

Ісус сказав: «Я – Пастир добрий! Пастир добрий кладе Свою душу за овець». Подібно до того як той пастух потрапив у негоду й наразив своє життя на небезпеку, щоб урятувати непокірну вівцю, Ісус вирішив віддати Своє життя, щоб спасти нас. Він любить нас і прагне, щоб кожен з нас знав Його голос.

Ілюстрація

Еверетт стояв на платформі залізничного вокзалу разом із близько 50 іншими людьми. Він почувався комфортно, навіть безпечно, бо був частиною групи. Коли потяг наближався, хлопець помітив, що на краю платформи худорлява дівчинка тримає за рукав мамине пальто. Раптом вона втратила рівновагу й упала на колію. Народ охопив жах. Думки шалено роїлися в голові Еверетта. Цієї миті йому захотілося розчинитися в натовпі. Проте кожен, завмерши від жаху, чекав, що хтось урятує дитину. Дівчинка плакала від страху, але не рухалася. А потяг наближався.

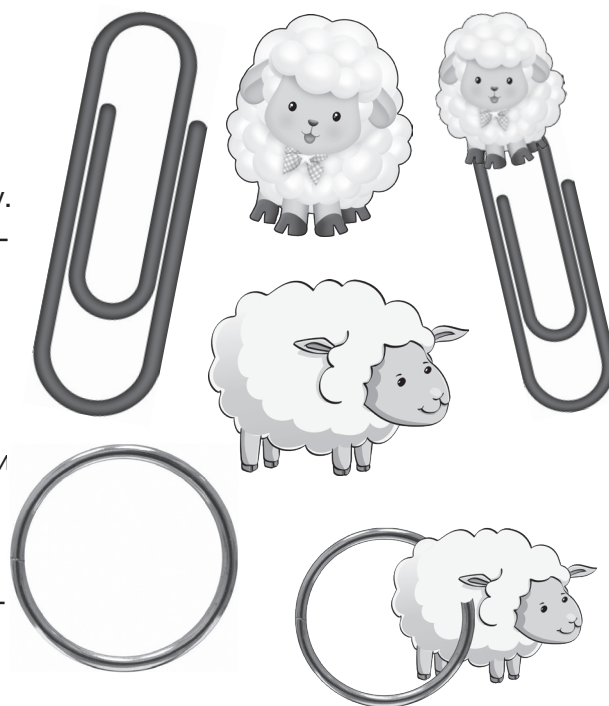
Офіцер поліції зійшов із платформи й дав знак машиністу зупинити поїзд. Раптом Еверетт зрозумів, що в нього є шанс урятувати дитину. За лічені секунди він прийняв рішення і вискочив на рейки. Доки хлопець біг до наляканої дівчинки, він міг думати лише про силу поїзда та про безпорадне становище цієї дитини.

Машиніст побачив обох людей на колії й натиснув на гальма. Зі скреготом потяг несла сила його швидкості. Еверетт схопив дитину й кинув у натовп. Потім люди допомогли витягнути і його, це сталося за кілька секунд до того, як поїзд проїхав повз них. Натовп вибухнув оплесками. Усі раділи, тому що двоє людей були врятовані від смерті. Люди вітали Еверетта рукостисканнями й обіймами. Але їхнє полегшення та емоції ніщо порівняно з радістю, яка панує на Небі, коли Добрий Пастир спасає загублену вівцю. Якщо ви допомагаєте Пастирю Ісусу, то також можете розділити цю радість.

(Noelene Johnson. *In Touch With the Father*)

Рекомендовані завдання

- (а) Зробіть модель кошари з пастухом і вівцями.
- (б) Інсценізуйте історію.
- (в) Перегляньте мультфільм про загублену вівцю.
- (г) Зробіть вівцю з картоплі, глини чи іншого матеріалу.
- (ґ) Виготовте об'ємну ілюстрацію до історії (див. Додаткові матеріали, с. 23).
- (д) Давид був пастухом. Прочитайте Псал. 23 і з'ясуйте, яку роботу виконує Добрий Пастир.
- (е) Заспівайте пісню про Ісуса як Доброго Пастиря.
- (є) Обговоріть: чи правильно вчинив пастух, залишивши 99 овець, щоб піти по одну? Чи заслуговували вівці-«втікачі» такої уваги від пастуха? На які ситуації в реальному житті вказує ця історія? Як вона свідчить про Божу любов?
- (ж) Створіть канцелярську скріпку або брелок, прикрашений фігуркою вівці.
- (з) Зробіть закладку. Відріжте приблизно 50 см кольорової еластичної стрічки, склейте кінці розігрітим клеєм і приклейте фігурку вівці з фоамірану (гумового паперу) на прилеглу частину стрічки.

ПІДРОЗДІЛ 3 ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ

Посилання: Луки 15:11-32; Наочні уроки Христа, розділ «Пропав – і знайшовся».

Пам'ятний вірш: «Адже Син Людський прийшов знайти і спасти те, що загинуло» (Матв. 18:11).

Концепції для опрацювання:

Бог є любов. Він бачить наше серце й радіє, коли ми визнаємо свої помилки і вчимося на них.

Історія

Чи хотілося вам коли-небудь схопити рюкзак і піти з дому? Багато людей, які переживають труднощі – сімейні чи фінансові тощо, – думають, що, залишивши дім, вони розв'яжуть свої проблеми. Ісус розповів історію про юнака, який захотів покинути свій дім. Він не сварився з батьком, у нього були гарні оцінки, і він не переживав фінансових проблем. Інакше кажучи, у нього не було причин іти з дому. Тоді чому юнак захотів піти? Розгорнувши наші Біблії, ми дізнаємося, як усе відбувалося.

Один чоловік мав двох синів і був дуже щасливий. У нього були землі для посіву й улюблені сини, які допомагали йому в роботі. Що ще можна було бажати? Але одного дня його щастю прийшов кінець. Його молодший син сказав йому: «Тату, я втомився від цього життя. Дай мені частину спадщини, яка належить мені, щоб я міг піти до міста й збільшити своє багатство». «Синку, як ти можеш у мене цього просити? Ти розіб'єш мені серце, якщо залишиш нас із твоїм братом самих. Залишайся. Ти потрібен нам!» Але молодший син не хотів слухати батьківської поради й так наполягав, що батько поспішно продав землю й віддав синові гроші, які той мав успадкувати. Не гаючи часу, невдячний син вирушив у дорогу.

Та не все так легко на чужині. Юнак не зміг відкрити власну справу, як планував. Гроші витрачав на друзів, матеріальні блага. Незабаром у нього не залишилося грошей. Що ж тепер робити? Ох! Можливо, хтось із тих друзів міг би позичити йому трохи грошей, доки він не знайде роботу. Коли юнак попросив допомоги у «друзів», вони, зрозумівши, що він бідний, не захотіли мати з ним нічого спільного.

Зневірений і без грошей, юнак почав ходити від дому до дому, стукати й шукати будь-яку роботу, яка могла б забезпечити його їжею. Але він нічого не міг знайти. Нарешті юнак найнявся до одного із жителів тієї країни, який доручив йому догляд за свиньми, але хлопець майже нічого не отримував за це. Йому не дозволяли їсти навіть те, чим годували тварин.

Якийсь час юнак це терпів, але одного разу згадав, що в домі його батька навіть у найскромнішого слуги є тарілка смачної їжі й тепле ліжко для сну. «Я знаю! Я піду до свого батька й попрошу його, щоб дозволив мені бути його слугою!» – вирішив він.

Удома батько щодня дивився на дорогу, сподіваючись побачити повернення свого улюбленого сина. Одного разу його очі проясніли, коли він побачив, що хтось наближається. «Невже це мій син? Не може бути! Так, я впізнаю цю ходу. Це він!» Перш ніж хтось із слуг зрозумів, що відбувається, старий вибіг на дорогу зустріти свого сина, котрий, як він вважав, загубився.

«Батьку, я припустився помилки. Я згрішив перед небом і перед тобою й уже не гідний зватися твоїм сином». Старий чоловік не хотів і слухати нічого. Син повернувся, і тепер батько вирішив влаштувати свято. Він попросив своїх слуг приготувати бенкет, бо син, якого він вважав мертвим, був живий і тепер удома.

Коли старший син повернувся з роботи, він засмутився. Як його батько міг влаштувати бенкет для такого невдячного? Його брат попросив свою частину спадщини ще за життя батька, розтратив усе й тепер повернувся додому? Батько, побачивши, що старший син сердиться, сказав: «Сину, ти завжди був зі мною, і все моє – твоє, але я влаштував це свято, щоб показати, який я щасливий, тому що твій брат був мертвий – і ожив, пропав – і знайшовся!»

Бог любить нас так само, як батько любить заблудлого сина. Він дуже радий, коли ми визнаємо Його любов і повертаємося до Його обіймів. Якщо ми каємося й просимо пробачення, Він обіймає нас і забуває про наші помилки.

Рекомендовані завдання

(а) Інсценізуйте історію.

(б) Перегляньте мультфільм про блудного сина.

(в) Розкажіть однокласникам про випадок, коли вам довелося просити в когось пробачення. Чи легко це було? Як ви почувалися після цього?

(г) Виріжте зображення (див. Додаткові матеріали, с. 5) і приклейте їх на с. 34 підручника для дітей.

(г) Об'єднавшись у дві команди, зіграйте в настільну гру (див. Додаткові матеріали, с. 17).

(д) Обговоріть: чи правильно вчинив батько, пробачивши своєму синові все те, що він зробив? Як ви оцінюєте реакцію старшого брата? Чи мав він рацію? Як би ви почувалися на місці блудного сина? Що б ви відчували, якби були старшим слухняним сином? Як ця історія відображає любов Бога?

ПІДРОЗДІЛ 4 ЗАВЖДИ ПРОЩАЙТЕ

Посилання: Матв. 18:21-35; Наочні уроки Христа, розділ «Міра прощення».

Пам'ятний вірш: «Блаженний той, кому прощено беззаконня і кому гріх покрито» (Псал. 32:1).

Історія

Учні уважно слухали всі історії, які розповідав Ісус. Вони дізналися про те, як Небесний Батько любить нас і прощає. Але в них був звичай пробачати людині лише тричі. Тому Петро запитав: «Господи, скільки разів я маю прощати своєму братові? Чи достатньо сім разів?» Петро подумав: якщо він скаже число більше, ніж подвоєне три, це буде дуже великодушно з його боку й потішить Ісуса. Але Христос відповів: «Петре, прощай не сім разів, а сімдесят разів по сім».

Скільки? Петро здивувався: $70 \times 7 = 490$. Як він міг позначати кожен раз, коли прощав когось? Звичайно, він би втратив лік! Побачивши здивування Петра, Ісус вирішив розповісти ще одну історію, щоб проілюструвати те, чого він хотів навчити.

«Царство Небесне, – сказав Ісус, – подібне до царя, який вирішив розрахуватися зі своїми підданими. Вони принесли йому книги з усіма боргами та сумами, які мали бути сплачені. Серед боржників був слуга, який заборгував царю мільярд срібних монет. Цар, побачивши становище того бідного слуги, сказав йому, що залишається тільки одне: згідно з угодою, слуга буде проданий у рабство разом з усією своєю родиною. Це було жахливо.

Бідолашний чоловік благав: «Потерпи ще мені – і все тобі віддам». Цар змилосердився над ним і його родиною й пробачив йому борг. Вийшовши з палацу, чоловік дуже зрадів: йому пробачив цар! Раптом він побачив чоловіка, який був винний йому 100 срібних монет. Він схопив його за шию й тряс, кажучи: «Віддай те, що ти мені винен!» «Потерпи мені – я все тобі віддам!» Але чоловік, якому цар незадовго до цього пробачив такий великий борг, не зміг пробачити тому, хто був винний йому так мало. Він покликав солдатів і звелів ув'язнити бідолаху.

Слуги царя побачили, що сталося, і дуже засмутилися. Вони розповіли все цареві, і він попросив привести того чоловіка до нього. «Лукавий рабе! Весь той борг я тобі простив, бо ти вблагав мене. Чому ти не змилосердився над знайомим, як я над тобою, і не пробачив йому?» І цар наказав посадити злого слугу до в'язниці, доки не буде виплачений його борг.

Ісус закінчив, сказавши: «Так і Мій Отець Небесний чинитиме з вами, якщо не простите від вашого серця кожний братові своєму».

Ілюстрація

Бризки холодної води, які Люся відчула на спині, змусили її з обуренням поглянути на свого молодшого брата Тимофія. «Чому ти не даєш мені спокійно засмагати?» – вилаяла вона Тимофія, а потім повернулася, щоб лягти на шезлонг біля басейну.

Через кілька хвилин Люся відчула на своєму тілі нові бризки води. Тимофію було весело. Минували години відтоді, як він попросив свою сестру відвести його на пляж і отримав відмову.

У чому була проблема? Він просто розважався. Після третього разу Люся сказала, що вже годі й що після подібного бешкетування йому тепер буде непереливки.

Після того як Люся йому пригрозила, Тимофій перестав бризкати водою. Що ж тепер робити? Морозиво в цей спекотний день було б дуже доречним!

– Люсю, чи можеш ти мені дати гроші на морозиво?

– Ти знаєш, що не заслужив морозиво, – холодно відповіла дівчинка.

Це був її шанс помститися. Але Люся почувалася через це погано. Та Тимофій не наполягав на своєму. Помста ставала гіркою. Люся подумала про те, як вона надокучала батькові, коли їй чогось хотілося. Як він міг завжди її прощати?

– Тимофію, ось гроші на морозиво!

Що означає прощати? Це діяти розумно, не дозволяючи почуттям гніву взяти гору і впливати на нашу поведінку. Прощати нелегко. Це один із важливих уроків, який ми маємо засвоїти.

Прощати – це не знаходити комусь виправдання. Ми повинні бути щирими, щоб визнати: людина припустилася помилки, але нам також необхідно бути великодушними, щоб пробачити. Прощення не означає, що нам повинні подобатися погані вчинки, скоєні щодо нас.

Прощати означає відпустити те, що сталося, і не нагадувати винуватцям про їхні помилки. Це лише змушує нас знову пережити біль у наших серцях і руйнує дружбу.

Чи легко вам прощати?

Рекомендовані завдання

(а) Перегляньте мультфільм про життя Ісуса.

(б) Інсценізуйте історію.

(в) Розкажіть історію про прощення своїй родині, сусідам або друзям.

(г) Напишіть листа з проханням пробачити тому, кого ви образили.

(ґ) Обговоріть: чи важко пробачити тому, хто вас образив? Чи був у вас такий досвід? Що важче: пробачити чи попросити вибачення? Чому важливо прощати?

(д) Заспівайте пісню про прощення.

(е) Дайте відповідь на останнє запитання на с. 37 дитячого підручника. Якщо можливо, зробіть це у форматі есе. (Що означає пробачити?)

(є) Оформіть плакат із заголовком: «Пробачати – це ...» Дайте кожному учню можливість написати та проілюструвати відповідь і прикріпити її до плакату.

(ж) Дослідіть історії про прощення в Біблії, як-от: про Ісава та Якова, Давида й Саула, Авраама та Лота, Якова й Лавана.

(з) Обговоріть вірш Якова 5:16: «Тому визнавайте один перед одним гріхи, моліться один за одного, щоби зцілитися».

ПІДРОЗДІЛ 5 ЩО Ж ВІДБУВАЄТЬСЯ В СЕРЦІ?

Посилання: Луки 21:1-4; Марка 12:41-44; Бажання віків, розділ «Горе вам, фарисеї».

Пам'ятний вірш: «Бог любить того, хто дає з радістю» (2 Кор. 9:7, остання частина).

Концепції для опрацювання:

Бог не дивиться на кількість дарів, які ми пропонуємо Йому. Він дивиться на наші наміри, на те, що в нашому серці.

Історія

Ісус завжди взаємодіяв з людьми. Він запозичував Свої уроки з повсякденного життя.

Одного разу Ісус був з учнями в храмі й дивився на людей, які проходили повз. У той час був звичай складати пожертвування та десятину в скарбницю. Багато людей скористалися цією нагодою, щоб показати, наскільки вони багаті, і з великою гордістю принесли велику суму грошей. Вони хотіли, щоб усі знали, наскільки вони багаті та впливові.

Серед натовпу була бідна вдова, яка мала лише дві дрібні монети. Їй було соромно давати таку малу суму порівняно з великими жертвами, які приносили багаті люди. Спостерігаючи за всім, Ісус помітив: щоразу, коли наближався багатий чоловік, жінка ховалася, чекаючи моменту, коли ніхто не дивитиметься, щоб вона могла покласти свої приношення.

Нарешті цей момент настав. Дрібні монети не дзвеніли, але Ісус помітив вчинок жінки й сказав учням: «Бачите ту бідну вдову? Вона дала більше за всіх, тому що інші дали з того, що залишилося. Бідна жінка віддала все, що мала».

На очі вдови навернулися сльози, коли вона помітила, що Ісус зрозумів її почуття. Звичайно, ангели були послані, щоб задовільнити її потреби.

Ми небагато знаємо про цю вдову, але її пожертвування й далі слугує прикладом, щоб ми могли навчитися віддавати з любов'ю.

Ілюстрація

Коли в старій Бірмі розпочалася війна й вороги загрожували вторгненням у міста, іноземців довелося евакуювати.

Оскільки пастору Хейру довелося б дочекатися закінчення війни, перш ніж його сім'я могла повернутися, він спакував речі своєї родини й узяв із собою в дорогу до Індії лише необхідне.

На кордоні він був радий, що знайшов місце для відпочинку. Місцева влада пообіцяла надати транспорт, щоб доставити біженців до Калькутти. Одного ранку до табору прибуло багато армійських автобусів із жорсткими сидіннями. Але для тих, хто прийшов пішки, будь-який транспорт здавався ідеальним. Зібравши свої речі, люди бігли й заходили, штовхаючись, в автобуси. Ті, хто залишився, ввічливо помахали на прощання, побажавши щасливої дороги тим, хто зміг сісти в автобус. Приблизно через годину прибуло ще багато автобусів, і люди знову побігли, щоб зайняти місце.

Минуло багато часу, і ті, хто ще залишався в таборі, з подивом побачили, що до табору прибули розкішні комфортабельні автобуси. Люди обережно допомагали одне одному знайти місця в транспортних засобах. Над деякими сидіннями хтось знайшов м'які подушки й віддав їх людям похилого віку або хворим. «Як це все відрізняється від штовханини й метушні попередніх груп», – подумав пастор Хейр.

Через деякий час комфортабельні автобуси проїхали повз армійські автобуси, які виїхали першими. Було помітно, що пасажери цих автобусів були втомлені та притиснуті одне до одного. Пастор Хейр згадав текст з Євангелія від Марка 9:35: «Хто хоче бути першим, нехай буде між усіма найменший і всім слугою».

Цей урок також стосується смирення: воно простежується в діях жінки, яка обережно поклала дві монети, щоб ніхто її не бачив, а не багачів, котрі напоказ жертвували Господу.

Рекомендовані завдання

- (а) Які пожертвування ми можемо принести Богові? 2 Кор. 8:2.
- (б) Дослідіть: які цілі пожертвувань у вашій церкві?
- (в) Пограйте в гру на розвиток пам'яті (див. Додаткові матеріали, с. 25).
- (г) Обговоріть: чи регулярно ви приносите пожертвування у свою церкву? Чи щасливі ви, коли знаєте призначення цих пожертвувань? Як ще ви можете сприяти проектам вашої церкви?
- (г) Запитайте: який ще урок Ісус виклав людям у храмі? Відповідь: багаті люди віддали те, що в них залишилося, і хотіли, щоб інші це побачили. Вони не переймалися життям бідних людей навколо.
- (д) Оформіть плакат із заголовком «Віддавати краще, ніж отримувати». Можна зробити у вигляді мотузки з дитячим одягом, вирізаним з паперу. Цей плакат може стати стимулом до благодійних заходів.
- (е) Заспівайте пісню про пожертви чи любов до інших.

ПІДРОЗДІЛ 6 «БО ДЛЯ ТАКИХ Є ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ»

Посилання: Матв. 19:13-15.

Пам'ятний вірш: «Облиште дітей і не забороняйте їм приходити до Мене, бо для таких є Царство Небесне» (Матв. 19:14).

Концепції для опрацювання:

1. Христос порівняв людей, які успадкують Небо, з дітьми.
2. «Будьте, як діти» не означає бути малим, а мати чисте, любляче та довірливе серце.

Історія

Коли Ісус пояснював Святе Письмо, люди розуміли його по-новому. Батьки хотіли, щоб їхні діти слухали Ісуса, тому приводили свої сім'ї, щоб отримати Його благословення. Дітям подобалося бути поруч з Ісусом, слухати Його історії та відчувати Його любов. Багато разів Він сів на коліна, коли говорив про Свого Отця.

Одного дня Ісус викладав чудові уроки Своїм друзям та іншим людям. Усі уважно слухали Його. Деякі матері підійшли, узявши із собою дітей, щоб Ісус міг їх благословити. Коли вони підійшли до Ісуса, учні намагалися відігнати їх, бо вважали, що Вчитель занадто зайнятий, щоб витрачати час на дітей. Матері засмутилися, а діти почали плакати, бо не могли наблизитися до свого Друга. Ісус помітив те, що відбувається, і сказав учням: «Нехай діти підійдуть до Мене, бо для таких є Царство Небесне». Щасливі діти підійшли до Ісуса, Він посадив їх Собі на коліна й поблагословив.

Ісус виклав важливий урок усім цим людям – урок, який і ми повинні засвоїти: любіть дітей і наслідуйте їх, будьте скромними, щирими, щедрими та сповненими любові. Ісус сказав, що ми повинні стати, як діти, щоб бути з Ним на Небі.

Рекомендовані завдання

- (а) Проаналізуйте поняття, яких Ісус навчав у цьому розділі: смирення, ввічливість, любов.
- (б) Інсценізуйте історію.
- (в) Напишіть лист із подякою Ісусу за любов до дітей.
- (г) Дослідіть права й обов'язки дитини.
- (ґ) Оформіть плакат про права та обов'язки дітей або про дітей у Біблії.
- (д) Заспівайте пісню про дітей.
- (е) Знайдіть у словнику значення слів «смирення», «щедрість», «щирість», «любов».
- (є) Обговоріть: чи згодні ви з настановою Ісуса про те, що всі мають бути, як діти? Чи відповідає ваша поведінка тому образу, який змалював Ісус, говорячи про дітей? Чи притаманні їм щирість, скромність, щедрість і любов? Це й ваші якості також?
- (ж) Дослідіть вплив індустрії на життя дітей (реклама, призначена для дітей; іграшки, які пропагують насильство; програми, які маніпулюють дітьми і впливають на їхній розум).

ПІДРОЗДІЛ 7 ПРИНОСИТИ ДОБРИЙ ПЛІД

Посилання: Івана 15:1-17; Луки 6:43-45; 13:6-9; Гал. 5:22, 23.

Пам'ятний вірш: «Плід же Духа – любов, радість, мир, довготерпіння, ласкавість, доброта, віра, лагідність, стриманість» (Гал. 5:22, 23).

Концепції для опрацювання:

1. Дух Божий може змінити наше життя, якщо ми дозволимо Йому.
2. Коли Він змінює наше життя, ми починаємо приносити плід з добрих якостей.

Історія

Ісус завжди намагався спонукати людей думати про Царство Небесне. Люди того часу мали багато проблем у своїй країні, тому вони хотіли, щоб Ісус допоміг їм знайти рішення. Христос прийшов у цей світ не для вирішення політичних проблем, а для того, щоб навчити нас бути громадянами Неба. Щоб проілюструвати це, Він розповів таку історію:

«Один чоловік мав у своєму винограднику смоківницю. Коли він прийшов шукати на ній плоди, то нічого не знайшов. Тоді він сказав виноградареві:

– Ось уже три роки поспіль я приходжу збирати плоди зі смоківниці, але нічого не знаходжу. Зрубай це дерево. Чому воно займає місце й не дає плодів?

А той у відповідь каже:

– Пане, залиш смоківницю ще на цей рік. Буду доглядати й удобрювати. Якщо наступного року не вродить, то зрубаш її.

«Добре дерево не родить поганих плодів, – сказав Ісус. – І погане дерево не родить доброго плоду. Бо кожне дерево пізнається зі свого плоду. З терену не збирають смокви. Добра людина з доброго скарбу серця виносить добро, а погана – зі злого виносить зло. Бо чим переповнене серце, те промовляють уста!»

Чого Ісус хотів навчити нас завдяки цим історіям? Він порівнює нас із деревом, яке приносить плоди. Проте наш плід може бути добрим чи поганим, залежно від того, що в нашому серці. Христос радіє, коли бачить, що ми приносимо добрі плоди.

Оскільки дерево потребує живлення, щоб приносити плід, нам також потрібно вибирати, що ми вкладаємо у своє серце, щоб приносити гарні плоди. Деякі люди плекають у своєму серці заздрість, егоїзм і насильство. Тому їхні плоди іншими бути й не можуть. Вони будуть заздрисними, егоїстичними та жорстокими людьми.

Ісус наголошував: якщо ми впустимо Бога у своє серце, то принесемо добрі плоди. Плід, сповнений любові, радості, миру, довготерпіння, ласкавості, доброти, віри, лагідності, стриманості.

Що ви впускаєте у своє серце, аби приносити добрі плоди?

Ілюстрація

Джон Селвін, навчаючись в університеті, був відомим боксером. Через роки, коли він звершував місіонерське служіння на півдні Тихоокеанського регіону, йому довелося зробити зауваження жителю острова через серйозну провину. Чоловік розлютився й ударив Джона по обличчю кулаком. Місіонер легко здолав би того чоловіка. Натомість він схрестив руки й спокійно підставив іншу щоку. Здивований поведінкою Джона, місцевий житель утік до лісу.

Через багато років той чоловік підійшов до наступника Джона й попросив його охрестити. Переконавшись у тому, що навернення щире, наступник Джона запитав чоловіка, яке християнське ім'я він хотів би взяти. «Джон Селвін, – відповів тубілець, – він показав мені, яким є Ісус». Яке дивовижне свідчення!

Коли ми довіряємо Богові й слухаємося Його, Він спроможний зробити для нас усе потрібне. Це було б неможливо, якби ми намагалися розв'язати проблему самотужки.

(Donald and Vesta Mansell. Sure as the Dawn)

Спостереження: Святий Дух, Який живе в кожному віруючому, бажає приносити плід у нас і для нас. Оскільки наші діла є результатом того, що ми робимо, плід свідчить про те, ким ми є. Зверніть увагу на те, що слово «плід» вжите в однині. Подумайте про кожну чесноту як про окрему дольку апельсина або ягідку винограду в гроні. Коли ми підкоряємося Духу, цей плід розвивається повною мірою.

(Bible of Resources to the Children's Ministry)

Рекомендовані завдання

(а) Знайдіть значення якостей плоду Духа (див. Гал. 5:22, 23).

(б) Дослідіть, які дерева плодоносять, а які ні.

(в) Розмістіть у класі плакат із якостями плоду Духа.

(г) Заспівайте пісню про любов, доброту тощо.

(ґ) Обговоріть: чому в Біблії згадується «плід», а не «плоди»? Чому ці якості представлені разом? Чи можливо розвинути їх у наших серцях?

(д) Зробіть блокнот із назвою «Плід Духа в моєму серці». Обкладинку можна зробити з фоамірану (гумового паперу). Намалюйте плід і напишіть у ньому якості, перелічені в Посланні до галатів. Нехай учень використовує блокнот як щоденник, записуючи свої досвіди радості, любові, лагідності тощо.

ПІДРОЗДІЛ 8 ХТО ТАКИЙ ІСУС?

Посилання: Івана 6:25-59; Ісаї 9:5.

Пам'ятний вірш: «Я – хліб життя» (Івана 6:35).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус отримав багато імен, які розкривали Його характер, кожне з них має окреме значення.
2. Ми представляємо Ісуса й повинні шанувати Його Ім'я.

Історія

(Прочитайте Івана 8:21-30 у класі).

Ім'я дуже важливе, оскільки воно ідентифікує людину. У стародавньому Ізраїлі батьки вкладали особливий зміст у значення імені дитини. Бог відкривав Свій характер і Свої якості народу ізраїльському через Свої імена.

В Ісуса є багато імен, зокрема «Еммануїл», що означає «з нами Бог». Він був виконанням обітниці, Сином Божим, Який мав прийти, щоб спасти світ від гріха.

Ісус називав Себе по-різному:

- Об'явл. 22:13 – Він є «Альфа і Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець». Альфа – перша, а Омега – остання літера грецького алфавіту. В українському алфавіті це були б літери «А» та «Я», тобто початок і кінець. Життя Ісуса не почалося, коли Він народився у Вифлеємі, і не закінчилося, коли Він помер на хресті. Ісус був з Отцем, коли все починалося, і буде з Ним, коли все закінчиться. Отже, Ісус вічний; без початку й кінця (див. Римл. 9:5).
- Івана 6:35 – «Я – хліб життя!» – сказав Ісус. Отже, як хліб живить наше тіло, так Христос живить наше духовне життя й бажає, щоб одного дня ми були з Ним на Небі.
- Ісаї 6:3 – Він є «Господь Саваот». Важко виграти битву, якщо ми не знаємо, проти кого бореми. Чи знаєте ви, що ми беремо участь у боротьбі між добром і злом? Ісус командує Своїми військами в цій битві. У Біблії Він названий «Господом Саваотом». Ми – солдати Його армії. Прислухайтесь до Ісуса, коли Він говорить вам, як подолати спокуси. Слухайтесь Його настанов, і ви здобудете перемогу.
- 1 Тим. 6:15 – Він є «Царем царів». Ісус має більше влади та сили, ніж будь-який цар, президент чи супергерой. Христос міг би змусити нас слухатися Його, але Він дає нам право вибору. Коли ми обираємо йти за Христом, то стаємо частиною Його Царства.
- Івана 8:12 – Ісус є «Світлом для світу». Коли ми в темряві, світло освітлює наші кроки. Люди, які грішать, губляться в темряві. Ісус сказав, що вони шукають щастя, але не можуть його знайти. Що ти відчуваєш, коли світить сонце? Тепло? Мир? Кожен, хто йде за Ісусом, ніколи не ходитиме в темряві; вони матимуть Світло життя як дороговказ.
- Матв. 8:14-17 – Ісус – Великий Цілитель. Він здійснював багато чудес; зцілював людей від фізичних і духовних недуг.
- Івана 11:25 – Христос – «воскресіння і життя». Ісус воскресив кількох людей, перебуваючи на землі. Сьогодні Він пропонує нам вічне життя.
- Івана 1:1-3 – Він – «Слово». Люди використовують слова, щоб висловити те, що думають. Ісус повідомляє про Божу волю, тому Його називають «Словом» або «Словом Бога».
- Пс. 134:3 – Ісус представляє Себе як «шаронську троянду» (пахощі й краса Його святості), а також як «лілію долин» (чистота й смиренність характеру).
- Івана 1:29 – Христос – «Агнець Божий». Ісуса порівнювали з агнцем через спокій і смиренність, з якими Він переніс страждання на хресті, щоб спасти нас. Крім того, Христос був виконанням обрядів, пов'язаних зі святинею та жертвоприношенням ягнят в Ізраїлі.
- Об'явл. 5:5 – «Лев з племені Юди». Як Ісуса можна порівняти з агнцем і левом? Ісус був лагідним і смиренным, як агнець, але Він подолав гріх завдяки молитовному життю та боротьбі; тому Його називають «Левом». Лев – цар джунглів, переможець. Ісус теж Переможець!

В Ісуса багато імен, найголовніше для нас – мати Його в наших серцях.

Ілюстрація: що ви думаєте про Христа?

Для архітекторів Він є наріжним каменем.

Для астрономів Він – Сонце праведності.

Для пекарів Він є хлібом життя.

Для банкірів Він – прихований Скарб.

Для біологів Він є життям.

Для теслі Він є дверима.

Для лікарів Він – Великий Цілитель.

Для флориста Він – шаронська троянда і лілія долин.
 Для садівника Він – виноградна лоза.
 Для судді Він – справедливий Суддя.
 Для ювеліра Він – безцінна перлина.
 Для журналіста Він – Добра вістка.
 Для проповідника Він – Слово Боже.
 Для скульптора Він – жива Скеля.
 Для учня Він є справжньою мудрістю.
 Для працівника – відпочинком.
 Для грішника Він є Агнцем, Який бере на себе гріх світу.
 Для християнина Він – Спаситель, Викупитель і Господь.

А для вас Він хто?

Теофраст Бомбаст фон Гогенгейм хотів нове ім'я. Ще б пак! Але в європейських університетах тих часів учених називали латинськими іменами. Теофраст Бомбаст фон Гогенгейм вирішив, що його називатимуть тільки «Парацельсом». Цельс був відомим лікарем, автором книги, яку вивчав кожен студент-медик XVI століття. «Пара» означає «понад, вище». Приймавши ім'я Парацельс, він хотів перевершити лікаря Цельса, стати кращим за нього. Він не обмежився книжками й почав відкривати щось нове.

Парацельс проводив експерименти з новими ліками та новими способами лікування пацієнтів. Він дізнався про важливість гігієни та харчування в процесі одужання. Незабаром його почали вважати чарівником.

Коли Форбен, відомий імператор Базеля у Швейцарії, майже втратив ногу через рану, яка не гоїлася, він поїхав до Страсбурга, щоб отримати допомогу від Парацельса.

Слуги відвели лікаря в кімнату, де оксамитова завіса закривала вікно, не пропускаючи сонячного світла. Занадто багато свічок, а також тепло тіл людей, які зібралися, щоб подивитися на смерть того чоловіка, зробили кімнату задушливою. Гнилісний запах пронизував повітря.

«Відчиніть вікна, – наказав Парацельс. – Впустіть повітря та сонячне світло. Принесіть мені гарячої води та рушників. Приготуйте тверду їжу. Усім вийти й нікого не впускати». За три тижні нога повністю загоїлася. Парацельс виправдав своє ім'я.

Приймаючи Ісуса, ми отримуємо ім'я християнина. Чи відповідаєте ви своєму новому імені?

(Dorothy Watts. My Everyday Hero)

Рекомендовані завдання

- Напишіть про своє життя.
- Виліпіть ім'я Ісуса з тіста, спечіть і роздайте учням.
- Викладіть за допомогою макаронних літер фразу «Я в армії Господа» або зробіть значки, що ідентифікують учня як солдата армії Ісуса.
- Знайдіть значення імен своїх однокласників.
- Зробіть плакат зі значенням імен Ісуса, вашого імені, імен ваших однокласників, імені вашого вчителя тощо.
- Обговоріть: що означає ваше ім'я? Чи представляє це ім'я вас? Яке ім'я представляє послідовників Ісуса? Чи вважаєте ви імена важливими?
- Заспівайте пісню про Ісуса або про те, як бути християнином.
- Дослідіть інші імена, які мав Ісус, й оформіть плакат. У міру вивчення значення кожного імені додавайте його на плакат поруч із зображенням Ісуса. →

РОЗДІЛ 9 ЖИВА ВОДА

Посилання: Івана 4:1-41; Бажання віків, розділ «Біля криниці Якова».

Пам'ятний вірш: «Я спраглому дам задаром живої води з джерела» (Об'явл. 21:6).

Концепції для опрацювання:

Ісус Христос може задовольнити всі наші фізичні потреби, але насамперед – наші духовні потреби. Він хоче забрати нас у місце, яке дістанеться нам у спадок: на Небеса.

Історія

Ісус і Його учні залишили Юдею й попрямували до Галилеї. Для цього їм потрібно було пройти через Самарію. Багато євреїв не хотіли проходити через те місце, тому що вони ворогували із самарійцями. Оскільки самарійці жили на цих землях сотні років, вони відчували, що ці землі належать їм. Євреї не любили їх і не хотіли з ними мати нічого спільного.

Ісус з учнями пройшли чималий шлях, були голодні та спрагли. Коли учні пішли купувати їжу, Ісус залишився біля криниці Якова. Підійшла самарійка, несучи на голові глечик. Ісус, відчуючи спрагу, попросив у жінки води. Вона подивилася на Нього з подивом:

– Ти єврей, а я самарійка. Як це Ти просиш у мене води?

Крім упередженого ставлення до самарійців, чоловіки не розмовляли з жінками в громадських місцях за тогочасними звичаями.

– Якби ти знала, Хто просить у тебе води, то попросила б у Нього води живої, – сказав Ісус.

Жінка, не зрозумівши, відповіла:

– Тобі нічим набрати води з криниці, а криниця глибока. Як Ти зможеш дістати цю живу воду?

Чи, можливо, ти більший за Якова?

– Хто питиме цю воду, той знову відчуватиме спрагу. А хто питиме воду, яку Я йому дам, ніколи не матиме спраги повік. Вода, яку Я їм дам, стане в них джерелом води, що тече в життя вічне.

Тепер жінка попросила Ісуса дати їй води. Але Він хотів викласти їй урок, тому сказав:

– Іди, поклич свого чоловіка й повертайся сюди.

– У мене немає чоловіка.

– Ти добре сказала. У тебе було п'ять чоловіків, і той, що зараз із тобою, – тобі не чоловік.

Приголомшена жінка повірила, що вона стоїть перед Пророком, і почала ставити Ісусові запитання. Христос сказав їй, що Він – Месія. Розмова обірвалася з приходом учнів, які були здивовані тим, що Ісус розмовляє із самарійкою. Вона скористалася нагодою й побігла назад до міста, щоб розповісти іншим, що знайшла Месію. Багато людей повірили й прийшли поговорити з Ісусом. Вони попросили Христа залишитися, тому Він залишився в Самарії ще на два дні, і багато хто повірив Йому.

Ці люди сказали жінці: «Ми віримо не через те, що ти сказала, а тому, що ми самі чули, як Він говорив. І ми знаємо, що Він – справжній Спаситель світу».

Цікаві факти

- У біблійні часи не було водопроводу. Воду брали з криниць, а територія навколо них ставала центром активності в селах. Жінки з дітьми щодня ходили до криниці по воду.
- Оскільки води було мало, багато людей сварилися через неї; тому воду зазвичай охороняв чоловік, який відкривав криницю в певний час доби.

(International Children's Bible Handbook)

Рекомендовані завдання

(а) Інсценізуйте історію.

(б) Обговоріть: які є упередження там, де ви живете? Як би Ісус поставився до цієї ситуації? Що для вас означає «втамувати спрагу» водою, яку пропонує Ісус? Як Він може втамувати нашу спрагу? Чи йдете ви до Ісуса, щоб задовольнити свою духовну спрагу?

(в) Заспівайте пісню про Божу любов.

(г) Перекажіть оповідання «Сніжок»:

Темношкірий Джонні страждав від упередженого ставлення інших дітей. Ніхто не хотів з ним гратися, і діти з іронією називали його «Сніжок» через колір його шкіри. Коли хлопчик побачив рекламу чудодійного мила, яке робило все білим, як сніг, то подумав, що завдяки йому можна стати білим, як інші діти. Він багато разів мив своє тіло, але не бачив жодних змін. Помітивши смуток сина, мати навчила його, що головне – мати чисте серце. Відтоді Джонні не бентежили жарти його однокласників, бо він знав: Ісус любить його таким, яким він є.

(г) У кожного з нас є потреби. Дещо залежить від нас; інше нам допоможе подолати Ісус. Складіть список основних потреб дитини. Класифікуйте потреби відповідно до того, що Ісус може допомогти нам отримати і що нам потрібно робити зі свого боку. Наприклад, Ісус може дати мені мудрість, але мені потрібно вчитися, щоб отримати гарну оцінку.

ПІДРОЗДІЛ 10 ЗНЕХТУВАНЕ ЗАПРОШЕННЯ

Посилання: Матв. 22:1-14; Луки 14:15-24; Наочні уроки Христа, розділ «Без весільного одягу».

Пам'ятний вірш: «Адже багато запрошених, та мало вибраних!» (Матв. 22:14).

Концепції для опрацювання:

Бог запрошує кожну людину прийняти Його Царство любові.

Історія

Ісус порівняв запрошення Бога, адресоване людям, з великим святом, на яке ми всі запрошені. Він сказав, що Царство Небесне подібне до царя, який вирішив влаштувати велике свято з нагоди весілля свого сина. Він склав список найважливіших людей царства й відправив посланців доставити запрошення. Цар сподівався, що всі будуть щасливі стати свідками цієї урочистої події.

Коли настав день весілля, цар знову послав своїх слуг із вісткою: «Свято сьогодні! Ми чекаємо на вас!» Але, на їхній подив, один пішов на свою ферму, інший працював, і кожен з них мав привід не відвідати свято. Інші схопили посланців, познущалися з них і вбили.

Цар був такий розгніваний, що наказав знищити тих убивць, а їхні будинки спалити. Після цього він покликав своїх слуг і сказав: «Мое свято сьогодні, але гості його не заслужили. А тепер ідіть вулицями й запрошуйте всіх, кого знайдете».

Тоді слуги пішли вулицями й зробили так, як наказав їм цар.

– Агов, чи хочеш ти піти на весілля сина царя?

– Я? – запитав чоловік, не вірячи почутому.

– Так, ти. Ходімо з нами; але не забудь одягнути особливий одяг, який цар пошив для цієї нагоди.

Зібрали багато людей, добрих і злих. Коли всі зібралися в бенкетній залі, цар увійшов подивитися на гостей. Він помітив чоловіка, який не був у святковому одязі, і запитав: «Друже, як ти увійшов сюди без святкового одягу?» Але чоловік не відповів. Тоді цар наказав своїм слугам вивести його звідти.

Ісус закінчив розповідь, наголосивши, що багато запрошених на свято, яке Бог готує для Свого народу на Небі, але лише ті, хто приймає Його всім серцем, зможуть увійти та залишитися на святі.

Цікаві факти

- За часів Ісуса вулиці були дуже вузькими й завжди переповненими людьми. Також було багато поворотів, гірок, спусків. Дорогами також їздили купці на своїх верблюдах, конях та ослах. Водночас із жебраками, мандрівниками й продавцями проходили жінки з глеками на головах і з великими тягарями на плечах. Протягом дня вулиці були заповнені людьми, які вигукували та обговорювали ціни або пропонували товари. Тільки вночі панувала тиша.

Рекомендовані завдання

(а) Інсценізуйте історію.

(б) Перетворіть текст розповідного характеру на комікс.

(в) Обговоріть: чи були ви на весіллі? Як ваша родина готувалася до цієї події? Яке найгарніше весілля ви бачили? Що зазвичай відбувається на весіллях? Якою була б реакція родини нареченого й нареченої, якби гості не з'явилися?

(г) Попросіть учнів принести весільні фотографії їхніх родичів або зображення весіль минулих століть. Зверніть увагу на відмінності.

(г) Як і на весілля, ми також отримуємо запрошення на свято, яке Ісус готує на Небі. Які у вас причини, щоб прийняти запрошення? Чи, можливо, виправдання, щоб відмовити?

(д) Заспівайте пісню про Небо.

(е) Зробіть запрошення на свято, яке Ісус готує на Небі. Передайте запрошення другу.

(є) Виріжте та вдягніть фігурку (див. Додаткові матеріали, с. 15).

ПІДРОЗДІЛ 11 РОБЛЯЧИ ВИБІР

Посилання: Луки 16:13; 18:18-23; Матв. 6:24; 7:13, 14; 19:16-22; Марка 10:17-31; Бажання віків, розділ «Одного бракує тобі».

Пам'ятний вірш: «Я є дорога, і правда, і життя. Ніхто не приходить до Отця, якщо не через Мене» (Івана 14:6).

Концепції для опрацювання:

1. Слідуючи за Ісусом, ми повинні робити це від щирого серця.
2. Ми не можемо служити двом панам водночас.

Історія

Одного разу до Ісуса підійшов знатний, гарно одягнений юнак. Він став перед Ним на коліна й запитав: «Учителю добрий, що мені робити, аби успадкувати вічне життя?»

Учні відразу зрозуміли, що той юнак освічений і багатий. Запитання, яке він поставив, було дуже важливим і показало, що він розмірковує над цією темою. Він почув, чого навчав Ісус, і мав бажання також стати учасником Царства, про яке так багато говорив Учитель. Ісус відповів йому: «Ти знаєш Заповіді: не вбивай; не кради; не чини перелюбу; не обманюй; поважай свого батька і свою матір?»

Юнак був щасливий, бо все це виконував. «Учителю, я з дитинства дотримувався всіх Заповідей», – сказав він. Ісус побачив, що юнак любить Бога й бажає чинити те, що правильно. Крім того, він міг би бути великим лідером у церкві. Тоді Христос сказав: «Тобі бракує лише одного! Підди, продай усе, що маєш, і роздай гроші бідним – і будеш мати скарб на Небесах. Тоді приходи і слідуй за Мною».

Почувши це, юнак зажурився, бо був дуже багатий. Як він міг відмовитися від усього цього? Чи може це бути ціною вічного життя? Невже тепер йому доведеться жити з рибалками, у злиднях, до кінця свого життя? Ця ціна була занадто високою. Відійшовши, він повільно пішов геть.

Перш ніж засуджувати цього юнака за його рішення, поміркуймо про себе. Що б ми зробили на його місці? Можливо, Ісус каже нам: «Вам не вистачає лише одного». Це може бути щирість, доброта, здатність прощати інших або щось інше, із чим у нас можуть виникати труднощі. Як юнаку довелося зробити важливий вибір, так і нам щодня потрібно приймати рішення. Більшість із них полягає в тому, хочемо ми йти за Ісусом чи ні.

Одного разу, розмовляючи зі Своїми друзями, Ісус сказав, що перед нами дві дороги, і ми повинні вирішити, якою з них ми хочемо йти. Одна з них широка і здається ідеальною. Нею легко йти, але врешті-решт вона приведе нас до загибелі. Інша здається важкою й вузькою, з багатьма перешкодами, але в кінці ми отримаємо нагороду – вічне життя з Ісусом.

Ніхто не може служити двом панам. Уявляєте, яка плутанина виникала б? Один з них каже тобі: «Іди на північ», а інший: «Іди на південь». Що б ви зробили? Ви мали б вирішити, кому з них підкорятися. Звичайно, один господар вам би подобався більше, ніж інший. Ми також не можемо розділити наші серця між Богом і сатаною. Треба сьогодні визначитися, за ким ми підемо. Як колись давно сказав Ісус Навин: «Я і мій дім будемо служити Господу».

Чи вирішили ви, кому служитимете?

Рекомендовані завдання

(а) Оформіть плакат, зобразивши дві дороги – широку й вузьку. Використайте зображення або слова, які вказують на те, що можна знайти на кожній дорозі, а також біблійні тексти чи думки, які спонукають нас іти вузькою дорогою.

(б) Інсценізуйте, яким би було життя слуги з двома панамі.

(в) Заспівайте пісню про рішення йти з Ісусом.

(г) Обговоріть: що може завадити людям прийняти Ісуса як Спасителя? Що означає «смирення» та «щедрість»? Як ми можемо поділитися тим, що маємо і знаємо, з іншими людьми? Чому смирення є таким важливим для тих, хто хоче наслідувати Ісуса?

(ґ) Зробіть серце для ілюстрації історії про багатого юнака. Намалюйте два великих серця і склейте їх з обох боків, залишивши отвір зверху. Намалюйте очі, брови, ніс і рот. Прикріпіть рот на липучці так, щоб він виражав щастя (побачивши Ісуса) та смуток (коли відхиляєте Його запрошення). Усередину серця покладіть зображення того, що мав юнак (будинки, гроші, машину тощо). Розповідаючи історію, покажіть, що насправді любив юнак (дістаньте ілюстрації із серця). За бажання прив'яжіть до виготовленого серця нитку, щоб повісити на шию.

ПІДРОЗДІЛ 12 БУДУЮЧИ НА СКЕЛІ

Посилання: Матв. 7:24-26; Луки 6:47-49.

Пам'ятний вірш: «Будь для мене оборонною Скелею, Притулком, неприступною Твердиною, задля мого порятунку» (Псал. 31:3, остання частина).

Концепції для опрацювання:

Якщо ми довіримо своє життя в руки Ісуса, Він дасть нам сили протистояти проблемам.

Історія

Щоб проілюструвати Своє вчення, Ісус часто використовував історії. Одного разу Він розповів про двох друзів, котрі вирішили побудувати будинки. Вони обрали гарне місце біля пляжу. Один з них був мудрим і збудував дім на кам'янистому ґрунті.

Другий критикував друга за його вибір. Пляж був такий гарний! Навіщо вибирати місце, де так багато каменів у важкодоступному місці? У певному сенсі він мав рацію. Будівництво вимагало би більше праці, але в мудрого будівельника були свої причини. «Я вибрав інше місце, – сказав той, хто критикував, – біля води, де ростуть гарні пальми».

Вони побудували свої будинки, потім запросили друзів і разом відсвяткували закінчення роботи.

Минали дні. Прийшла зима, а з нею сильні дощі. Море було неспокійним, сильні хвилі вдарялися об берег і скелі. Будинок нерозумного чоловіка, який був побудований на піску, не витримав сили дощу та вітру, тому він завалився. Будинок мудрого будівельника, який був побудований на скелі, встояв.

Чому, на вашу думку, Ісус розповів цю історію? Як ви вважаєте, чи хотів Ісус, щоб ми були інженерами чи будівельниками?

«Ті, хто дослухається до Моїх слів і виконує їх, – сказав Ісус, – подібні до мудрого чоловіка, який збудував свій дім на скелі. А ті, хто слухає, але не кориться, подібні до нерозумного, який збудував свій дім на піску».

Як будинок потребує міцної та надійної основи, щоб встояти в бурхливі дні, так і наше життя повинно мати міцну основу. Отже, коли приходять труднощі та турботи життя, ми можемо протистояти їм.

Хто буде цією основою? У Псал. 31:3 Давид сказав, що Бог був його скелею й твердинею. Ми також можемо зробити Господа своєю скелею й твердинею.

Ніщо не вплине на тих, хто будує своє життя на любові, тому що любов схожа на скелю. Вона встоїть, адже вічна, як і Сам Бог. З іншого боку, ті, хто думає лише про себе, егоїстичні, не витримують випробувань.

На якому фундаменті ви будете своє життя?

Ілюстрація

Чи чули ви вислів «голова половою набита»? Зазвичай так говорять про нерозумну людину. В англійській мові є аналогічний за значенням фразеологізм: «У голові каміння». Навіть коли ми діємо, не подумавши, нам не подобається, коли інші кажуть, що наш мозок схожий на камінь чи на щось інше. Але, можливо, мати камінь у голові, це не так уже й погано, якщо цей камінь – Склея.

Чи знаєте ви, що камені можуть бути корисними в організмі деяких тварин? Крокодили ковтають каміння. Вага каменів не дає крокодилу перевернутися і спливати, тому що його спина і хвіст важкі.

Пінгвіни також ковтають камінці. Так само, як крокодилу, каміння потрапляє в живіт, а не в голову. Багато птахів їдять камінці, щоб допомогти в перетравленні насіння, яке вони ковтають. Однак пінгвіни їдять тільки м'яку їжу. Учені вважають, що вага камінців допомагає їм плавати чи пірнати, а також утримувати рівновагу.

Коли часом бурі обрушуються на нас, ми щасливі, що в нас є Склея. Коли ми підтримуємо зв'язок з Ісусом, Він підтримує нас. Навіть коли якісь проблеми долають нас, Він допомагає нам знову віднайти рівновагу, і ми усвідомлюємо, що маємо зосередити свій розум на Христі.

Ісус – Склея. Коли ви вивчаєте щось доти, доки не зрозумієте все до кінця, тоді можна сказати, що ви засвоїли інформацію. Молитва допомагає вам засвоїти великі істини Біблії. Що більше ви читатимете й молитиметеся, то кращим буде ваше розуміння і любов до Склелі.

(Noelene Johnson. In Touch With the Father)

Цікаві факти

- Будинки минулих століть зазвичай мали два поверхи; деякі навіть більше. Стіни нижнього поверху були дуже товсті, бо зроблені з грубих кам'яних порід; верхні поверхи, як правило, будували з висушеної на сонці глиняної цегли.
- У регіонах, де не було багато каменів, будинки будували з глиняної цегли. Навіть тоді фундамент мав бути зроблений із каміння й бути достатньо високим, щоб захистити стіни від повеней. Цеглу потрібно було обмазати водонепроникною глиною. Необхідно було мати надійний фундамент і міцні наріжні камені. Тільки будинки, які були побудовані саме так, могли витримати будь-який шторм і стійко протистояти бурі.

Рекомендовані завдання

- (а) Перекажіть історію своїми словами.
- (б) Відтворіть інтерв'ю з власниками будинків після бурі.
- (в) Проілюструйте оповідання.
- (г) Виріжте пазли (див. Додаткові матеріали, с. 19) і складіть їх на с. 53 підручника для дітей.
- (г) Візьміть інтерв'ю в інженера чи вчителя, щоб пояснити важливість фундаментів будинку.
- (д) Заспівайте пісню про обидва будинки.
- (е) Обговоріть: що являє собою фундамент у будівництві будинку? Яке значення має основа нашого життя? Чого Ісус хотів навчити цією історією?
- (є) Зробіть модель обох будинків, щоб проілюструвати історію.
- (ж) Прочитайте Прип. 13:13. Як можна пов'язати це прислів'я з притчею? Як воно стосується нашого життя? Який ще біблійний текст ми можемо використати відповідно до контексту? (Екл. 7:12, остання частина: «Мудрість дає справжнє життя тим, котрі нею наділені»).
- (з) Прикрасьте гладкий камінь, використовуючи фарбу, кольоровий клей, папір тощо. Нанесіть поверх фарби лак. Прикрашений камінь можна використовувати як прес-пап'є або стопер для дверей.

ПІДРОЗДІЛ 13

ВІРА, ЯК ГІРЧИЧНЕ ЗЕРНО

Посилання: Матв. 13:31, 32; Марка 4:30-32; Луки 13:18, 19; Наочні уроки Христа, розділ «Подібне до зерна гірчиці».

Пам'ятний вірш: «Віра є підставою для надії, те, що переконує про речі, недоступні для споглядання» (Євр. 11:1).

Концепції для опрацювання:

1. Бог обіцяє великі благословення тим, хто має віру.
2. Віра – це не просто переконання, а й виконання того, у що ти віриш.

Історія

Коли Ісус розмовляв з релігійними лідерами, які вважали, що знають про Бога все, Він використовував звичну їм термінологію. Але, промовляючи до людей, Ісус вважав за краще використовувати історії, щоб люди могли зрозуміти Його вістку.

Ці історії були названі притчами, тому що через них (за допомогою порівняння) ми можемо зрозуміти істини про Царство Боже.

У багатьох притчах, які розповідав Ісус, Він навчав, що Бог любить нас, бажає нашого щастя, хоче бути нашим Другом і Захисником і запрошує кожного з нас; нам просто потрібно це прийняти. Він хоче від нас лише одного: ми повинні мати віру.

Що таке віра? Знайдіть визначення в словнику й прочитайте Євр. 11:1; Аввак. 3:17, 18.

Віра – наш пропуск у Царство Небесне. Ісус сказав: якщо ми матимемо невелику віру, навіть розміром із гірчичне зернятко, Бог пошле дощі Своїх благословень, і вона виросте, як гірчичне дерево, яке стає таким великим, що навіть птахи відпочивають на ньому та в'ють у ньому гнізда.

Чого Ісус хотів навчити нас завдяки цьому порівнянню?

Ця віра починається з малого всередині нас, а зростаючи, вона дивовижним чином змінює наше життя.

Коли Марсіо прийняв Ісуса, він нічого не знав про гірчичне зерно. Він знав лише те, що його життя потребує змін. Що більше Марсіо наближався до Ісуса, то більше любив Його. Що більше він любив Його, то більше хотів змінитися. До того як прийняти Христа як Друга і Спасителя, Марсіо обурювався, коли люди не погоджувалися з ним, і, не замислюючись, він стискав кулак у погрозовому жесті. Але однією з перших ознак віри в Бога в його житті було його дедалі більше самовладання. Марсіо став героєм для молодших хлопців у школі. Вони бачили, що він не соромився бути християнином під час занять спортом чи на шкільному подвір'ї. Марсіо справляв на них позитивний вплив.

Ісус також порівнював нашу віру із закваскою. Пекарі використовують її для того, щоб тісто піднялося. Але не обов'язково використовувати багато цієї речовини, достатньо невеликої кількості.

Якщо ми маємо віру, то зростатимемо як громадяни Царства Небесного й отримаємо Божі благословення, які обіцяв Ісус.

Рекомендовані завдання

(а) Дослідіть інші види насіння та дізнайтеся, як вони ростуть. Не все дрібне насіння дає маленькі плоди й не з усього малого насіння виростають невеликі дерева. Наприклад, кавун, соняшник, кукурудза тощо.

(б) Складіть список героїв віри. Вони були героями, бо вірили в Бога. Див. Євр. 11.

(в) Як ми можемо виявляти нашу віру, яку ми сповідуємо?

(г) Обговоріть: що таке віра? Як людина виявляє свою віру? Кого ви знаєте, хто живе згідно з вірою, яку вони сповідують? Чи знаєте ви когось, хто не живе за вірою, яку сповідує? Як вислів «Роби, як я кажу, а не як я роблю» застосовується в цьому контексті?

(г) Заспівайте пісню про віру.

(д) Складіть довідник про насіння.

(е) Спечіть дві буханки хліба: одну з дріжджами, а іншу без них. Бажано робити це разом з учнями. Спостерігайте за дією дріжджів у тісті.

ПОВТОРЕННЯ

Гра: «Хто знає, той виграє!»

Необхідний матеріал: ігрове поле (найкраще пінопласт), 20 кольорових шпильок (10 одного кольору для групи А та 10 іншого кольору для групи Б), 20 карток із запитаннями.

Підготовка: напишіть 20 запитань до теми цього уроку (не нумеруйте їх). Розташуйте картки із запитаннями на ігровому полі.

Правила гри:

- Поділіть клас на дві групи. Покажіть учням ігрове поле й поясніть гру.
- Нехай кожна група обере того, хто відповість на одне з 10 запитань. Для наступного запитання потрібно обрати іншу особу. Це триватиме доти, доки кожен член групи не візьме в цьому участь.
- Якщо учні дадуть правильну відповідь, прикріпіть шпильку відповідного кольору групи поряд із картою із запитанням.
- З двох команд, які дали відповіді на 20 запитань, переможцем стане та, яка прикріпить до карток із запитаннями більше шпильок.

Примітка: якщо групи не набирають 10 балів, вони зможуть поставити запитання іншій групі. Якщо учасники не знають відповіді, їм доведеться віддати свою шпильку супернику.

Виграє та група, яка першою набере 10 балів.

РОЗДІЛ 3

ІСУС – СПАСИТЕЛЬ

Концепції для опрацювання:

1. Ісус вплинув на історію людства, але не всі визнають Його Спасителем світу.
2. Христос виконав місію, розповідаючи про любов Бога, і явив цю любов, віддавши Своє життя заради спасіння людства.

ПРОЄКТ «ЩО ЗРОБИВ БИ ІСУС?»

Цілі:

- Усвідомити, що щомиті ми приймаємо рішення, які відповідатимуть або не відповідатимуть характеристиці послідовника Христа.
- Визнати, що наші рішення можуть позитивно чи негативно вплинути на наше життя та життя людей навколо нас.
- Навчитися думати, перш ніж приймати рішення.

Пояснення:

Як християни, ми слідуємо за нашим Учителем, Ісусом. Він є Взірцем наших дій, слів і спілкування з Богом.

Бути християнином не завжди легко. Щомиті ми приймаємо рішення, які можуть вплинути на наше життя та життя людей навколо нас. Один зі способів переконатися в правильності прийнятого рішення – запитати: «Що зробив би Ісус, якби Він був на моєму місці?»

Інформація:

Щодня ви зможете висвітлювати тему під час обговорень.

Не крадіть – Бог дав нам багато чудових речей і хоче, щоб ми були задоволені тим, що маємо. Ми ніколи не повинні нічого красти – чи то предмет, чи ідею. Див. Вих. 20:15; І. Нав. 7:10-12, 20-25; Ефес. 4:28.

- Проект з історії був складним. У Світлани не було жодних ідей, але вона знала, що її подруга Люда вже завершила його, а проект у неї в рюкзаку. Якби дівчинка могла тихенько під час перерви подивитися його, то, звичайно, знала б, як завершити свою роботу. Що зробив би Ісус?
- Максим знайшов 200-гривневу купюру на підлозі книжкової крамниці. Чи правильно залишити її? Що змінилося б, якби він знайшов її на переповненій автостоянці? А якби це була 20-гривнева купюра? 5-гривнева? Що зробив би Ісус?

Будьте слухняними. Виконання того, що просять наші батьки та вчителі, є одним зі способів показати, що ми слухняні Богові. Правила допомагають нам почуватися в безпеці та навчають, як дотримуватися вказівок. Ми повинні докладати зусиль, щоб слухатися, особливо якщо це Божа настанова. Див. Луки 11:28; Ефес. 6:1; Римл. 13:1.

- Дмитро грав м'ячем, який раптом відскочив на вулицю. Хлопчик побіг по нього, але батьки кричали, щоб він зупинився. За мить він повернувся. Дмитру вдати, що він не почув, і піти по м'яча, чи послухатися батьків? Що зробив би Ісус?
- Аліна повинна підготуватися до іспиту, який відбудеться завтра, але сьогодні день народження її подруги Каріни, яка вирішила влаштувати вечірку. Що зробив би Ісус?

Будьте чесними. Бог хоче, щоб ми були чесними. Якщо ми завжди говоримо правду, інші знатимуть, що нам можна довіряти. Якщо ми зробимо обман звичкою, інші нам не довірятимуть. Бути чесним важливо зараз і коли ми виростемо. Див. Прип. 12:7; 16:13; Луки 22:54-62.

- Директор школи зателефонував Анні через те, що одна з її подруг потрапила в біду. Вона знає, що сталося, але не хоче бути ябедою. Що їй робити, якщо її подруга пов'язана з

наркотиками, навмисне розмалювала графіті шкільне майно, вкрала книгу з бібліотеки? Що зробив би Ісус?

- Андрій розбив улюблену мамину вазу, коли грав м'ячем у будинку, чого йому наказали не робити. Він легко міг приховати, що грав у м'яч. Чи повинен хлопчик розповісти матері про те, що сталося? Що зробив би Ісус?

Поділіться вашою вірою – деякі наші знайомі не знають Ісуса. Ми можемо розповідати про Нього й виявляти Його турботу різними способами. Важливо не соромитися того, у що ми віримо (див. Римл. 1:16; Дії 8:26-39).

- Учитель Павла стверджує на уроці, що люди походять від мавп. Цей учитель не розповідає про інші погляди щодо походження людини. Павло вірить, що Бог створив світ. Він думає про те, щоб поділитися історією створення з класом. Що зробив би Ісус?
- Софія завжди виконує те, що просять учителі та батьки. Вона добре навчається й має високі оцінки в школі. Дівчинка намагається наслідувати Ісуса. Але деякі з її друзів глузують з неї, називаючи її «монашкою» або «зубрійкою». Чи варто їй пошукати іншу компанію або ж допомогти цим друзям зрозуміти, що вона відчуває? Що зробив би Ісус?

Будьте відповідальними. Виконуючи свої завдання, ми вчимося бути відповідальними. Це означає, що ми розуміємо, що від нас вимагається й що потрібно зробити. Іноді завдання бувають складними, і нам потрібно говорити про свої труднощі тим, хто їх нам доручив (див. Бут. 34:9; Матв. 24:45-51; 25:14-30).

- Учитель попросив Сашка виконати на завтра завдання з математики на тему, якої учень не розуміє. Чи повинен хлопчик попросити допомоги у вчителя або ж чекати наступного дня? Що зробив би Ісус?
- Мама Лілії попросила доньку помити посуд. Дівчинка сиділа в цікавому онлайн-чаті. Чи варто їй продовжувати спілкування в чаті й помити посуд пізніше? Що зробив би Ісус?

Учителю: коли учні роблять висновки про те, як має діяти християнин, заохочуйте їх застосовувати цей принцип у своєму житті.

ПІДРОЗДІЛ 1 СПАСИТЕЛЬ ПРИЙДЕ

Посилання: Ісаї 7:14; Міхея 5:12; Бут. 3:15; Історія викуплення, розділи «Падіння Люцифера», «План спасіння».

Пам'ятний вірш: «І Слово стало тілом, і перебувало між нами» (Івана 1:14).

Концепції для опрацювання:

1. Бог послав Свого Сина, щоб спасти людство.
2. Ісус прийняв людську подобу, щоб жити серед нас.
3. Народження Христа є здійсненням Божої обітниці.

Історія

Ще до того, як Бог створив наш світ, на Небі відбувся бунт. Люцифер повстав проти Господа. Він був піднесеним і важливим ангелом, першим серед ангелів після улюбленого Сина Божого. Його обличчя було ніжним і виражало радість. Його форма була ідеальною, і він мав благородну й величну поставу. Однак Христос, улюблений Син Божий, мав перевагу над усім ангельським військом. Люцифер почав заздрити Христу й забажав отримати владу, яка належала тільки Богу.

Коли інші ангели схилялися перед Ісусом, він теж це робив, але його серце було сповнене гніву, заздрощів і злоби. Тоді Люцифер почав впроваджувати ідеї про те, що Христос – улюбленець Бога й що всі повинні коритися Йому, як раби, втрачаючи свою свободу. Люцифер сказав, що не допустить цього й буде полководцем усіх тих, хто не погоджується з «новими» правилами Неба. Це все спричинило замішання.

Багато ангелів плакали, побачивши, що відбувається, і всіма можливими способами намагалися змусити Люцифера зрозуміти, що Христос існував до них і що Він був Сином Божим, єдиним з Отцем, Якому вони віддають усю честь і славу. Але всі спроби були марними. Урешті-решт Люцифер і третина ангелів, які об'єдналися з ним, мали бути вигнані з Небес.

Коли Бог створив світ, Люцифер, якого тепер називають сатаною – ворогом, замислив погубити людський рід. Сатана не мав змоги скрізь напосідати на них зі спокусами; доступ до мешканців Едему він мав тільки біля забороненого дерева. Адам і Єва мали свободу вибору, і вони вирішили не послухатися Бога. Саме тому їх вигнали з Едемського саду. За гріх їх очікувало покарання – смерть. Мешканці Небес були вкрай засмучені, зрозумівши, що новостворений світ буде сповнений горя, страждань, хвороб і смерті. Адам і Єва помруть.

Але незабаром Ісус та Отець повідомили всім ангелам, що Божа Трійця передбачила План спасіння сім'ї Адама: Ісус буде Спасителем. Він прийме на Себе смертний вирок, щоб люди могли отримати прощення й обітницю вічного життя. Тільки тоді вони знову зможуть жити в цьому саду.

Ангели вклонилися перед Божим Сином і запропонували померти замість Нього. Ісус сказав, що тільки Його життя може стати замісною жертвою. Але вони були потрібні Христу, щоб допомогти Йому й підтримати Його в деяких ситуаціях. Христос прийняв людську природу на Себе; Він постраждав і помер за людство. Відтоді радість повернулася на Небо.

Багато людей народилися, жили й померли, чекаючи зустрічі зі Спасителем. Чимало пророків говорили й писали про Нього, тривалий час чекали народження дитини, яка могла виявитися Сином Божим.

Ще до народження Ісуса кілька людей отримали вістку від Бога про Спасителя. Ісаї сказав: «Діва завагітніє й народить Сина, і дасть Йому ім'я Еммануїл» (Ісаї 7:14). У Міхея 5:1 ми читаємо: «Вифлеєме-Ефрато, – найменший серед Юдиних тисячників. З тебе вийде за Моєю волею Той, Хто буде Владикою в Ізраїлі». Тому як і передбачалося, так і сталося. Прочитаємо, що написано в Матв. 1:18-25 і 2:1-12.

Якими були обставини народження Ісуса? Ким була Його мати? У якому місті Він народився? Чи мали рацію пророки?

Ісус усе життя навчав людей, і ці повчання також актуальні для нас. Прочитайте, що написано в Луки 2:40. Ісус був сильним, тому що допомагав батькові в майстерні. Він був мудрим, бо вивчав Святе Письмо зі Своею матір'ю. Він був благословенний Богом, бо дотримувався Його Заповідей.

Що Ісаї передрік про життя Ісуса? (Див. Ісаї 61:1-3).

Невдовзі після хрещення в Івана Хрестителя Ісус пішов до синагоги в Назареті. Що Він тоді читав? (Див. Луки 4:16-19).

Прочитавши вищезазначені вірші, Ісус сказав, що пророцтво здійснилося. Він був Тим, Хто дасть свободу полоненим гріха, принесе Радісну вістку вбогим, поверне зір сліпим і принесе щастя тим, хто в горі. Люди не вірили, що цей простий чоловік, син Йосипа, тесля, міг бути Месією, царем Ізраїлю, Якого так чекали століттями. Розлючені, вони вигнали Його звідти. «Він був зневажений і відкинутий людьми, – Страждалець, Котрий зазнав болю, від Якого люди відвертали свої обличчя; Ним гидували, і ми за ніщо вважали Його» (Ісаї 53:3).

Ісаї також писав, що багато хто відкинув Христа й що Він зазнає жаклих страждань. Ісус є обітницею викуплення, яка здійснилася. Він – Спаситель світу. Чи вірите ви в це?

Рекомендовані завдання

(а) Розгляньте життя інших біблійних пророків (Даніїла, Іллі, Ноя тощо). Що вони передбачили? Чи мали вони рацію?

(б) Відтворіть історію Різдва або життя Ісуса в тіньовій коробці (можна використати коробки для взуття). Персонажів і фонові елементи виготовте з паперу або картону.

(в) Перегляньте мультфільм про життя Ісуса.

(г) Проаналізуйте великі діяння Ісуса.

(ґ) Заспівайте пісні про життя Ісуса.

(д) Обговоріть: яке почуття викликало в Люцифера бажання бути нарівні з Ісусом? Чи притаманне воно людям сьогодні? Чи справді здійснилися пророцтва про Ісуса?

(е) Оформіть плакат про життя Ісуса й про те, що Він зробив для людей того часу. Можете порівняти те, що Ісус зробив для людей тоді, і те, що Він робить для людей сьогодні.

ПІДРОЗДІЛ 2 ВИКОНАННЯ ОБІТНИЦІ

Посилання: Матв. 26; Марка 14; Луки 18:31-33, 22; Івана 18, 13.

Пам'ятний вірш: «Над Ним знущались, принижуючи Його, але Він не відкривав Своїх уст» (Ісаї 53:7).

Концепції для опрацювання:

1. Христос є виконанням обітниць спасіння.
2. Помираючи на хресті, Ісус узяв наші гріхи на Себе, і через це ми отримали прощення від Бога.

Історія

Життя Ісуса не було схоже на життя великих вчителів. Як і вони, Він викладав важливі уроки людям, але зробив значно більше: Христос відкрив людям небесні таємниці та здійснив великі чудеса. Лише уповноважений Богом міг творити ці чудеса: Він цілював хворих, сліпих, кривих, глухих і дарував життя тим, хто вже був мертвим.

Багато людей вірили, що Він був довгоочікуваним Спасителем світу. Інші вважали, що Ісус був революціонером і що вони не повинні дозволити Йому й далі справляти на людей такий вплив. А дехто досі вважав, що Ісус був би ідеальним лідером у боротьбі з римлянами: Він міг зцілити рани всіх воїнів, а також дати їм їжу, коли її не вистачало. Мало хто розумів справжню причину Приходу Христа в цей світ.

Одного разу, коли Ісус зі Своїми учнями востаннє йшов до Єрусалима, Він сказав їм: «Ми йдемо до Єрусалима, де станеться все, провіщене пророками про Сина Людського. Він буде виданий язичникам, котрі глумитимуться з Нього. Вони ображатимуть Його, битимуть, плюватимуть Йому в обличчя, а потім уб'ють. Але третього дня Він воскресне».

Учні не могли зрозуміти, що хотів сказати Ісус. Усе ж було так добре! Хіба може статися щось погане?

Коли вони підходили до міста, Ісус сів верхи на осла, і вперше Його проголосили Царем і Спасителем. Люди стелили свій одяг на дорозі, як килим, і вигукували: «Благословенний Той, Хто йде в ім'я Господнє!» Однак деяким не сподобалися ці слова, і вони просили Ісуса звеліти їм замовкнути. «Кажу вам, – промовив Ісус, – коли вони замовкнуть, кричатиме каміння».

Це був момент визнання перед усіма людьми, що Ісус – Син Божий, Цар царів, Цар Усесвіту. Настав час великого випробування.

Усі в місті раділи святкуванню Пасхи (виходу з Єгипту) і за звичаєм збиралися на вечерю. Ісус також зібрався зі Своїми учнями. Але цього разу Він узяв посудину з водою й обмив ноги учням, щоб вони засвоїли урок смирення, бо тільки лагідні увійдуть до Небесного Царства. Ісус також узяв чашу й хліб. Він подякував у молитві, потім розділив чашу й хліб зі Своїми друзями, сказавши, щоб вони повторювали цей обряд на згадку про страждання, через які Він має пройти. Слова Христа збентежили учнів. Що Він мав на увазі?

«Є серед нас зрадник, і Син Людський помре», – сказав Ісус.

Це вже занадто! Хто зрадить Учителя? Великого Друга? Спасителя? Один за одним вони запитували: «Чи не я, Господи?»

Коли Юда запитав, Ісус відповів: «Ти сказав», що означає «так». Тоді Юда покинув те місце.

«Діти, – сказав Ісус, – Я з вами буду недовго. Ви не можете піти зі Мною туди, куди Я йду. Але Я хочу, щоб ви зробили щось дуже важливе: любіть один одного. Тоді всі дізнаються, що ви – Мої учні».

Петро був схвилюваний. Він любив Ісуса, тому сказав, що готовий віддати власне життя за Нього. «Душу свою за Мене ти покладеш? Запевняю тебе, – промовив Ісус, – що перш ніж двічі заспіває півень, ти тричі відречешся від Мене». Петро не міг зрозуміти, що Ісус говорить.

«Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей, – продовжував Христос. – Любіть інших людей, і Бог пошле Свого Духа, щоб навіки перебував з вами. Він навчить вас усього й пригадає вам усе, чого Я вам говорив. Хай не тривожиться ваше серце і не лякається».

Ісус з учнями вийшли з дому та пішли до Гетсиманського саду, щоб помолитися. Христос був дуже засмучений, побачивши, що, коли Він молився, Його учні спали. Вони не прислухалися до Його прохання просити сили в Бога, щоб протистояти спокусам.

Поки Ісус розмовляв з ними, з'явилася юрба, яку очолював Юда. Хто всі ці люди – друзі чи вороги? Вони прийшли в супроводі солдатів. Юда підійшов до Ісуса й поцілував Його в щоку, показуючи всім, хто є Учителем. «Юдо, то ти поцілунком видаєш Сина Людського?» – запитав Ісус.

Коли учні зрозуміли, що відбувається, то зайняли бойову позицію, а Петро поранив воїна, відрізавши йому вухо. «Облиште!» – наказав Ісус і, доторкнувшись до вуха, зцілив його. Потім дозволив солдатам заарештувати Себе: «Ви прийшли з мечами та киями, наче проти розбійника. Жодного дня, коли Я був з вами в храмі, ви не підняли руки на Мене. Але все це відбувається для того, щоб сповнилося Писання».

Тоді воїни схопили Ісуса й відвели до первосвященника на суд. Де були учні в цей час? Злякалися й утекли! Навіть Петро, який так переконливо стверджував, що віддасть своє життя за Вчителя, на відстані слідував за Ісусом.

Рекомендовані завдання

(а) Гра: «Хто це сказав?»

Підготуйте картки з короткими тематичними цитатами, наприклад: «Ти поцілунком видаєш Сина Людського?» Нехай кожен учень запитає іншого однокласника, хто сказав ту чи іншу фразу.

(б) Дослідіть різницю між «смиреним» і «приниженим».

(в) За бажання розкажіть історію у два етапи (події до Вечері та від Вечері до арешту Ісуса).

(г) Виріжте ілюстрації (див. Додаткові матеріали, с. 9) і приклейте їх на с. 60 підручника для дітей.

(г) Дослідіть, як сьогодні проводять обряд Вечері Господньої в Церкві. Що таке Вечеря Господня?

(д) Заспівайте пісню про Ісуса.

(е) Обговоріть: чому Юда зрадив Ісуса? Чому учні злякалися й утекли? Чи відреагували б ви інакше? Як ви думаєте, чи легко діяти не так, як очікують від вас інші?

ПІДРОЗДІЛ 3 «ВІН ПОМЕР ЗА МЕНЕ»

Посилання: Ісаї 53; Марка 14:53-72; 15; Матв. 26:47-75; 27; Луки 22:47-71; 23; Івана 18:12-40; 19; Бажання віків, розділи «Перед Анною і судом Каяфи», «Юда», «На суді Пилата», «Голгофа», «Звершилося!».

Пам'ятний вірш: «Бо так Бог полюбив світ, що дав Свого Єдинородного Сина, щоб кожен, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус помер, щоб спасти нас, узявши на Себе нашу вину.
2. Приймати жертву Ісуса та Його План спасіння чи ні – вибір за нами.

Історія

Яку жахливу ніч пережили учні! Усе було гаразд, доки не прийшли ті злі люди. Тепер їхній світ перевернувся з ніг на голову. Учителя заарештували, і вони дуже боялися того, що могло статися. Деякі з учнів, можливо, пішли повідомити друзів про те, що відбувається; імовірно, інші ховалися, боячись солдатів. Тільки Петро (на відстані) та Іван (поблизу) йшли за Ісусом.

Деякі люди дізналися, що Христа заарештували, і пішли до палацу Анни та Каяфи, щоб подивитися на суд. Вони не любили Ісуса. Але як можна проводити суд уночі? Це ж заборонено! Можливо, ці люди мали на меті звинуватити й засудити Ісуса до того, як ті, кого Він зцілив і навчив, дізнаються про суд. Вони протестували б проти такої жорстокості. Але в Ісуса не було жодного шансу на справедливий вирок у тому суді. Насправді Він уже був засуджений ще до того, як прибув туди.

В Ісаї 53:8 написано: «Після катувань і суду Його забрали... за беззаконня Мого народу Його приречено на смерть...» Після суду воїни побили Ісуса. Петро спостерігав за всім здалеку. Тоді

хтось запитав його: «А чи ти не один із друзів Ісуса?» «Не знаю, що ти кажеш. Я ніколи в житті не бачив Його», – відповів Петро.

Пізніше ще одна людина впізнала в ньому друга Ісуса. Петро знову заперечив і пішов звідти. Згодом його знову запитали про це. «Ні!» – відповів Петро втретє. Тієї ж миті заспівав півень.

Петро згадав слова Учителя. Він підняв очі й побачив Ісуса зі зв'язаними руками, Котрий дивився просто на нього. Погляди зустрілися, і Петра охопив жах. Присоромлений і засмучений, він підвівся й вибіг, гірко плачучи.

Дізнавшись, що Ісуса засуджено на смерть, Юда відчув докори сумління за скоєне й негайно вирушив до храму, щоб повернути 30 срібних монет. Він думав: якщо повернути гроші, можливо, вони звільнять Ісуса. Але це не допомогло. У розпачі Юда вибіг за міські ворота, знайшов дерево й повісився.

Почало світати. Ісус був зраний і засуджений до смерті Своїм народом. Тепер вони відвели Його до Пилата, римського правителя, щоб отримати від нього дозвіл реалізувати свій злий намір. Пилат не побачив жодної причини для засудження Ісуса й, дізнавшись, що Він родом з Галилеї, послав Його до Ірода, щоб той вирішив цю справу.

Ірод не звільнив Ісуса. Навпаки, дізнавшись, що Його називають «Царем Юдейським», він одягнув Христа у світлий одяг, висміяв Його й відіслав назад до Пилата.

Пилату не сподобалося, що Ісуса повернули до нього. Тепер йому доведеться вирішувати це питання самотужки. «Оскільки цей Чоловік не зробив нічого, вартого смерті, я покараю Його й відпущу», – сказав Пилат.

«Ні! – кричав натовп. – Розіпни Його й відпусти Варавву!»

Варавва був злодієм, убивцею та лідером групи бунтівників міста. Воїни вивели його перед натовпом, а Пилат запитав: «Кого хочете, щоб я відпустив? Варавву чи Ісуса?» Усі відповіли: «Варавву».

Пилат послав Христа на бичування, очікуючи, що люди заспокояться. Бідолашний Ісус! Він так сильно страждав... Незабаром Його били батогами по спині, і кров струменіла на землю. Окрім того, Ісуса зодягли в багрянцю, поклали на Нього сплетений терновий вінок, завдаючи Йому ще більшого болю.

Попри все це Ісус мовчав. Як писав Ісаї: «Над Ним знущались, принижуючи Його, але Він не відкривав Своїх уст. Його вели, як ягня, на заколення, – Він мовчав, як вівця, перед тими, котрі її стрижуть, – так і Він не відкривав Своїх уст» (Ісаї 53:7).

Тоді Ісуса повели на розп'яття. Незважаючи на всі перенесені Христом страждання, на Його плечі все одно поклали важкий хрест, щоб Він відніс його до місця, яке називається Голгофа. Розуміючи, що Ісус не міг нести таку вагу надто довго, солдати наказали чоловікові на ім'я Симон узяти хрест.

Коли вони прийшли на Голгофу, Ісуса поклали на хрест, пробивши Його руки й ноги великими цвяхами. На вершині хреста прибили табличку з написом: «Цар Юдейський».

Ліворуч і праворуч від Ісуса висіли два розбійники. Вони також були розп'яті й, імовірно, здимовані, побачивши Ісуса між собою. Що міг зробити цей Чоловік, щоб опинитися там? Так, вони порушили закон і тепер несуть покарання за свої помилки.

Багато хто почав говорити: «Ісусе, Ти допоміг стільком людям, зціливши їх. Спаси Себе Самого! Зійди з хреста!» А один із розбійників сказав: «Хіба ти не Христос? Спаси і Себе, і нас!»

Це було не прохання про допомогу, а знущання. Другий розбійник докоряв своєму другові й щиро благав Ісуса: «Господи, згадай мене, коли прийдеш у Царство Твоє». Ісус, помітивши щирість його серця, пообіцяв, що розбійник буде з Ним у Царстві Божому.

Після кількох годин страждань Ісус молився до Бога: «Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять!»

Перед смертю Христос вигукнув: «Отче, у Твої руки передаю Свій дух». Сказавши це, Він помер. Велика скорбота охопила людей, які знали Його.

Раптом стався страшний землетрус. Великі камені відривалися від скель і котилися по долині. Блискавки осяяли небо. Кожного біля хреста охопила паніка. Багато хто втік, рятуючи своє життя, бо здавалося, що їх спіткає суд небесний. Лише солдати залишилися на своїх постах. Один з них навіть сказав: «Цей Чоловік справді був Сином Божим».

Подібно до того як народження Ісуса розділило історію на дві частини (до н.е. і н.е.), велика жертва Ісуса на Голгофі розділила завісу храму зверху донизу. Це також розділило наше життя на два періоди: до та після прийняття спасіння, запропонованого Ісусом.

Той, Хто віддав Своє життя за нас і замість нас, хоче, щоб ми прийняли Його як свого Друга і Спасителя.

Ілюстрація

Усім було відомо, що вождь Нагованатай був сміливим і водночас співчутливим індіанцем, який любив свій народ. Вони просто не знали, наскільки ця любов велика.

Вождь прийняв місіонера до свого племені та Ісуса у своє серце, як і багато інших його індіанських братів. Це змінило життя багатьох людей. Незважаючи на те, що вони й далі дотримувалися звичаїв своєї культури, проте крок за кроком пізнавали любов Ісуса й таємницю Його Царства. Але дещо сталося...

Сусіднє плем'я оголосило їм війну, і їм доведеться битися, щоб захистити свої землі, худобу, жінок і дітей. Але в Біблії сказано, що ми не повинні вбивати людей. Що ж тепер робити? Це було серйозне запитання, яке поставив собі Нагованатай. Крім того, наближалася зима, і вони не запаслися достатньою кількістю їжі, щоб вистачило на весь сезон. Йому потрібно було щось зробити. Інакше все плем'я загине від ворогів або від нестачі їжі.

Вождь покликав своїх найкращих воїнів і попросив їх одягнути на плечі білу буйволячу шкуру й поговорити з ворогом, щоб вони могли укласти мирну угоду.

– Чому ми повинні воювати? – запитав вождь Нагованатай свого ворога. – Оскільки я повірив у Великого Отця та Ісуса, я бажаю миру, а не війни. Чому ми не можемо зупинитися зараз і оголосити мир? Ми дамо вам багато коней.

– Ні! – крикнув інший вождь. – Ми матимемо мир лише тоді, коли загинуть 10 ваших людей. Якщо ви не виберете 10 осіб для принесення в жертву, конфлікт триватиме, і тоді побачимо, чи прогодує вас цей Бог протягом зими.

– Ти сказав, що я повинен віддати 10 своїх воїнів на смерть. Дай відповідь: чи вартий я 10 моїх воїнів?

– Так, тобі стільки ж років, скільки мені, але ти значно сміливіший. Ти вартий 10 своїх воїнів.

– Тоді вбийте мене замість моїх 10 воїнів! – рішуче сказав вождь Нагованатай, піднявши списа. – Я займу їхнє місце. Якщо ви вб'єте мене, тоді між нашими племенами буде мир. Домовилися?

Інший вождь замислився на мить, а потім сказав:

– Якщо ти хочеш віддати життя за своїх 10 воїнів, я згоден!

Воїни Нагованатая не могли повірити в те, що відбувається! Зрозумівши суть цієї пропозиції, вони усвідомили, якою жертвою стане їхній вождь, щоб розв'язати нагальну проблему племені. Перш ніж хтось міг поворухнутися, троє воїнів його ворога розташувалися на певній відстані.

«Опустіть луки та стріли!» – крикнув Нагованатай, поклавши спис на землю. З піднятими руками він говорив про Божу велич і про любов Ісуса, Який віддав Своє життя, щоб спасти нас.

Потім обидва племені відійшли назад, залишивши мужнього вождя в центрі галявини. Сильні руки трьох лучників натягнули тятиву й пустили стріли в напрямку цілі.

Вождя Нагованатая поховали з великими почестями, і його завжди пам'ятатимуть як замісну жертву. Ісус Христос також став замісною Жертвою за нас на Голгофі.

Рекомендовані завдання

(а) Перегляньте мультфільм про Ісуса.

(б) Виріжте і складіть листівку (див. Додаткові матеріали, с. 27). Напишіть усередині свою подяку Ісусу.

(в) Обговоріть: Петро та Юда зреклися Ісуса. Що сталося з кожним із них і чому? Чи можемо ми сьогодні зректися Ісуса? Як саме? Чому Ісус відповів на прохання лише одного зі злочинців, які були з Ним на Голгофі?

(г) Проілюструйте історію на плакаті.

(ґ) Заспівайте пісню про Ісуса.

(д) Заохочуйте вивчати пам'ятні вірші, зокрема Івана 3:16.

ПІДРОЗДІЛ 4 НЕЗАБУТНІ ДНІ

Посилання: Марка 15:42-47; Матв. 27:57-66; Луки 23:50-56; Івана 19:38-42; Бажання віків, розділи «У гробниці Йосипа», «Господь воскрес!», «Чого ти плачеш?».

Пам'ятний вірш: «Я є воскресіння і життя» (Івана 11:25).

Концепції для опрацювання:

1. Христос залишався в гробниці впродовж суботнього дня.
2. Як Ісус і обіцяв, Він воскрес і живий.
3. Христос був Переможцем. Він переміг гріх і тепер може дати нам спасіння.

Історія

В Ісуса було багато послідовників. Деякі з них приховували це, зокрема Никодим (навернений фарисей) і Йосип з Ариматеї (дуже багата людина).

Побачивши свого Вчителя мертвим на хресті, приголомшений Йосип був занепокоєний тим, щоб зняти Його з хреста до заходу сонця, тому що мала початися субота Господня. Цього дня, згідно з Біблією, вони не працювали й не займалися будь-якою іншою діяльністю, яка не передбачала поклоніння Богу.

Йосип пішов до Пилата, йому вдалося отримати дозвіл зняти тіло Ісуса з хреста й поховати Його в гробниці, яку він приготував для своєї родини. Це була вдала ідея, адже це місце було неподалік від Голгофи.

Никодим також допоміг, принісши пахоці та простирадла, щоб покрити тіло, згідно зі звичаєм того часу. Усі діяли швидко, бо сонце вже сідало й почало ховатися за обрієм.

Після смерті Ісуса Никодим і Йосип перестали боятися й публічно визнали себе учнями Ісуса, щоб віддати шану своєму Вчителю.

Мабуть, це була скорботна субота, сповнена страждань і ганьби для друзів Ісуса. Що з ними тепер буде? Чому Христос не здійснив чуда, аби врятувати Себе? Вони не пам'ятали слів Ісуса, що Він воскресне третього дня.

Ісус віддав Своє життя, щоб викупити людство, і в суботні години Він відпочивав від Свого вкупного служіння так само, як і від Своєї праці творіння.

Анна і Каяфа – священники храму – непокоїлися, бо Ісус сказав, що на третій день Він воскресне. Вони просили, щоб влада відрядила кілька солдатів, щоб охороняти гробницю й не допустити викрадення тіла Ісуса. Священники вважали, що тоді учні Христа не змогли б вигадати історію про воскресіння.

Поволі закінчувалася субота. Уранці наступного дня почувся великий шум; земля здригнулася. Знову землетрус? Раптом засяяло яскраве світло. Ангели прийшли, щоб розбудити Ісуса від смертного сну. Коли воїни, котрі охороняли гробницю, побачили Ісуса, затремтіли від страху і впали, як мертві.

Згодом, підвівшись, солдати помітили, що камінь, який запечатав гробницю, був відвалений, а тіло зникло. Що ж їм тепер робити? Солдати непокоїлися. Пилат не повірить їхній історії і звинуватить їх. Вони пішли поговорити зі священниками, які підкупили їх і звеліли сказати, що учні вкрали тіло Ісуса.

Уранці жінки пішли до гробу й знайшли його відкритим і порожнім. Що могло статися? Раптом вони побачили ангела, який сказав їм: «Не бійтеся. Ісуса тут немає; Він воскрес, як і обіцяв. Скажіть учням, що Він піде в Галилею. Там ви побачите Його».

Коли жінки розповіли учням про те, що сталося, вони не могли в це повірити. Петро та Іван швидко пішли, щоб побачити гробницю на власні очі, переконатися в тому, що вони щойно почули. Зрозумівши, що все правда, учні швидко повернулися в місто, щоб розповісти іншим. Лише Марія Магдалина залишилася біля гробниці сама, зазираючи в неї. Тоді вона побачила двох ангелів, які там сиділи й запитали її:

– Жінко, чому ти плачеш?

– Вони забрали мого Господа, і ми не знаємо, де вони Його поклали, – відповіла Марія.

Тієї ж миті жінка помітила когось поруч.

– Пане, якщо Ти взяв Його, то скажи мені, де Ти Його поклав.

– Маріє! – сказав Ісус своїм неповторним голосом.

Марія впізнала голос Христа й зрозуміла, що Він справді живий. Вона побігла розповісти іншим цю дивовижну новину.

Рекомендовані завдання

- (а) Інсценізуйте історію.
- (б) Перегляньте мультфільм про Христа.
- (в) Напишіть вірш про Ісуса.

(г) Виріжте камінь від гробниці Ісуса (див. Додаткові матеріали, с. 19) і приклейте його на с. 66 дитячого підручника.

(г) Змодельуйте інтерв'ю із солдатами, учнями та іншими людьми про воскресіння Ісуса.

(д) Люди, які люблять Ісуса, ввічливі та допомагають іншим. Зробіть листівку. Усередині листівки дітям треба намалювати добрі вчинки, які слід робити протягом тижня.

(е) Обговоріть: яким ви уявляєте момент, коли жінки прийшли до гробниці й побачили, що вона порожня? Якби ви були присутні тоді, що б подумали?

ПІДРОЗДІЛ 5 «Я ПРИЙДУ ЗНОВУ»

Посилання: Івана 14:1-3; Дії 1:6-11; Бажання віків, розділи «Дорогою до Емауса», «Мир вам!», «Знову біля моря», «Ідіть і навчіть усі народи».

Пам'ятний вірш: «І коли піду і приготую вам місце, то Я знову прийду і візьму вас до Себе, щобі де Я, там і ви були» (Івана 14:3).

Концепції для опрацювання:

Ісус пообіцяв повернутися і взяти нас із Собою, але ми повинні бути готові.

Історія

Марія Магдалина уявляла, що всі відразу повірять, що вона розмовляла з Ісусом. Яка помилка! Як Ісус міг розмовляти з Марією Магдалиною? Але хто міг забрати Його тіло? Протягом цілого дня численні учні Ісуса обмінювалися думками та висували припущення.

Тим часом Клеопа з іншим учнем поверталися до міста Емаус, де вони жили. Емаус був недалеко від Єрусалима. Дорогою вони розповідали про останні події, коли раптом помітили, що їх хтось супроводжує. Незнайомець підійшов до них і завів із ними розмову. «Про що ви говорите?» – запитав він.

Учні почали розповідати йому про Ісуса та Його смерть, але незнайомиць лагідно докоряв їм за те, що вони не розуміють життя і смерті Христа. Він нагадав їм про те, що говорили пророки й що останні події були передбачені у Святому Письмі.

Незнайомиць, вочевидь, добре знав Біблію й цитував біблійні тексти напам'ять. Прибувши в Емаус, учні запросили незнайомця повечеряти з ними та продовжити розмову. Лише під час поділу та благословення хліба вони впізнали Його: це був Ісус! Учні ледь встигли оговтатися від здивування, як раптом Ісус зник.

В інших учнів також були новини. Ісус явився Симону. І поки вони розмовляли, Ісус з'явився знову. Усі чули, як Він сказав: «Мир вам». Однак їхні розбиті серця не відчували спокою; вони боялися. «Гляньте на Мої ноги та руки. Дух не має тіла й костей, а Я маю», – сказав Ісус, щоб довести, що це справді Він.

Потім, на загальний подив, Христос попросив щось поїсти. Учні дали Йому шматок печеної риби. Ісус подякував їм і, доки їв, Він розмовляв з ними, підбадьорюючи і надихаючи їх.

Ісус залишався з ними багато днів, розсіюючи їхні сумніви та розповідаючи їм про роботу, яку вони повинні виконати. Вона буде нелегкою, але Господь пошле Духа Святого, щоб перебувати з ними під час виконання важливої місії поширення Доброї вістки.

Раптом Ісус запитав: «Петре, чи ти любиш Мене?» Петро згадав ту ніч, коли сказав Ісусу, що любить Його настільки, що віддасть своє життя за Нього, але за кілька годин він тричі відрікся від Нього. «Ти знаєш, що я люблю Тебе!» – відповів він. «Паси вівці Мої», – промовив Ісус.

Христос тричі повторив запитання та прохання до Петра. Ісус хотів переконатися в любові Петра й підтвердити запропоноване йому прощення. Крім того, Він бажав, щоб Петро допомагав Йому в звершенні Божої місії на землі.

Одного дня Ісус пішов на Оливну гору з 11 учнями, щоб дати їм останні настанови. Тоді Він звелів їм: «Ідіть і розкажіть усе, що ви бачили та чого навчилися, жителям Єрусалиму, Юдеї, Самарії та найвіддаленіших куточків землі».

Ісус ще говорив, як раптом учні помітили, що Він возноситься. Христос піднявся так високо, що вони більше не могли Його бачити. Учні були занепокоєні, що більше ніколи не побачать

Ісуса. З мокрими від сліз очима вони помітили, що наближаються двоє незнайомців, одягнених у білий одяг.

«Чого стоїте і вдивляєтеся в небо? – запитали вони. – Цей Ісус, Який вознісся від вас на небо, прийде так само, як оце ви бачили, коли Він відходив на небо!»

Яка дорогоцінна обітниця! Учні були щасливі! Той самий Ісус, Який розповів їм стільки історій, зцілював хворих, воскрешав мертвих і зробив стільки добра для бідних і нужденних, прийде знову!

Рекомендовані завдання

(а) Виріжте ілюстрацію (див. Додаткові матеріали, с. 1) і приклейте її на с. 67 дитячого підручника.

(б) Обговоріть: чому учні зрозуміли місію Ісуса лише після Його смерті? Вам теж важко зрозуміти та засвоїти нові уроки? Якби ви були людиною, яка зустрілася з учнями по дорозі в Емаус, як би ви пояснили жертву Ісуса? Яке повеління Ісус дав учням? Що воно означає?

(в) Дослідіть, які методи використовують люди, щоб донести Євангеліє всьому світу.

(г) Перегляньте мультфільм про життя Ісуса.

(ґ) Зробіть тематичний комікс.

(д) Оберіть із класом метод поширення Євангелія людям. Наприклад, дайте учням завдання написати листа, розповісти про те, що вони дізналися в цьому розділі, і надіслати своїм невірним знайомим. Ви можете прикріпити листівку про Другий прихід Христа.

(е) Заспівайте пісню про Ісуса або про Його повернення.

ПІДРОЗДІЛ 6 ДЕСЯТЬ ДІВ

Посилання: Матв. 25:1-13; Наочні уроки Христа, розділ «Виходьте назустріч молодому!».

Пам'ятний вірш: «Навчи нас так рахувати наші дні, аби ми набули мудре серце!» (Псал. 90:12).

Історія

Ісус був на багатьох весіллях. За тогочасним звичаєм, наречена чекала вдома з подружками, доки прийде наречений, щоб забрати її з собою.

У нареченого не було визначеного часу; він міг прийти навіть посеред ночі. Тоді хтось кричав: «Наречений іде!» Він приходив із групою радісних людей.

Ісус бажає, щоб усі люди, подібно до наречених, підготувалися до дня, коли Він повернеться в цей світ як Цар. Він розповів таку історію:

«Десять дів ішли на весілля й чекали нареченого. Оскільки було вже пізно, кожна запалила по каганцю. П'ять із них були мудрими й принесли додаткову олію для підживлення своїх каганців. Але інші п'ять, які були нерозумними, не перевірили, чи достатньо в них олії.

Оскільки наречений запізнювався, вони заснули. Опівночі пролунав крик: «Ось молодий! Виходьте йому назустріч!» Діви швидко встали, поправили свої сукні та взяли свої каганці, але помітили, що вогонь у них дуже слабкий, бо не вистачало олії. П'ять дів, що принесли із собою олію, наповнили свої каганці, і світло знову засяяло. Але нерозумні не мали олії, щоб налити в каганці, і попросили позичити у своїх подруг.

Але мудрі знали, що їм не вистачить, якщо вони поділяться, і сказали про це. Тоді нерозумні пішли купувати олію. Але всюди було зачинено.

Доки вони були надворі, прибув наречений, і всі гості разом з ним увійшли до бенкетної зали.

Коли п'ять нерозумних дів повернулися, двері вже були зачинені. Вони просили: «Пане, відчини нам двері!» Але наречений не впізнав їх і сказав: «Я вас не знаю». Він не відчинив дверей.

На завершення Ісус сказав: «Тож пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, коли Син Людський прийде». Він хоче, щоб усі брали участь у святкуванні.

Ісус – Наречений, а ми – ті, хто чекає на Нього. Нам потрібно мати додаткову олію в наших каганцях. Каганці представляють Слово Боже. Олія символізує Святого Духа, Який може змінити наш характер. Характер – це те, чим ми не можемо поділитися. Ніхто не може нікому його позичити. Кожен повинен мати особистий досвід спілкування з Ісусом.

Коли Христос повернеться, одні будуть готові прийняти Його, а інші – ні. У якій групі хочете бути ви?

Цікаві факти

- У дні Ісуса не можна було залишатися на вулиці після настання ночі. У деяких були каганці з олією, але світло було недостатньо яскравим. Саме тому щоразу, виходячи на вулицю вночі, люди брали смолоскип або каганці з додатковою олією.

Рекомендовані завдання

- (а) Дослідіть у книгах або в Інтернеті, якими були каганці в біблійні часи. По можливості принесіть у клас старі каганці.
- (б) Виготовте каганець із вторинної сировини.
- (в) Інсценізуйте історію.
- (г) Обговоріть із класом значення історії. Кого і що символізують наречений, 10 дів, олія, світло та невизначена година? Що втратили нерозумні діви? Що втратимо ми, якщо не будемо готові до повернення Ісуса?
- (г) Змодельуйте інтерв'ю з дівкою, яка змогла увійти на весілля, та іншою, яка не змогла. Як вони почувалися?
- (д) Перегляньте мультфільм про цю історію.
- (е) Виконайте завдання на с. 29 (див. Додаткові матеріали).
- (є) Заспівайте пісню про Божу любов або про повернення Ісуса.
- (ж) Порівняйте сучасні весілля з весіллями часів Ісуса.
- (з) Складіть порівняльний список між «підготовленими» та «непідготовленими» в різних ситуаціях: у школі, удома, у духовному житті тощо.

ПІДРОЗДІЛ 7 «КОЖНЕ ОКО ПОБАЧИТЬ ЙОГО»

Посилання: Матв. 24:29-31, 36-44; Луки 21:25-27; Марка 13:24-27; Об'явл. 1:7.

Пам'ятний вірш: «І тоді побачать Сина Людського, Який йде на хмарі із силою і великою славою» (Луки 21:27).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус дав нам ознаки того, що станеться перед Його Приходом, щоб ми були готові.
2. Треба вивчати Біблію, щоб не помилитися в ознаках.

Історія Перша частина

Учні були засмучені, зрозумівши, що їхнього дорогого Друга, Ісуса, більше не буде з ними поряд. Що їм тепер робити? Тоді прийшли два ангели, щоб потішити їх і сказати їм про обітницю, що Ісус повернеться так само, як Він вознісся на Небо. «Але коли Він повернеться?» – запитували вони один одного. Учні забули, як Ісус попереджав їх про те, що ніхто не знає точного часу, тому потрібно бути готовими щодня. Тоді вони почали згадувати й усвідомлювати слова Ісуса: «Перед тим, як Бог заснує Своє Царство, відбудеться багато подій, – наголошував Учитель. – Буде багато війн. У різних місцях будуть голод, хвороби та землетруси. Людей, які люблять Мене й дотримуються Мого вчення, зненавидять через Моє Ім'я; багато Моїх послідовників втратять віру; і через поширення беззаконня охолоне любов багатьох. Проте ті, хто вистоїть до кінця, будуть спасенні. Багато людей будуть обмануті перед Моїм поверненням, бо з'являться лжепророки».

Ці спогади викликали в учнів стурбованість і сум, бо вони розуміли, що люди зазнають багатьох страждань. Що ближче до Другого приходу Христа, то більше сатана, розуміючи, що небагато вже залишилося йому часу, чинитиме лиха на Землі.

Хвороби, війни та горе вже існували в той час, коли Ісус сказав це, але Він мав на увазі, що їх стане значно більше. Послідовники Христа повинні бути уважними до ознак. Деякі з них простежуватимуться в природі:

«Сонце потемніє, місяць не світитиме, а зорі падатимуть з неба. На землі буде тривога народів від раптового морського реву та розбурханих хвиль. Постраждає вся природа, і це налякає людей». І Христос додав: «Коли ж почне це збуватися, випросяйтеся і підійміть свої голови, бо наближається ваше визволення! І тоді з'явиться Син Людський, Який спуститься на хмарі з силою і великою славою».

Друга частина

Деякі ознаки, про які згадував Ісус, як-от: затемнення сонця, місяця та падіння зірок, уже відбулися. Але коли?

День 19 травня 1780 року в Новій Англії, США, розпочався, як завжди. Люди прокинулися, поснідали й пішли працювати. Був чудовий весняний ранок, на небі світило сонечко. Опівдні ж сталося щось неймовірне: сонце перестало світити, і скрізь стало темно. Люди не могли зрозуміти, що відбувається. Їхні годинники показували полудень, але здавалося, що була північ.

Худоба почала повертатися до хлівів, як завжди робила це наприкінці дня. Кури повернулися до своїх курників. Усі тварини поводитися так, ніби була ніч. Темрява була така густа, що від свічок було мало користі. Важко було знайти їжу та пересуватися всередині будинку. Що відбувається? Може, це кінець світу?

Коли настала ніч, темрява й далі огортала землю. Місяць, що з'явився на небі, не був таким осяйним і повним, як той, що був минулої ночі. Він був темний і без світла. Наступного дня сонце почало світити, ніби нічого й не було. Учені довели, що це не було затемнення чи будь-яка інша подія, яку можна пояснити.

Через 53 роки, 13 листопада 1833 року, здійснилося друге пророцтво, пов'язане з небом. На світанку багато людей стали свідками одного з найбільших метеоритних дощів, які будь-коли бачило людство. Здавалося, що всі люди запустили феєрверки одночасно. Видовище було приголомшливе. Ніч була, наче день.

Майже кожна людина, яка бачила це видовище сонця, місяця та «зірок», була дуже вражена та налякана, бо не знала пророцтв Ісуса. Але ті, хто читав Біблію і знав Його слова, не боялися.

Якщо ми читаємо Біблію, нам не потрібно боятися того, що станеться.

Ілюстрація

– Саміре, позмагаємося? Хто перший добіжить до саду? – запропонував Роберт своєму другові, коли той підійшов.

– Ні, я не налаштований на перегони, – сказав Самір утомленим голосом.

Намагаючись зрозуміти, у чому проблема, Роберт запитав друга, що трапилося.

– Моя мама померла. Я більше ніколи її не побачу, – із сумом промовив Самір.

Роберт не знав, як висловити співчуття з приводу того, що сталося. Він просто штовхнув камінь босою ногою. Якби Самір був християнином, Роберт міг би нагадати йому про обітницю повернення Ісуса й про те, що тоді ми возз'єднаємося з нашими близькими. Але це нічого не значить для мусульманина. Роберт розчаровано зітхнув. Самір дивився на нього, чекаючи, поки його друг пояснить йому причину зітхання.

– Шкода, що ти не християнин.

Самір різко повернувся до Роберта. Ніхто ніколи не казав, що прикро не бути християнином.

– А якби був християнином? Що тоді? – запитав він.

– Тоді ти знав би про Небо. Біблія навчає нас, що Ісус прийде, щоб забрати з Собойо тих, хто любить Його.

Самір зацікавився й попросив Роберта розповісти йому більше про Біблію.

Рекомендовані завдання

(а) Пошукайте в журналах і газетах інформацію про інші ознаки, які згадував Ісус і які простежуються сьогодні. Об'єднайте учнів у групи та оформіть тематичні плакати.

(б) Обговоріть: як нам реагувати на ці факти? Чекаючи на Ісуса, що ми можемо зробити для природи, людей, своєї сім'ї та самих себе? Що ви відчуваєте, коли думаєте про Прихід Ісуса? Чому деякі люди не вірять у те, що Він скоро повернеться? Чи вірите ви в це?

(в) Заспівайте пісню про повернення Ісуса.

- (г) Візьміть інтерв'ю в пастора про ознаки Приходу Христа.
- (г) Зробіть закладку для Біблії: «Ісус скоро прийде». Її можна виготовити з паперу чи фоамірану.
- (д) Підготуйте презентацію про Прихід Ісуса в програмі PowerPoint.

ПІДРОЗДІЛ 8

ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ ТЕБЕ ТАКОЖ

Посилання: Матв. 13:24-30, 36-43, 47-50; Наочні уроки Христа, розділи «Кукіль», «Невід».

Пам'ятний вірш: «Якщо хто любить Мене, той буде виконувати Моє слово; і Мій Отець любить його, і Ми прийдемо до нього, і зробимо оселю в ньому» (Івана 14:23).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус кличе кожную людину до Свого Царства, але не всі хочуть прийняти Його запрошення.
2. Прийняття запрошення Ісуса – це особисте рішення.

Історія

«Хто буде на Небі з Ісусом?» – це було головне запитання, яке ставили учні. Христос знав їхні думки й хотів викласти їм урок. Він розповів притчу: хлібороб підготував землю й ретельно вибрав насіння, щоб посіяти на своєму полі. Згодом хлібороб пішов сіяти пшеницю. Але вночі на поле прийшов ворог і посіяв кукіль серед пшениці.

Коли насіння проросло, хлібороб помітив, що щось не так: рослин забагато. Як можна було вирвати кукіль, не пошкодивши пшениці? Його слуги хотіли негайно позбутися бур'яну, але господар вирішив почекати до жнив.

Коли настав час жнив, слуги зібрали кукіль і спалили його. Потім зібрали пшеницю і склали в комору.

Ця історія містить символізм. Сіячем, який посіяв добре насіння, є Ісус. Поле представляє світ. Добре насіння – діти Царства. Кукіль символізує тих, хто не хоче належати до Царства. Ворог – сатана. Жнива – це кінець світу. Слуги уособлюють ангелів.

У цій історії Ісус розповів, що людям дуже важко відрізнити, хто праведний, а хто грішний, тому що ніхто, крім Бога, не знає серце іншої людини. Тому і праведні, і грішні люди житимуть разом до Його Другого приходу. Лише Другий прихід Христа відкриє, хто заслуговує на вічне життя, а хто так і не прийняв рішення стати на бік Бога.

Ісус також розповів іншу історію, щоб викласти той самий урок. Царство Небесне подібне до рибалки, що виходить ловити сіткою та збирає всяку рибу. Потім він викидає непридатну рибу геть, залишаючи лише гарну й велику. Бог кличе всіх людей; однак не всі вони готові піти на Небо з Христом.

Рекомендовані завдання

(а) Виріжте ілюстрації (див. Додаткові матеріали, с. 13) і приклейте їх на с. 73 дитячого підручника.

(б) Обговоріть: якщо Бог любить нас, чому не кожен зможе потрапити на Небо? Чи можемо ми допомогти або ж заплутати людей на їхньому шляху до Неба? Як саме? Чи почуваетесь ви щасливими, знаючи, що жертва Ісуса також була за вас? Що ви робите, щоб допомогти іншим людям опинитися з Ісусом на Небі?

(в) Складіть тематичний комікс.

(г) Інсценізуйте історію.

(г) Заспівайте пісню про Прихід Ісуса. Перегляньте мультфільм про «жнива».

ПІДРОЗДІЛ 9 УСЕ НОВЕ

Посилання: Об'явл. 21:1-7.

Пам'ятний вірш: «Ось творю все нове!» (Об'явл. 21:5).

Концепції для опрацювання:

1. Бог готує для нас дім – дім любові й щастя.
2. Господь бажає, щоб кожен з нас був з Ним у цьому новому домі, але Він нікого не змушує й не керує нашим вибором.

Історія

Відтоді як гріх увійшов у світ і вплинув на створене Богом, народ Божий чекав часу, коли Земля відновить свою первісну красу.

Яким буде цей дім, котрий Бог готує для нас? Ми навіть уявити не можемо, але Ісус сказав, що це буде щасливе місце. Коли Іван був ув'язнений на острові Патмос через Євангеліє, він отримав від Ісуса одкровення про те, яким буде Його Прихід і дім спасених. Іван розповів про побачене в книзі під назвою «Об'явлення». Це остання книга Біблії.

У видінні апостол Іван бачив Ісуса, Який повертався на Землю в хмарі з тисячами ангелів, які сурмили в сурми. Кожна людина побачить Його. Мертві, які були друзями Ісуса, воскреснуть і отримають нове тіло, як і живі. Ісус візьме їх усіх на Небо, щоб вони жили там з Ним. Це буде величезний натовп з усіх народів; людей, які любили Бога й страждали за Нього.

Яким буде Новий Єрусалим? Прочитайте Об'явл. 21:1-7.

Уявіть найгарніший парк, який ви будь-коли бачили. Навіть той парк не може передати всієї краси, яка буде на Небі.

Подумайте, яке ж це місце – місце, де більше не буде смерті, болю, страждань, хвороб чи будь-чого іншого, що може засмутити нас. Бог готує для нас особливий дім; його важко уявити, але це буде дуже щасливе місце.

Припустімо, що можна поговорити з Тарасом Шевченком, і ми можемо розповісти йому, що в майбутньому будуть великі кораблі, керовані комп'ютерами, літаки; що супутники негайно передають звістку по всьому світу! Думаєте, він би зрозумів? Те ж саме відбувається, коли Бог говорить нам про Нову Землю: ми не можемо зрозуміти повністю, тому що ніщо на землі не можна порівняти з чудесами майбутнього.

Уявіть, які емоції ви відчуватимете, спілкуючись з Ісусом, Мойсеєм чи вашим улюбленим біблійним героєм! Чи любите ви тварин? Чи уявляли ви коли-небудь гру з левом і ведмедем? Або подорож Усесвітом, не турбуючись про час для сну або колючки, які можуть вколоти вашу ногу? Небо – це місце, де всі будуть щасливі й де ніколи не буде війн.

У нас безліч часу, щоб відкрити чудеса Божого творіння та дізнатися історії цього та інших світів.

Ми всі одного дня зможемо жити на Новій Землі, ставши переможцями в Ісусі. Нам просто потрібно прийняти Його сьогодні як нашого Друга і Спасителя.

Цікаві факти

- Об'явлення Івана було написано в особливому стилі (не забувайте, що Іван був також автором Євангелія, названого на його честь, і трьох послань). Остання книга Біблії містить видіння, передані за допомогою символів та образів (здебільшого елементів природи).
- Символіка, яку застосував Іван, була зрозуміла лише тим людям, які добре знали Слово Боже, а особливо Старий Завіт і книгу Даниїла. Ми також можемо зрозуміти книгу Об'явлення, хоч живемо майже через 2000 років після Івана. Нам просто потрібно попросити допомоги Святого Духа й дозволити Біблії тлумачити себе, порівнюючи один текст з іншим, одну книгу з іншою.

Рекомендовані завдання

- (а) Дослідіть, яким буде новий дім викуплених, згідно з книгою Об'явлення.
- (б) Складіть список людей, яких ви хотіли б зустріти на Небі.
- (в) Складіть список справ, якими ви хотіли б там займатися.
- (г) Намалюйте, як ви уявляєте Небо.
- (ґ) Виріжте пазли (див. Додаткові матеріали, с. 31), складіть їх і приклейте на с. 77 дитячого підручника.
- (д) Заспівайте пісню про Небо.
- (е) Обговоріть: що спонукає вас прагнути потрапити на Небеса? Як ви вважаєте, яким буде Небесний Єрусалим? На вашу думку, як діятимуть люди, що житимуть там? Якби ви були на місці Івана, то як би розповіли іншим про цей новий дім?

ПІДРОЗДІЛ 10 «МОЄ ПРАВО РОБИТИ ВИБІР»

Посилання: Луки 9:51-56; 1 Івана 3:22; Об'явл. 3:18-21.

Пам'ятний вірш: «Ось Я стою під дверима і стукаю. Якщо хто почує Мій голос і відчинить двері, то Я ввійду до нього і буду вечеряти з ним, і він зі Мною» (Об'явл. 3:20).

Концепції для опрацювання:

1. Ісус не проникає в наші серця силоміць. Він хоче, щоб ми зробили цей вибір самостійно.
2. Щодня ми приймаємо рішення. Батьки та вчителі можуть нам допомогти, але зрештою вибір залишається за нами.

Історія

Ісус подорожував із Галилеї до Єрусалима. Дорога була довгою, і Він вирішив зупинитися й відпочити в самарійському селі. Христос послав Якова та Івана попереду інших знайти місце для ночівлі.

Самарійці не хотіли, щоб Ісус і Його учні були там, тому що самарійці та євреї ворогували протягом тривалого часу. Ісус хотів запропонувати любов і надію самарійцям та благословити їх. Але вони не прийняли Його.

Яків та Іван були дуже обурені поведінкою цих людей. Вони розповіли Ісусу про те, що сталося, і запропонували покарати цих людей, вживши радикальних заходів. «Господи, хочеш, ми скажемо, щоб вогонь зійшов з неба і знищив їх?»

Що б ви зробили? Поставте себе на місце учнів: вони втомилися від тривалої пішої подорожі запиленою дорогою, не маючи місця для відпочинку, і намагалися зробити щось добре для цих людей. Якими були б ваші дії? Мабуть, такими ж, як і учнів. Відповідь Ісуса дуже їх здивувала: «Син людський прийшов не губити людські душі, а спасати їх».

Ісус не знищив самарійців. Просто пішов до іншого села. Тоді Він продемонстрував: навіть якщо самарійці не бажають бачити Його у своєму селі, Він усе одно любить їх і не заподіє їм нічого поганого. Ісус прийшов не для того, щоб змусити людей іти за Ним, а щоб навчити усіх, зокрема самарійців, кращого способу життя.

Ось як діє Бог. Він стоїть біля дверей і стукає. Якщо ми чуємо Його голос і відчиняємо двері, Він заходить і залишається з нами.

Скільки разів ви чули, як хтось стукає у двері вашого будинку? Хто там був? Кур'єр? Друг зі школи? Дядько, який живе далеко? Потім ви дивитесь у вічко або, можливо, у вікно, щоб побачити, хто чекає біля дверей. Це Ісус. Що Він робить поза домом? Чому Його немає всередині?

А-а-а! У вашому домі дверна ручка розташована з внутрішнього боку. Ісус не може увійти, якщо ви не відкриєте «двері» свого серця. Він не вривається всередину силоміць, а терпляче чекає, доки ми впустимо Його.

Бог дав нам свободу думати, вибирати та приймати рішення. Він поважає наше право вибору. Справжній послух походить від серця, і, оскільки Він хоче увійти саме у ваше серце, немає сенсу робити це силоміць.

Якщо ви відповісте на заклик і виявите бажання прийняти Ісуса, Він керуватиме вашим життям. Бог може говорити з вами через Біблію або ваше сумління. Господь також навчає нас через поради наших батьків, учителів і друзів-християн. Необхідно бути уважним до того, що Він має сказати нам. Тримайте свій розум і серце відкритими. Дозвольте Богу керувати вашим життям. Проаналізуйте кожну можливість і спробуйте знайти шлях, яким Він веде вас у кожній ситуації.

Ісус жив у цьому світі, щоб явити нам Божу любов і залишити обітницю про Небесні оселі, які Він готує для нас. Господь дасть нам це все безкоштовно. Треба просто відчинити двері.

Ісус стукає у двері вашого серця. Що ви зробите? Якою буде ваша відповідь?

Рекомендовані завдання

(а) Складіть список біблійних героїв, які зробили правильний вибір, і тих, хто помилився.

(б) Обговоріть: пригадайте вчинки знайомих вам людей, які зробили правильний чи неправильний вибір. Коли ви не впевнені, хто зазвичай допомагає вам прийняти рішення? Як можна дізнатися, надійна людина чи ні? Чи уроки, які ви засвоїли з Біблії, допомогли вам прийняти правильні рішення? Що б ви порадили другові, який іде не в тому напрямку? Яке рішення було найважливішим у вашому житті?

(в) Напишіть листа Ісусу, повідомляючи Йому про свій вибір.

(г) Заспівайте пісню про Божу любов.

(г) Зробіть листівку, щоб ваші друзі могли підписати її, побажавши вам гарних канікул, прийняття правильних рішень і зустрічі з Ісусом на Небесах.

ПОВТОРЕННЯ

(а) Обговоріть: Перший прихід Ісуса провіщали багато людей. Чи здійснилося це пророцтво? Які докази Його повернення тепер відомі? Що ви думаєте про Другий прихід Христа – чи буде він дивовижною подією? Чи виконаються пророцтва? Яку відповідальність несуть послідовники Ісуса з огляду на обітницю про Його повернення? Як люди сприймають цю обітницю?

(б) Розробіть стратегію передачі цієї вістки іншим (газети, брошури, радіо, телебачення тощо). Нехай кожна група організує проєкт і представить його однокласникам.

(в) Виконайте вправу на с. 80. Запитайте: чому Ісус використав слово «дім»? Яким, на вашу думку, буде Царство Боже?

(г) Біблійна гра

Необхідні матеріали: картка для кожної групи з вибраними намання числами від 1 до 30 (див. нижче зразок); папірці для розіграшу, пронумеровані від 1 до 30; маркери (для позначки карток); картки з тематичними запитаннями (3 розділ), пронумеровані від 1 до 30.

Правила гри:

- Поділіть клас на групи (найкраще – чотири).
- Кожна група отримує картку (див. модель). Учні можуть зробити їх. Вибір номерів для розіграшу повинен здійснювати вчитель. Групи, у яких на картці є озвучене вчителем число, повинні прослухати запитання й відповісти усно чи письмово. Ті, хто дасть правильну відповідь, позначають маркером на картці номер, що відповідає запитанню, на яке дано відповідь.
- Група, яка першою заповнить стовпчик або рядок, стане переможцем.
- Вчитель може урізноманітнити гру, додавши обмін картками та нові запитання.

Модель картки

19	4	10	16	1
5	11	8	3	9
22	21	6	28	15
30	17	25	29	2
20	12	13	7	14
18	23	24	26	27

ВІДПОВІДІ ДО ЗАВДАНЬ У ПІДРУЧНИКУ ДЛЯ ДІТЕЙ:

- С. 6 – Вправа 1: «Усе Писання богонатхненне й корисне для навчання, для докору, для виправлення, для виховання в праведності» (2 Тим. 3:16).
- С. 9 – Вправа 2: а) 120; б) 8; в) 170; г) 18; ґ) 3; д) 1; е) 40; є) 600.
- С. 11 – Вправа 1: «Будь слухняним Богу».
- С. 13 – Вправа 3: Підкорятися.
- С. 14 – Вправа 3: «Покайся у своїх гріхах».
- С. 17 – Вправа 4: «Вони вдвох, Пилип і вельможа, спустилися до води, і Пилип охрестив його».
- С. 19 – Вправа 6: «Я звершив добрий подвиг, свій біг закінчив, віру зберіг» (2 Тим. 4:7).
- С. 20 – Вправа 1: 1) Симона; 2) дах; 3) голод; 4) опівдні; 5) Корнилій; 6) нечистих; 7) італійському; 8) побожним; 9) ангел; 10) Йопії; 11) Петра; 12) нечистого; 13) очищене; 14) Бога.
- С. 23 – Вправа 1: 1) Вальденси; 2) пізнали; 3) право, філософія; 4) благодаті; 5) 95 тез; 6) переклав; 7) псалми; 8) лютеранство.
- Вправа 4: «Любов не чинить зла ближньому».
- С. 25 – Вправа 5: «Хай ніхто не зневажає твого молодого віку, але будь прикладом для вірних – словом, життям, любов'ю, вірою та чистотою» (1 Тим. 4:12).
- С. 28 – Вправа 2: «Є багато молоді, яка може здійснити всяке добре діло, якщо вони бажають засвоїти уроки в школі Христа».
- Вправа 3: «Бог є любов».
- С. 31 – Вправа 4: «Бо їхнє Царство Небесне».
- Вправа 6: Чисті серцем.
- С. 32 – Вправа 1: «Я – Пастир Добрий».
- С. 37 – Вправа 6: «Блаженний той, кому прощено беззаконня і кому гріх покрито» (Псал. 32:1).
- С. 41 – Вправа 4: Слухайтесь своїх батьків.
- С. 43 – Вправа 5: «Чим переповнене серце, те промовляють уста».

- С. 46 – Вправа 1: Даси Мені напиться трохи води?
Як Ти, юдей, просиш пити в мене?
Ти могла б попросити в Мене, і Я дав би тобі живої води.
Як я можу отримати цю живу воду?
А хто питиме воду, яку Я йому дам, не матиме спраги повік.
Дай мені цієї води, щоб я не мала спраги.
Іди й розкажи своєму чоловікові.
Не маю я чоловіка.
Це правда, бо п'ятьох чоловіків ти мала.
Я бачу, що Ти – Пророк.
- С. 47 – Вправа 3: Ісус.
- С. 49 – Вправа 2: «Багато запрошених, та мало вибраних».
- С. 51 – Вправа 7: 1) Учителем; 2) засмученим; 3) бідним; 4) слідувати за Ісусом; 5) багатим;
6) щедрим; 7) небі.
- С. 52 – Вправа 2: «Той, хто слухає Слово й застосовує його в житті».
- С. 55 – Вправа 6: «Дозвольмо Христу жити в нашому серці».
- С. 58 – Вправа 1: АНГЕЛ – СИНА – ІСУС – ЙОСИП – ВІФЛЕЄМ – СВЯТЕ ПИСЬМО – ХРЕЩЕНИЙ –
ПРОБЛЕМИ – ШЛЯХ ДО СПАСІННЯ – ГРІХА – ДІТИ – СПАСИТЕЛЬ.
- С. 63 – Вправа 5: 1) П'ятниця; 2) розп'яття; 3) темрява; 4) Голгофа; 5) Цар Юдейський; 6) цвяхи;
7) прощати; 8) завіса; 9) Симон; 10) розбійники.
- Вправа 6: «Воїни, сплівши вінок із терну, поклали Йому на голову й одягнули Його в
багрянцю».
- С. 68 – Вправа 6: «Я прийду знову».
- С. 70 – Вправа 7: «Навчи нас так рахувати наші дні, аби ми набули мудре серце!» (Псал. 90:12).
- С. 74 – Вправа 5: «Хто має Мої заповіді та виконує їх, той Мене любить» (Івана 14:21).
- С. 76 – Вправа 5: «Христос помер за нас, щоб ми, чи пилюємо, чи спимо, – разом з Ним жили».
- С. 79 – Вправа 3: «Обравши тут життя з Ісусом, будеш жити з Ним усю вічність».
- С. 80 – «В домі Мого Отця багато осель... Йду приготувати вам місце».

